

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 25-వ తేది శుక్రవారము } సంచిక ౨౦
Vol. 17 } MADRAS, FRIDAY 25th APRIL 1930. } No. 20
శ్రీమహాదూతనామ సంవత్సర చైత్రమాస బహుళ ద్వాదశి

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
కావును. పాక్ష్యపునొప్పుల తొలగించును.
పోట్ల బొగ్గును. జ్వరముల తగ్గించును.
కావుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
మరకను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెయ్యట వల్ల
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. గొప్పల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నాడు.

గొప్పగొప్ప వారిచే
జేలకు జేలు యోగ్యతా
వత్తములు పొందియున్నది
వంచభాష చీటి చూచి కొని
జూసము గలుగడు.
చక్కని డబ్బితో వజా సీసా 1-4 0-10-0
డబ్బా 1-4 రు 6-4-0 లు.
వ్రతయింట ముఖ్యముగా నుండవలసి.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేకి, మద్రాసు
ఈ
102, ప్రెసిడెన్సీ, భట్ట, భాగ్యం.

ఇండియా గవర్నమెంటు వారి
పోస్టు ఆఫీసు క్యాష్ సర్టిఫికేట్లు
యిప్పుడు రు 7-12-0 యిచ్చినవారికి 5 వత్సరముల తరువాత
రు. 10 యివ్వబడును.

అనగా 100 కి రు 5-4-0 వంతున కాంపౌండువడ్డీ దొరకును.

దీనిపైన ఆదాయముపన్ను చెల్లించ నవసరములేదు. చేరినవారికి ఒకవత్సరమైనపిమ్మట వడ్డీతి
సహా రూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును.

ఒక్కొక్కరు రు. 10,000 లకు మించకుండ

సర్టిఫికేట్లను కొనవచ్చును

క్యాష్ సర్టిఫికేట్ పద్ధతి నవలంబింపుడు. ప్రతిమాసమును కొంతడబ్బును నిలువచేసుకొనుడు.

1926 సం॥ ఏప్రిల్ 1 వ తేదిలోగా మీరు క్యాష్ సర్టిఫికేట్ ను కొనియుండినయెడల, 5 వత్సరముల అనంతరము మీరు దానిని మార్చనవసర
లేదు. మరి 5 వత్సరములవరకు నుంచినచో రు. 10 లకు బదులు రు. 13 మీకు యివ్వబడును. ఈ లోపుగా రొక్కము కావలయునని కోరువారికి వడ్డీ
సహా రూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును. వివరములకు యేపొస్టు ఆఫీసునందైనను అడిగి తెలుసుకొనవచ్చును.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం. ఏప్రిల్ నెల 25-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

చెన్నపురి బజారు

బెళుము తెనాలిది ,, వ 45 కలది	12 8 0	13 4 0
బెళుము ,, దిబ్బ 42	15 8 0	16 0 0
బెళుము ,, దిబ్బ 46	14 0 0	15 8 0
బెళుము ,, దిబ్బ 1-1	8 0 0	8 12 0
బెళుము ,, దిబ్బ 1-1	19 0 0	20 0 0

2. ధాన్యముల పప్పులు

కలదులు బస్తా 1-1 క 205	12 12 0	14 0 0
బెళుము ,, దిబ్బ	16 0 0	17 0 0
బెళుము ,, దిబ్బ	14 0 0	16 0 0
బెళుము ,, దిబ్బ	17 8 0	18 0 0
బెళుము ,, దిబ్బ	7 4 0	8 0 0

3. నూనెపప్పులు

బెళుము బస్తా 1-1	110 0 0	118 0 0
బెళుము ,, దిబ్బ	14 0 0	19 0 0
బెళుము బస్తా 1-1	88 0 0	91-0-0
బెళుము బస్తా 1-1	98 0 0	95 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

బెళుము బస్తా 1-1	94 0 0	96 0 0
బెళుము ,, దిబ్బ	50 0 0	55 0 0
బెళుము బస్తా 1-1	98 0 0	105 0 0
బెళుము ,, దిబ్బ	28 0 0	35 4 0
బెళుము బస్తా 1-1	40 40	45
బెళుము బస్తా 1-1	29 0 0	49 0 0
బెళుము బస్తా 1-1	26 2 0	26 6 0
బెళుము బస్తా 1-1	28 0 0	28 0 0

5. ఇనుము

బెళుము బస్తా 1-1	80 0 0	81 0 0
బెళుము ,, దిబ్బ	24 0 0	30 0 0
బెళుము బస్తా 1-1	24 0 0	30 0 0

6. నూలు

బెళుము బస్తా 1-1	6 5 0	
బెళుము ,, దిబ్బ	8 10 0	
బెళుము బస్తా 1-1	5 4 0	
బెళుము బస్తా 1-1	9 6 0	
బెళుము బస్తా 1-1	6 2 0	
బెళుము బస్తా 1-1	3 4 0	
బెళుము బస్తా 1-1	3 6 0	
బెళుము బస్తా 1-1	4 12 0	
బెళుము బస్తా 1-1	6 2 0	
బెళుము బస్తా 1-1	6 8	

7. తోనములు

బెళుము బస్తా 1-1	57 4 0	59 6 0
బెళుము బస్తా 1-1	21 13 0	22 0 0
బెళుము బస్తా 1-1	18 11 8	
బెళుము బస్తా 1-1	288 0 0	241-0-0
బెళుము బస్తా 1-1	828-0-0	880-0-0

8. రంగులు

బెళుము బస్తా 1-1	0 10 0	
బెళుము బస్తా 1-1	1 10 6	
బెళుము బస్తా 1-1	1 0 9	
బెళుము బస్తా 1-1	1 6 0	
బెళుము బస్తా 1-1	1 8 6	

బెళుము బస్తా 1-1	3 4	
బెళుము బస్తా 1-1	1 0 0	
బెళుము బస్తా 1-1	1 2	

సత్యాగ్రహము

గాంధీ మహాత్ముడు బొడాలిలో

ఉపన్యసించుట

నేడు కరాచీనుండి బొడాలి వెళ్లుట

జలల్పాన, ఏప్రిల్ 28 :—నేడు సాయంకాలము మహాత్ముడు కరాచీనుండి బయలుదేరి బొడాలి వెళ్లుట. బొడాలి యొక్క చిన్న గ్రామము. జలల్పాన అయిదు మైళ్ల మారమున నున్నది. ఈ గ్రామమున ప్రజలు చాలవెనుకబడి యున్నారు. ఈ ప్రాంతమున కల్లుగీతచెట్లు లక్షలకొలదిగా నున్నవి. వీరి నండి కల్లు గీయుచున్నారు. గాన యిచటనుండియే కల్లు చాల చోట్లకు పంపబడుచున్నది. ఇచట మద్యపానసహాయమున కెట్టి ప్రయత్నమును జరుపబడుటలేదు. నేడు సాయంకాలము మహాత్ముడు డబ్బు నుపన్యసించెను.

ఇచట నిర్మాణవిధానమును సాగింపకుండుట చాల అనుచితము. ఇచటి పాతకాలను లోకమువారు సరిగ్గా గూడ అనుచితము. ఏలననగా లోకమువారు గూడ దొరతనమునకు లోబడినవే. ఇచట లక్షలకొలది కల్లుగీతచెట్లుండగా మితల వానిని నరికివేయలేదు. ఈ గ్రామమున ఒక్క చెట్టును మరొకదనిచ్చి ననుగూడ మిత పాపాత్ములై యున్నారు. నేను 15 రోజుల నుండి యీ ప్రాంతమునందే యున్నాను. ఈ గ్రామమున ప్రజలలో కక్షలు కలవని నేను వింటిని. వానినిగూర్చి చెందు కక్షల వారను వివరములను నాకు తెలుపగోరెను. మీలో నూతనోత్సాహము కలిగినందులకు నేను చాల సంతసించితిని.

ప్రభుత్వ పాతకాలను బాటియ పాతకాలగా మార్చవలెను గాని బాటియ పాతకాలను ప్రభుత్వమునకువలెపరచగూడదు.

ఈ గ్రామములోనున్న సారాదుకాణమును తీసివేయ గూడదని మీలో కొందరు పట్టుపట్టిరను వార నా కధికముగు సంతాపమును కలిగించినది. ఇట్టి వింతసంగతి నే నిదివర కెచ్చటనుగూడ వినియుండలేదు. మద్యపానము హానికరమని తెలుగువోతులుగూడ నంగీకరించెదరు అని మహాత్ముడు నడివెను.

అప్పుడు శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు శ్రీ నలంబీకులును గూడ నాసభలో నుండిరి.

“వీరు కాలినడకను జలల్పాననుండి యిటకు వచ్చిరి. వీరు నాటకమునుగాని సర్క్సునుగాని చూచుటకు రాలేదు. ఈ తాలూకాలోనున్న ప్రతి సారాదుకాణమువద్దను పికెటింగు చేయుటకే వీరు వచ్చిరి.

నేను నేనే ముందుగా యీ చెట్లను నరుక నారంభించెదను

400 చెట్లను నరుకుటకు యజమానులు అనుమతించిచ్చిరని నాకు తెలిసినది. ఈ చెట్లన్నియును కల్లుగీతకు పనికివచ్చునవే నా? ఏలననగా ఇదివరకు అనుమతించినవారు కొందరు పనికిరానిచెట్లను నరుకుటకుమాత్రమే అనుమతి నిచ్చియున్నారు.

వికలభాయి ఆత్మార్పణము

వికలభాయి అను కలంబీరు నుంచి వైర్యకాళి. చెట్లను నరుకుటకే ఆత దాత్పర్యము గావించెను. అతనికి క్లోగో ఫారము యివ్వకుండనే అతని చేతిలోనున్న ముల్లను లాగిరి. ఇట్టిదీరులు మృతినొందిననుగూడ ఫారి క్లిరి కాళ్ళముగా నుండగలరు గాన వారు ధన్యులైయున్నారు. మరొకమున వారు ప్రేమించెదరు కావుననే నేనెతని అంశ్యక్రియలకు వెలియుండలేదు. ఇతనిని గౌరవించుటకైన మీరీచెట్లను నరికివేయవలెను” అని మహాత్ముడు తెలివెను.

చెట్లను నరుకుటకు యజమానులు సమ్మతించుట ఆసభ జరిగిన తొలలో పేర్కొని చెట్లకలవు. ఈతోటలోనున్న చెట్ల నన్నిటిని నరికివేయుటకు సమ్మతించెదను.

ముందుగా మీరు యీ మునుపూర్వమున మొదట నొక చెట్టుకు కొడలి ఒకనాటు నేసి పృక్షుండప ప్రారంభోత్సవమును జరుపగోరెదను” అని తోట యజమాని మహాత్మునికి విన్నవించెను. మరీ పెళ్ళిమంచి గూడ అటులనే విన్నవించిరి. మహాత్ముడు సభాకొలదముతో ఆతోటలో నొక చెట్టు నను స్వయముగా కొడలితో గాటుపెట్టెను. “నేనీచెట్టును పూర్తిగా నరుకగలనేమో చూచెదను” అని మహాత్ముడు యింకను చెడుచుండగా ఒక నంబీరువచ్చి ఆకొడలిని తీసుకొని నరుక సాగెను. మహాత్ముడు అధాంగీకారముతోనే కొడలి నరికి కచ్చెను.

ఉప్పును వేలమువేయుట

పిమ్మట మహాత్ముడు ఉప్పును వేలమువేసెను. “ఎవరో అటులనే ఉప్పునుకులలో మంచు కలిపిరిని తెలిసినది. అప్పుడు మీరెవరు తినగూడదు. యుద్ధసమయమునందు నైతము శిక్షలులు తాగెడు నీటిలో ఎవమును కలిపినట్లు మునుపెచ్చ

టను వినియుండలేదు. కొన్ని ఉప్పునుకులలో ఎవరో మంచు కలిపి రనుటకు నాకు నిదర్శనము లధికముగానే లభించుచున్నవి నే నింకను విచారణ చేయుచున్నాను. శత్రు బానిగా తెలుసుకొందును. అని మహాత్ముడు నడివెను.

గ్రామాధికారి రాజీనామా

ఇనట గ్రామాధికారి మిక్కిలి దీనవాడగుచే రాజీనామా నియ్యలేదని వింటిని. అందరిని గూడ ఆహారమునిచ్చువాడు భగవంతుడే. ఇతడు గ్రామముపై అధికారము చెల్లయింపకుండ నున్నచో గ్రామములే యితనిని తోసింపెదరు” అని మహాత్ముడు నడివెను.

మహాత్ముడు ఉప్పును వేలమువేయగా కొందరు స్త్రీలు మాత్రమే కొనిరి. మహాత్ముడు శత్రు యెచటికిని వెళ్ళెడు. వ్రాతపని విస్తారముగా నిలువయుండుటచే దానిని నెడ వేచ్చెను. (అ. (వె.))

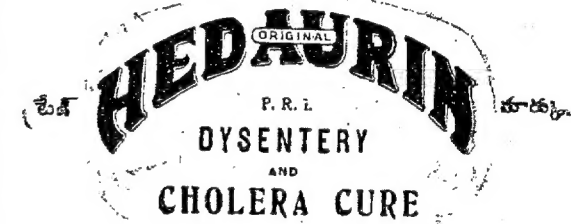
విదేశ యావధములు

బహిష్కరించుడు

మహాత్ముని సత్యాగ్రహ ఆయుధము లేవనగా విదేశవస్త్ర బహిష్కారము కల్లుసారాదుకాణముల వద్ద పికెటింగు చేయుట. వీనివెంట విదేశయావధ బహిష్కారముకూడ రాగలదు. లోధ పూ

రిగ హిందూదేశముందే హైందవుల కొరకు హిందూదేశములో ని మూలికలచేతనే తయారుచేయబడి స్త్రీలకుండు సర్వవిధములైన వ్యాధులకు దివ్యమైన యావధమని సర్వజనాంగీకారమైనది. దేశాభిమానముగల సోదరీమణులారా! విదేశ యావధము కొనుటకు మారుగ దీని నేలప్రయత్నించ రాదు ఇదియన్ని మందులమ్మువారి వద్దను, కేసరికుటీరముఎక్కారు మద్రాసులోను దొరుకును.

ఒక ఔషధ వినోదము

కలరా నివారిణి! హెడ్హూరిన్ అరికులేరియనుండి తయారు చేయబడినది

ప్రస్తుతకాలమునందున్న వాటిలో అమోఘమైన ఔషధి. కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రభుత్వము మోతాదే గుణవిచ్చుచున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిరూపణ చేయబడినది. ఈ మోతాదే ధరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.

ఫార్మికొలాజికల్ రిసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్ బొంబాయి నెం. 504, మద్రాసు. పి. టి.

మాన సోల్లాసిసి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

ఇల శుభము! (బొంబాయి) (ప్రత్యేకము) గుణ విశేషము కలిగిన ఔషధి కలిగి ప్రత్యేకకాల కీమాత్రల విద్యామృతము. అతీర్ణము, అరుచి, అవులింతలు, అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, కిరణులు, వేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు దేహావరోహిణిలను వెంటనే మాన్యును. ఇందు ఆసుక పీడకును చేరవని. అనుభవముగల బోధకులకును పరమహంసగీత యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడేమోదిన నిజము తెలిసికొనగలదు.

వివరములు:— (99)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం

బొంబాయి నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

ఆరెస్టులు, శిక్షలు

కే. ఎం. మున్సిగారికి శిక్ష

6 నెలలు విడిఖయదు 300 జుల్మానా లేనిచో మరెండునెలలు శిక్ష

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 22:—ఈనెల 21 వ తేదీన మున్సిగారిని (బొంబాయి ప్రాంతీయ అడ్వకేటు) ఆరెస్టు చేసిరి. నేడు బొంబాయి ప్రె. మేజిస్ట్రేటు వీరికి సీ. కో. 117 క్రింద 6 నెలలు విడిఖయదు 300 జుల్మానా చెల్లించుచునచో మరెండునెలలు విడిఖయదు ఉ. చి. క్రింద మూడునెలలు విడిఖయచును విధించెను. మున్సిగారు జుల్మానా చెల్లింపనందున మొత్తము 8 నెలలమాత్రమే శిక్ష నమోదయినది.

మున్సిగారి కేసు విచారణ-మరికొన్ని విషయములు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 22:—నేడు కోర్టులో నెలకొనిది ప్రజలు చేరిరి. శ్రీమతి సరోజినీ దేవి, మున్సిగారి భార్య కుమార్తె చెల్లెలు మున్నగువారు చాలయంది వచ్చిరి. ముద్దాయిలగుడ కుట్టిలు యియ్యబడెను. ప్రజలు ప్రాసెక్యూటరువచ్చుట కొంత ఆసక్తికరమైనది మున్సిగారు మున్నగువారు ఖులాసాగా కొంతసేపు సంభాషించిరి.

“కేసు విచారణతో సంబంధములేదు. మనమిరువురమును యేవృత్తియందుంటిమా దాని గౌరవమున కనుగుణము పనిచేసేమి” అని మున్సిగారు మేజిస్ట్రేటుతో తెలిపిరి.

“విదేశీయులగు యజమానులకు మీరు నవుకరుగా నుండుటచే మీ కర్తవ్యమును నెరవేర్చుదు. శిక్షను విధింపుడు” అని మున్సిగారు నడిపిరి. శిక్ష విధింపబడినపుడు జయజయధ్వనులు చెలినవి. (అ. ప్రె.)

మున్సిగారి తల్లి పంపిన సందేశము

ఈమెయను 76 వత్సరములు:—“కానభాయి మున్సిగారు భారతమాతవిడ్డదే. తరువాత నావుత్తము. ఆతడు తన విధిని నెరవేర్చెను. స్వరాజ్యము లభించువరకు మున్సిగారిని నిటులే తమకర్తవ్యమును నెరవేర్చవలెను. కేసు సందేశమును పంపెను.

లీలావతిగారి సందేశము

“నాధర్మ తనదని నెలలు నెరవేర్చినో ఆటలనే భారతీయులందరూ తమదని నెరవేర్చవలెనని మున్సిగారిభార్య లీలావతిగారు సందేశమును పంపిరి.

న్యాయవాదులలో సంచలనము

గుజరాతులోని గ్రంథకర్తలలో మున్సిగారు చాల విఖ్యాతుడు. ఇతడు చాలనాటకములను నవలలను గూడ వ్రాసెను. వందలకొలది గుజరాతు ప్రజలు ఎలంటిరులుగా చేరిరి న్యాయవాదులుగూడ ముఖ్యముగా యువకులు. వలంటిరులుగా చేరగోరుచున్నారు. మున్సిగారిని తక్కినవారి నందరిని గూడ ఏకాగ్రము బైటిలుగనే చూపెదరు. (ఫీ. ప్రె.)

2 ఆరి ఫూర్పొరే, 3. సి. ఎస్. దేశాయి, 4. ఎస్. కే. పటేలుగార్లకు శిక్ష

వీరికిగూడ నేడు మున్సిగారికి విధింపబడిన రీతినే 8 నెలల శిక్ష వేయబడెను. బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సభకు ఫూర్పొరే గారధ్యక్షుడు తక్కినవారిద్దరుగూ కార్యదర్శులు.

5 ఫేరు 6 వందేకరు 7 స్వామి ఆనందు

8 భోపా గోవింద నచోవా గార్లకు శిక్ష

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 25:—మొదటివారికి ముగ్గురికిని చెరి 3 నెలలు కఠినశిక్షలను 20 జుల్మానాయును చెల్లించునచో మరె 4 నెలల శిక్షయును విధింపబడెను. ఫేరుగారియొద్ద వున్న దొరుకుటచే అతనికి ఆదనముగా మరె 50 లు జుల్మానాగూడ వేయబడెను.

వర్సా సత్యాగ్రహనాయకుడగు నభోవాగారికి 16 నెలలు కఠిన శిక్షయును రు 150 లు జుల్మానాయును చెల్లించునచో మరె మూడు నెలలు శిక్షయును వేయబడెను. (అ. ప్రె.)

బహిరంగసభ

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 22:—వీరినందరిని ఆభినందించుట నేడు సాయంకాలము శ్రీమతి సరోజినీగారి ఆధ్వర్యక్రింద మిక్కిలి గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. శ్రీమతి కమలాదేవి ఘోషాధ్యాయిగారును మున్సిగారికి శ్రీమతి లీలావతిగారును ఘాతనరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సభాసభ్యులును చోక్కిగారును తన కార్యదర్శి నిబత్తిరుగారును జమనాదాసు ద్వారకదాసు డాక్టరు సవరాగారు, డాక్టరు అబ్దుసుఫ్ఫూలు, పండిత మదన మోహన మాలవ్యాగారి కుమారుడు పండిత ముంద మాలవ్యాగారు మున్నగువారు అసభలో ఉపన్యసించిరి. మాలవ్యాగారికి నిన్నును డెబ్బు తెలిసినది.

స్వల్పదర!

ఫలమధికము!!

పూర్తితృప్తి!!

100కి 100గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి మండము, మలబద్దము, పడినెము, దగ్గు, గూరలు, శిశులముచే కాళ్ళు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయందు నొప్పి, ఆహారజీర్ణ కాలముందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు, ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన వాడు, స్నానమునాడు (కర్పూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకులలో నమలి నింగవలెను. సాంక్రామిక రోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేపించిన ఆరోగ్యదృఢాంగు అగుదును. ఈమాత్రలు సీసాలలోగల ఆసుపానపత్రమును చూడుదు. 800 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4 ఆడాలపండున ప్రతిజ

త్రుతావలను. పోస్టు మూలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం:—

మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బలమువలన గలిగియుండు సమస్త వ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచిత్రాణను. రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటకుల కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పొడవపొడవ ఉత్సాహమునంపును. బలహీనతన స్త్రీలకు నెత్తినడుమ (నెత్తినోరు చాల మెత్తగావుండుటవలన) మాట్లాడన నడువనుకొని పిల్లలకు పంకేవిపండితి. 6 జాన్సుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఈ దిగువ స్థలములందు మాత్రమే

ఆంధ్రపత్రికకు యేజంట్లు తక్షణమే కావలెను

రూ. 200 ధరాఃత్తు చెల్లించగలిగినట్టియు, మంచి పలుకుబడి, యోగ్యతగలవారు మాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. దరఖాస్తుదారులు యెచ్చట ఏజంట్లుగానుండగోరెదరో అచ్చటనే వారి నివాసముండుట ముఖ్యము. మిగత వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు ఒక అణా ప్లాంపుతో వ్రాయవలెను. విల్ల పంపనివారికి బదులు వ్రాయబడదు.

వెద్రాపురం	చీరాల	చికాకోల్	కడప	రైచూరు
రాజేపల్లి గూడెం	నర్సారావుపేట	విశాఖపట్టణము	కర్నూలు	హిందూపూరు
అనకాపల్లి	నల్లెపల్లె	పర్లాకిమిడి	బళ్లారి	తాటిపత్రి
యలమంచిలి	బొబ్బిలి	చిత్తూరు	గుత్తి	నంద్యాల
పార్వతీపురం	తుని	కుడనపల్లె	అనంతపురం	మార్కాపురం
బాపట్ల				

మేనేజరు (ఏ): ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

నరసము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

సిలండర్లు, సాఫ్టింగ్లు, నట్లు, సరసముగా యివ్వబడును. గుబ్బరాయప్పిల్లే వీధి, పెద్దనాయక్ పేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

63-2

“నేడునయమున చాలయంది పోలీసువారు నెలంటిరులను తలపడి ఆత్యధికముగా భాషించినను ఎలంటిరులు ఉప్పును విదలలేదు. పోలీసువారు చివరకు విధులై వెంటిపోయిరి. ఎలంటిరులకు చాల గట్టిదెబ్బలు తిగిలినను వారు మిక్కిలి కొంతముగానే యుండిరి”. అని నిబత్తిరుగారు నడిపిరి.

స్వామి ఆనందుగారి కేసులో తీర్పు

ఇది యిపుడు ప్రజలలో కలిగిన ఒకవిధమగు ఉన్మాదము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 23:—“విద్యాధికులును పలుకుబడిగలవారు ఇతరులకు ప్రాత్యక్షముచేయుచుండుటవలన మిక్కిలి కఠినమగు శిక్షను విధింపవలసియైన్నది. వీరి కందరికిని ఇప్పుడొకవిధమున ఉన్మాదము కట్టినచో నేడు భాషించుచున్నాను” అని స్వామి ఆనందుగారు మున్నగువారికి శిక్ష విధించునప్పుడు మేజిస్ట్రేటు నడిపెను. (అ. ప్రె.)

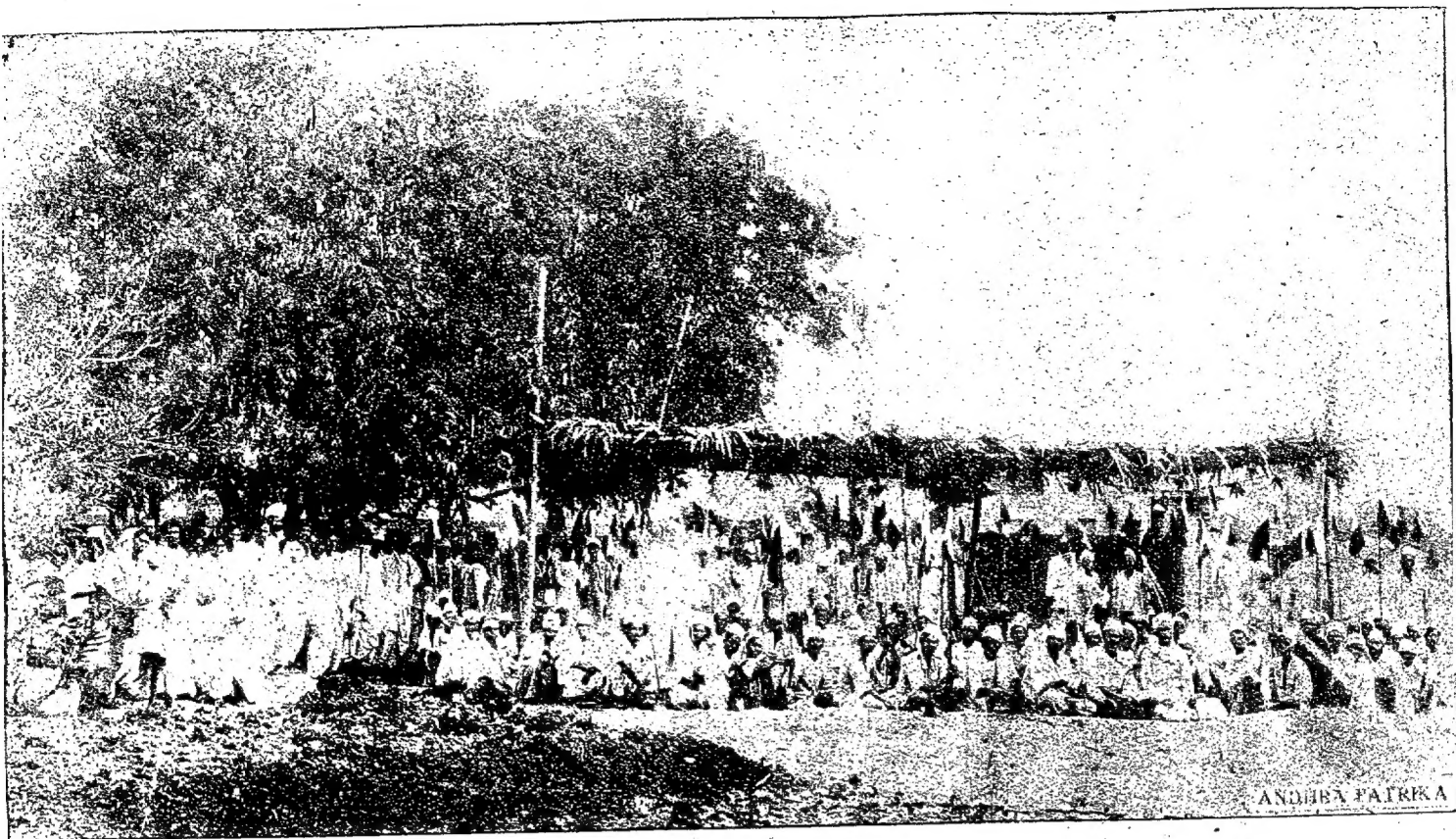
చుచున్నాను” అని స్వామి ఆనందుగారు మున్నగువారికి శిక్ష విధించునప్పుడు మేజిస్ట్రేటు నడిపెను. (అ. ప్రె.)

ఒక మూగవాడు సత్యాగ్రహ మొనరించుట

పోలీసువారు కేసుచేయుట

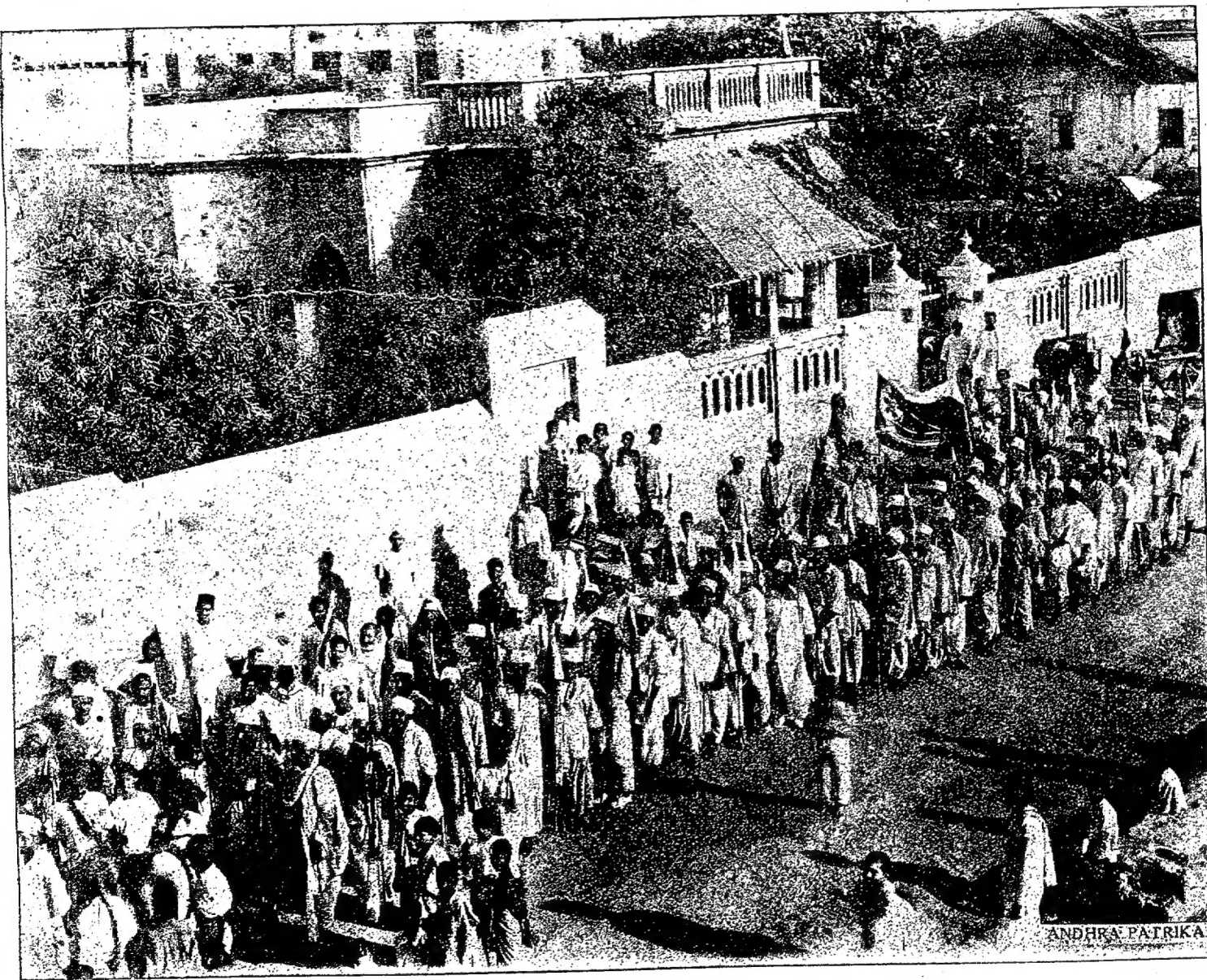
బొంబాయి, ఏప్రిల్ 22:—మూగవాడును చెవిటి వాడును అగు నొక బ్రాహ్మణుడు బొంబాయిలో ఉప్పు తీక నని పోలీసువారు నేడు వానిని కోర్టుకు తీసుకొనివచ్చిరి. అంకిరము తీయుచున్నందున నేనును తీసికొని అతడు సంజ్ఞలతో తెలిపెను. అరిని రిమాండులో నుంచిరి. (అ. ప్రె.)

గుంటూరు లవణ సత్యాగ్రహము

ANDHRA PATRIKA

దేశభక్త వెంకటప్పయ్యపంతులుగారి యింటియందు లవణసత్యాగ్రహ మొనరించుచుండగా తీసిన ఛాయాపటము. పంతులుగారు మధ్య నిలుచొని యున్నారు. సత్యాగ్రహులు జెలడాతో కూర్చొనియున్నారు.

ANDHRA PATRIKA

జవాడలో వాలంటీరు దళము శ్రీ కాళేశ్వరరావుగారి నాయకత్వమున వెడలుట

గుంటూరుజిల్లాలో బహిష్కార

ప్రచారము

గుంటూరుజిల్లాలో వాల్మీకి కేంద్రములు ఏర్పడినవి. కేంద్రస్థానములందు విదేశీవస్తుబహిష్కారము కల్పనీయము జరుగుచున్నది. త్రాగేవాగు శక్తు నగుచున్నందున కల్పనీయముల కొరతములే మూయబడుచున్నవి. విదేశీవస్తుములకు కూడా ములగతి గూడనంతే. కొందరు వర్తకులు

లు కొంతకాలమువరకు విదేశీవస్తుములను తెప్పించుచు బాసచేసిరి. పికటింగుజరుగుచున్నది. గణపనంలో 25వకు సత్యాగ్రహులు జరిగి. రామకృష్ణయ్యగారి నాయకత్వమున బాపట్లతాలూకాలో గణపనమునకు ఉప్పుజేతుపోయిరి చుట్టుపట్ల గ్రామస్థులందరు ఉత్సాహముగ సహాయము చేయుచున్నారు. వాడ్రేవునుండి 19వకు వాలంటీర్లు దేవరంపాడునకు బోయిరి. వారు 19వ తేదీన చీరాలలో బయలుదేరి 21 తేదీ 8 గం. దేవరంపాడుచేరిరి. అచటచలంతిరావు + రివో 12వకు వాలంటీర్లకులసిరి ప్రతిరోజువారు చాలఉప్పుతయారు చేయుచున్నారు. కొందరు గ్రామములలోనికి బోయి ఉప్పుమ్ముచున్నారు.

(స్వకీయవిలేఖరి)

రాజీనామాలు

వేమూరి ధర్మా నాగేశ్వరరావుగారు

రాజీనామాలిచ్చుట

బుదరులో గవర్నమెంటు హాస్పిటలులో

హానరరీ సర్జనుపదవిని త్యజించిరి

మచిలీపట్నము, ఏప్రిల్ 24:—బుదరులో గవర్నమెంటు హాస్పిటలులో హానరరీ సర్జనుగాయున్న వేమూరి ధర్మా

నాగేశ్వరరావుగారు నేడు ఆపదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి.

(స్వ. వి. తం.)

సుభానుచంద్రబోసుగారిని అలీపూరు జైలులో కొట్టిరి

జైలులు సూపరింటెండెంటు మేజరు దత్తుగారు
తమవదలి రాజీనామా నిచ్చిరి

సుభానుచంద్రబోసుగారు స్వల్పతప్పి పడిపోయిరి
జ్వరము వచ్చెను

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 22:—అలీపూరు జైలులో జరిగిన దౌర్జన్యముల గూర్చి ప్రబలియున్న వదంతులను ఖండించుటకై గవర్నరు మెంటువారు యీ క్రింది ప్రకటన గావించిరి.

అలీపూరు జైలులో ఇటీవల ఉప్పు సత్యాగ్రహము కొందరు నిర్బంధింపబడియున్నారు. ఈ జైలులోనే మెచ్చుబాదు బాంబుకేసు ముద్దాయిలు కూడ కలరు. ఈ జైలులోనే సుభానుచంద్రబోసుగారు సేనుగుప్తాగారు స్పెషలు తరగతి ఖైదీలుగా నిర్బంధింపబడియున్నారు.

ఈ నెల 22 తేదీ ఉదయము 7 గంటలకు ఉప్పుసత్యాగ్రహము కొందరు జైలులు అధికారుల ఉత్తర్వులను ధిక్కరించిరి. వారి ధిక్కారము దృఢపరచుటకై చేయబడినది.

రిమాండులోనున్న ముద్దాయిలు కొందరు యీ ధిక్కారమువల్ల కలిగిన కలహమును విని తమ వాద్యలోని పైకప్పు కట్టి లను పట్టుకొని కె గ బ్రాకిరి. విప్లవ ప్రబోధ వాక్యములను విగ్రహ గా అరచిరి. వారు తమ వాద్యలోని మెట్టుల ఎక్కిరి. రిమాండులోనున్న ఖైదీలను మెట్టు దిగి గదులలోనికి పోవలసినదిగా జైలులు అధికారులు ఉత్తర్వు చేసిరి కాని వారు దిగి వెళ్లుటకు నిరాకరించిరి. అంతట జైలులు అధికారులు వారిని బలవంతముగా వారి గదులలోనికి నెట్టివేయుచుండిరి ఇదంతయు చూచుటకై స్పెషలు ఖైదీలు ఉద్దేశపూరితములై బయటికివచ్చిరి. జైలులు వార్తద్రమీద వీరు రాళ్లు రువ్వసాగిరి. రాళ్లు రువ్విన స్పెషలు తరగతి ఖైదీల నందరిని వారి గదులలోనికి పంపివేయవలసినదిగా జైలులు సూపరింటెండెంటు గారు ఉత్తర్వు చేసిరి. అంతట జైలుల వచ్చి ఒక స్పెషలు ఖైదీని బలవంతముగా నడుమండి తొలగించి చీకటికొట్టో పెట్టెను. మిగిలిన స్పెషలు ఖైదీలందరు ఆ జైలులను చుట్టు ముట్టిరి. స్పెషలు తరగతి ఖైదీలకు సహాయము చేయుటకై బాంబుకేసు రిమాండు ఖయిదీలు కూడ తమ దొడ్డి గోడ కె గ బ్రాకిరి. అంతట జైలులర ఆపత్సూచక ఘంటానినాదము చేసెను. సూపరింటెండెంటుగారు వచ్చిరి.

బాంబుకేసు ఖయిదీలను గోడ దిగవలయునని ఉత్తర్వు చేసిరి. వారు విఠేయులై దిగిరి. వారి నందరిని తమ కొట్లలోనికి పోవలసినదిగా ఉత్తర్వు చేసిరి. మిగిలిన జైలులు సిబ్బంది సహాయముతో బాంబుకేసు ఖయిదీలు కూడ వారి కొట్లలోనికి పంపివేయబడిరి. అంతట సూపరింటెండెంటుగారు స్పెషలు ఖయిదీలు ఉన్న ఖానాకు వెళ్లిరి. స్పెషలు ఖయిదీలందరు వారి చుట్టునుమాగిరి. కొంత ప్రయత్నమైన మీదట వీరిని కూడ కొట్లలోనికి పంపివేసి తలుపు తాళము వేయగలిగిరి.

స్పెషలు తరగతి ఖయిదీలకు చెబ్బలు ఏమియును తగులలేదు. కాని యీ కట్టల ములో సుభానుచంద్రబోసుగారు పట్టుపట్టి క్రిందపడిరి. ఆయనకు అపాయ మేమియు కలుగలేదు. ఆయనను తిరిగి చీకటికొట్టో ఉంచిరి. జైలులు అధికారులపై దౌర్జన్యముచేసియుండిన రిమాండు ఖైదీలకు ప్రాముఖ్యము కొలిదిగా చెబ్బలు తగిలెను. ఈ ముద్దాయిలు అటువీటు కొద్దుకు హాజరై. అల్లరి ఆగచివేయుట కంతటి దౌర్జన్యము జరుగవలయునో అంతకుమించిన దౌర్జన్య మేమియు లేదు.

సుభానుచంద్రబోసుగారు సేనుగుప్తాగారు జైలులో సజీవులై యున్నారు. వారిద్దరు మొట్టమొదట యీ జైలులు ప్రవేశించినప్పు డెట్టి ఆర్గ్యుమెంటో సున్నాకో ఇష్టము కూడ నట్టి ఆర్గ్యుమెంటు కలిగియున్నారు.

ఈ ఖైదీలమీద పడి జైలులు అధికారులు కొట్టి రనుమాట అబద్ధము. 24 వరగణాల జైలు మేజిస్ట్రేటు సేదు జైలులకు వచ్చి వారిని చూచెను.

సేనుగుప్తాగారు వాగ్మూల మిచ్చుటకు నిరాకరించిరి. సుభానుచంద్రబోసుగారు రేపు వాగ్మూల మిచ్చెదమని చెప్పిరి.

సుభానుచంద్రబోసుగారు, జే. యం. సేనుగుప్తాగారు, కిరణ్ కరరామగారు, యస్. ఆర్. బక్షిగారు, జ్ఞానాంజన సియోగిగారు, నృసింహచంద్ర జెనక్లిగారు నిరతనవ్రతములంబించించియున్నారని ప్రకటించబడినది. కాని, ఇది అసత్యము. వీరిలో నెవరును నిరాహార్యులై యుండలేదు.

కలకత్తాలో వదంతులు

సేనుగుప్తాగారును, సుభానుచంద్రబోసుగారును చాల నీరసస్థితిలో నున్నారనియు ఇందులకు కారణము నిన్న

బ్యాంక్ ఆఫ్ హిందూస్తాన్, లిమిటెడ్.

హెడ్ క్వార్టర్స్,

బ్రాంచీలు:—కుంభకోణం, మధుర, బెజవాడ. మద్రాసు.

లండన్ ఏజెంట్లు: మిడ్ లండ్ బ్యాంకు, లిమిటెడ్ 5, క్రెడెన్సిల్ వీధి, లండన్, యి.సి. 2.

ఫిక్స్డ్ జిపాజిట్టును యీ క్రింది నుదహరించిన విధముగా యిప్పట్లో తీసుకొనవచ్చును:—

- 6 మాసములకు సంవత్సరము 1-కి నూటికి రూ. 4 చొప్పునను,
- 1 సంవత్సరమునకు సంవత్సరము 1-కి నూటికి రూ. 4 1/2 చొప్పునను,
- 2 సంవత్సరములకు " " " " 5 " "

10,000 రూపాయలకు పైగా నూటికి సంవత్సరము 1-కి 5 రూపాయల చొప్పున నడ్డి యివ్వబడును.

అన్ని విధములైన బ్యాంకు వ్యవహారములు అంగీకరింపబడును.

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములన్నియు కార్యదర్శిగారిపేర వ్రాయవలయును.

విద్యాసాగర్ పాండ్య, మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీసుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి యితర రకములను ముట్టరు.

130

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

జైలులో జరిగిన దౌర్జన్యములే యనియు కలకత్తానగరము నందు వదంతిగానున్నది. అందువల్ల దుకాణములు మూయబడినవి. జనులు జైలులనకు సంఘటనగావచ్చిరి. రస్తాలమీద రహదారి నిలిచిపోయెను. అందువల్ల పోలీసువారు వెచ్చి జనమును చెదరగొట్టిరి.

కలకత్తా స్టేట్సుమను ప్రతికా ప్రకటనము

సేనుగుప్తమును స్పెషలు ఖైదీలకు చెబ్బలు తగులలే దనియు సుభానుచంద్రబోసుగారు మాత్రము క్రిందపడిపోయి రనియు బాంబుకేసు ఖైదీలకు మాత్రము కొలిదిగా చెబ్బలు తగిత ననియు కలకత్తా స్టేట్సుమనుప్రతికా ప్రకటించుచున్నది.

సుభాను చంద్రబోసుగారికి జ్వరము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 22:—నిన్న జైలులో జరిగిన దౌర్జన్యములవల్ల సుభానుచంద్రబోసుగారు స్వల్పతప్పి పడిపోయిరియు ఆరీతిగా 8 గంటలందరినియు సాయంకాలము ఆయనకు జ్వరము హెచ్చుగావచ్చెననియు ఇప్పుడు వారు చీకటి కొట్టలోనే ఉన్నారనియు తెలియుచున్నది.

గవర్నరుగారికి తంతివార్త

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 22:—సర్ డి.పి. సర్వాధికారిగారు సర్ పి. సి. రాయగారు లెఫ్టి నెంటు బి. పి. సింహారాయగారు డాక్టరు బి. సి. రాయగారు ప్రస్తుతాననభ్యుదయనీకులను గతకాసనభ్యుదయనీకులను సంతకముచేసి గవర్నరుగారికి డాక్టరింగునకు తంతివార్త నంపిరి.

అలీపూరు కొద్దనందు బాంబుకేసు ముద్దాయిలు చెప్పిన విషయములను బట్టియు నగరములో జే. ఎమ్. సేనుగుప్తాగారిని గూర్చియు సుభానుచంద్రబోసుగారిని గూర్చియు ప్రజలకు గల అవోశననుబట్టియు సత్యాగ్రహములను లేలిసికనుటకై అలీపూరు జైలులోనున్న గుప్తాగారిని బోసుగారిని సంవర్తించుటకై నీలరత్న సర్కారుగారికిని మెడికలు కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులుగారికిని అనుజ్ఞ నొసంగవలెను.

సర్ నీలరత్న సర్కారుగారును, జే. యస్. బోసుగారు (మితవాద నాయకుడును) డాక్టరు పి. సి. రాయగారును గవర్నరుగారికి తంతివార్త నిచ్చిరి.

నెంటులు జైలులో పెల్లి గుప్తాగారిని బోసుగారిని చూచుటకై అనుజ్ఞ నొసంగడని గవర్నరుగారిని కోరిరి.

అయిదువందల బహుమూనము

వివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు.

విద్యానగరచరిత్రము. 400 పుటలు. ప్రతి రూ 2-0-0.

మేనేజరు, విజ్ఞానవల్లిక, అనంతపురము.

విశాఖపట్టణ సత్యాగ్రహము

దేశభక్తుని ఆగమనము-గంభీరోపన్యాసము
(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏప్రిల్ 22:—నేటి మద్రాసు మెయిలులో శ్రీ దేశభక్త వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు విచ్చేసిరి. సత్యాగ్రహము వారి కెదురేగి వైదనునుంచి తీసికొనివచ్చిరి. శిబిరమునకు వారు దయచేయగనే సత్యాగ్రహము బాధలుగానివిదై నైతికపద్ధతిని జయజయధ్వనులు గావించిరి. దేశభక్తగారు పరిస్థితులు విచారిం చుటకు తమిళము అందరిని సమావేశపరచిరి. పిమ్మట జైలులన కరిగి నిర్బంధితులను నాయకులను సంవర్తించిరి. సాయంకాలము బహిరంగసభ సమన్వితమున జరిగెను. పలువురు చనుచెందిరి. ప్రార్థనానంతరము సత్యాగ్రహము మరల ఉప్పురహితముజేసిరి. దుస్తులు లేని పోలీసులు మాత్రముండిరి. తహసీలుదారుగారు ప్రేక్షకులలో కూర్చొని తుదినిరకును పరికించుచుండిరి. పోలీసు ల ఆడ్డు ఏమియుజరుగలేదు. శ్రీ దేశభక్తులు రెండుగంటలకాలము గంభీరోపన్యాసము గావించిరి. సత్యాగ్రహ సమరమున ఆంధ్ర దేశములో నిర్బంధభాగ్యము ప్రప్రథమమున విశాఖపట్టణముకే లభించినది. పిమ్మట తూర్పుగోదావరి మొదలగు మండలములకు కూడ లభించినది. నాయకుల నిర్బంధముచే. ఈ మహాసమరము అంతరింపదు. విజయము నిశ్చయమున గాంధీమహాత్ముని దృఢయగు ననుకూలము. నావిశ్వాసము ఆదియే, దీనినెదురుటకు మానవమాత్రు నకు సాధ్యముగాదు. మహాత్ముడు విజయములభింపనిచో తన మృతకేశేబరము సముద్రమున తేలనిలినదే అని చెప్పినపుడు ప్రపంచమంతయు కంపించిపోయినది. ప్రభుత్వచర్య గ్రుడ్డినానిదే పుటాటవలెనున్నది. ప్రధాననాయకుని మహాత్మునివిడచి ఆయన అనుచరులమాత్రము నిర్బంధించుచున్నార. ప్రపంచమందరి వింతలో కల్ల యిదిగొప్ప వింత. మహాత్ము డెప్పుడు కరిగినను ప్రభుత్వోక్త్యంతులు కావారు. ఉప్పుపట్టుచు చచ్చింది. ఎవరూలి చిరి? మహాత్ముడా ప్రభుత్వమా? చెప్పట (మహాత్ముడే అని సభలో కేకలు) ఎల్లరు ఒడ్డున కట్టుడు. అందుకు సత్యాగ్రహ లుగ చేరవలెను. ఇంటింటు ఉప్పుచేయవలెను. శాంతిలు వీడరాదు. హిమవన్నగ శృంగముపై స్వాతంత్ర్య ప్రకాశమును ప్రజ్వరిల్ల చేయవలెను" అని చెప్పిరి. జయజయధ్వనులతో సభ ముగిసెను.

వివిధ రాష్ట్ర సత్యాగ్రహ సమరము

ధృతి

క్రొత్త ధృతి, ఏప్రిల్ 22:—7 నడు వాలంటీర్స్ యన్. యస్. చెట్టిగారి నాయకత్వమున కాసనపల్లి భవనమున కరు దగా ఉప్పు తయారుచేయుట ప్రారంభించిరి. పోలీసులు వచ్చి కుండలు పగలగొట్టి, నిప్పును చల్లార్చిరి. కొంచెము సంఘర్షణ జరిగెను. పోలీసు దౌర్జన్యమువలన ఒకవలంటీరునకు చేయి కాటెను. మరియొకనికి గాయము లాడెను. క్రొత్త ధృతిలో ఉప్పు చేయుట కేది ప్రథమము. పోలీసు ప్రవేశముకూడ 8 వ తేదీవరకు ఇది రెండవసారి.

అల్లంకలూరు అజద్ గారి యువస్వామి
ఏప్రిల్ 21:—రాజ్ కిషోర్ లో సాహెబ్ గారి యాధిపత్య మున బ్రహ్మాండమైన సభ జరిగెను. ముఖ్యముగా మాట్లాడినది అల్లంకలూరు అజదు గారు. బెంగాలునందు మహమ్మదీయులు హిందూసోదరులతోడ ఈ యుద్ధమునందు పాల్గొనుచుండగా నల్లరు మహమ్మదీయులు కాసనపల్లియు ఉద్ధమునుజేతుటకై రాజీనామా యిచ్చియుండగా ధృతి మహమ్మదీయులు ఊరకుండుట ఆన్యామని అజద్ గారు స్త్రీ వాలంటీరులను ప్రశంసించిరి.

విదేశ వస్త్రబహిష్కారము

ధృతి, ఏప్రిల్ 21:—కాంగ్రెసుసంఘమునకును వర్తకసంఘమునకును జరిగిన రాయబారములం దాధిపత్యమువహించిన సాహెబ్ గారు ప్రస్తుతపరిస్థితుల గూర్చి ప్రకటన గావించిరి. వర్తకసంఘమే కాంగ్రెసుతో రాయబారము చేసెననియు, వర్తకసంఘ ప్రతినిధులు సరిగ్గా సభకును విదేశ వస్త్రముల బహిష్కరించుట, ఇప్పటికిచ్చిన ఉత్తరువుల గూడ సుపసంహరించుకొనుట కంగీకరించినను, వర్తకసంఘ మొప్పుకొననందున రాజీ కరురలేదనియు విక్రయనిరోధము సాగుననియు వారు చెప్పిరి.

రాజపుత్రస్థానము

అజ్మీరు, ఏప్రిల్ 21:—5 నడు సత్యాగ్రహులు పంకిత హరివన ఉపాధ్యాయ గారి నాయకత్వమున రామగంజ్ లో ఉప్పు రయారుజేసి కాసనోల్లంఘనము కావించిరి. అత్యుత్సాహము ప్రజలందు వ్యక్తమయ్యెను. ఉపాధ్యాయగా రుపన్య సింపురు తమకు ప్రియమైన పటిమ, నరసింగదాసుగార్లను నిర్బంధించిన ప్రభుత్వమువారిని తానిప్పుడు ఢిక్కరించుచుంటిని పలికెను. కొన్ని రులముల ఉప్పు రు 142 కు అమ్మబడెను. పోలీసులు జోక్యము కలుగజేసుకొనలేదు. విదేశ వస్త్రములు తగుల జెట్టబడెను.

ఏప్రిల్ 22:—రెండవదశము 10 మంది సత్యాగ్రహులు మరల కాసనోల్లంఘనము చేసిరి. వారి నాయకులు లక్ష్మీనారాయణ మహాజనగారు పోలీసువారు పాత్రల పెట్టుకొనవచ్చినపుడు దైర్యసాహసములతో ప్రవర్తించిరి. రు 51 కు ఉప్పు అమ్మబడెను. ఒక బంగారు ఉంగరము కూడ బిసగబడెను. ప్రజలందరూ ఉద్ధములలో చేరవచ్చును.

మధ్యరాష్ట్రము

అల్లంకలూరు ప్రచారము

నాగపూరు, ఏప్రిల్ 21:—

పోయినవారము, మధ్యరాష్ట్ర (మరాఠీ) యుద్ధములో చన సంఘాగ్రహము కాటోల, భాండావ, తుమ్నా, ఉద్యోగ, సయగ్ ప్రదేశములకు వెళ్లి సత్యాగ్రహప్రచారము గావించిరి. కాటోలనందు పుస్త్రవాధిపారులు విదేశ వస్త్రబహిష్కారమును ఒక సం॥ సాగించుట కొప్పుకొనిరి. 20 మంది వలంటీర్లు చేరిరి. రు/107 వసూలులాయెను. స్వరాజ్యలహా మనేక ఫలములందు విక్రయంప బడుచున్నది. విదేశ వస్త్రబహిష్కారము జరుగుచున్నది. అల్లంకలూరు తా నిక బానిసలుగాని, భూస్వామిగాని కాన నియు కాంగ్రెసువారి యనుజ్ఞల ప్రకారము ప్రభుత్వకాసన ధిక్కారమే తన యుద్ధోగ మనియు వదించెను.

పల్నాపలో నీలకంఠరావు దేశముఖగారి యాధిపత్యమున జమీందారులు ఆరెన్సునకై సభ జరిగెను. స్వరాజ్యలహా మువలన రు. 145 వచ్చెను. విదేశ వస్త్రము దహింపబడెను. నీరాధనాయకులు ఆసేగారును ఈశాంతిసమరమున పల్లెగురు పాల్గొనుటలేదని యుద్ధోధింపిరి. పోలీసులు ముహూ గిడ్డంగిని జాగరకావతో రక్షించుచున్నారు. ఆంధ్రము కాంతముగా మున్నది.

అడవుల చట్టమును తిరస్కరింప నుండుట

మోతీలాలుగారి యనుజ్ఞ

అలహాబాద్, ఏప్రిల్ 22:—మధ్యరాష్ట్ర (హిందీ) యుద్ధములో చన సంఘాగ్రహము అడవులందు మేపుకొనుటను గూర్చిన చట్టము నుల్లంఘింప తలంపు కొన్నాడు. కాన్యదర్శి పండిత ద్వారా కాప్రసాద మిక్రేగారు మోతీలాలుగారి యనుజ్ఞ కై యివటికి వచ్చిరి. మోతీలాల్ గారు వారితో సంప్రదించి అగ్రహము నేత్ గోవిందాను గారి కేర యాప్రకటనగావించిరి.

“మోరాష్ట్ర” పరిస్థితులను నేను ద్వారక ప్రసాద మిక్రే గారితో మాట్లాడి తెలిసికొంటిని. ప్రతిరాష్ట్రమునను, జనుల నెక్కువ బాధించుచట్టముల తిరస్కరించుటకు, అధికారము సగబడియున్న సంగతి మీ రెడిగియోయన్నారు. నాయొక్క అనుమతి అనవసరము. అయినను నే నావిద్యయునుకంతకు విచారించినందు మీరాష్ట్రమునందు ఈ యుద్ధమును ప్రారంభించుట సమంజస మని ఒప్పుకొనుచున్నాను. ప్రారంభించుటకు ముందు మీ నాయకత్వమున ఉద్ధమును క్రమశిక్షణ నంది యుండునని నమ్ముచున్నాను. కొలదిదినములు ముందుగా తొర తనమువారికి నోటికి పంపవలసియుండును. లక్షా సత్యాగ్రహము మోరాష్ట్రములో ఆంతర్యక్తగా ప్రారంభించినది, సాగింపవలసియుండునని మీకు తెలిసియోయన్నది. విదేశ వస్త్రము విక్రయ నిరోధము మధ్యపాన నిషేధమును ప్రక్కప్రక్కనే సాగింపవలెను. ఉప్పు, విదేశ వస్త్రము, మధ్యము ఇవి ఆఖిల భారత సత్యాగ్రహ విషయములు. వీటిని ఆర్థిక పరమగుండము. (ప్రీ. తె.)

ద్రావిడ రాష్ట్రము

వేదారణ్యము, ఏప్రిల్ 21:—వేదారణ్యప్రాంతవాసులు సత్యాగ్రహ ప్రథమ దశము 28 వ తేదీ ఇవటి చేరుకొన్నరు. తగిన స్వాగతము నిచ్చుటకై ప్రయత్నములు సల్పుచున్నారు. రుక్మిణీలక్ష్మీపతిగారు, జి. రామచంద్రకా, సి. వి. రాజగోపాలాచార్యులు, పల్లెలయ్యలయందు ప్రచారముగావించుచున్నారు. తోపురై వల్లెయందు వాలంటీర్లు ధనసంచిరి ఒకసూర్యునిని గ్రామ్యులు చెప్పిరి. ఉద్ధమునకు బలముచే మారుచున్నది. మన్నార్లు సుడిచుండు రుక్మిణీలక్ష్మీపతిగారికి గ్రామ్యులు మంచి స్వాగత మిచ్చిరి.

700 మంది వాలంటీర్లు

తిరుచినాపల్లి, ఏప్రిల్ 21:—ఇప్పటికి వాలంటీర్లు 700 మైగా చేరినారు. ఈమాసంతమున రెండవ దశము 100 మంది తిరుచినాపల్లి ఎడలిపోయెదరు. ఇతరజిల్లాలందు కూడ ఉద్ధమును ప్రారంభించుట కనజ్జ కోరి యున్నారు. తూర్పుకుడి రామేశ్వరం; శ్రీరాంబలూరు తాలూకాలందు ఉద్ధమును తలపెట్టుచున్నారు.

మంగళూరులో అరెస్టులు

మంగళూరు, ఏప్రిల్ 22:—5 నడు వాలంటీర్లు ఇప్పటికి ఉప్పునుచేడమో అమ్మడమో కావించినవారిని, పోలీసులు అరెస్టుచేసిరి. శేపు విచారణ జరుగను. నిన్న అల్లం రుల నడయుటకై 25 మంది పోలీసులు విరోధియక్ సాజ్డంట్లను 100 గజములదూరమున నిలిచియుండిరి.

తిరునల్వేటి, ఏప్రిల్ 22:—తిరునల్వేటిపట్టణ కాంగ్రెసు కమిటీ క్రొత్తగా స్థాపింపబడెను. పరిణయాండి మొదలియారు గారు అగ్రహముగాను, కుబ్రూర్ అయ్యర్ కార్యదర్శి గను సంఘము నెలకొల్పబడెను. కాంగ్రెసు కార్యాలయమును తెరచిన తర్వాత ఒక గొప్ప జేకెంపు జరిగెను.

కేరళ

కేలప్పగారి ప్రస్థానము

కల్లికోట, ఏప్రిల్ 22:—కేలప్పగారి నాయకత్వమున ప్రథమ సత్యాగ్రహదశము పయ్యుమారును 21 తేదీ సాయంత్రము చేరినది. అత్యుత్సాహముతోడి జనులు వారికి స్వాగత మిచ్చిరి. కేలప్పగారు రెండుగంటలు గంధిరోపస్వామ మొసంగిరి. స్వామి యోగవేదక గారును వారిసోదరులును తమ బంగళాయందు సత్యాగ్రహులకు విడిది నింపిరి. నాయవార్ వంటి జెన్టీలు కొంతమంది వాలంటీర్లు జోజనఖర్బులు ఉద్ధమును సాగునంతకాలము భరించెదమని వాదనముచేసిరి. కేరళకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి మాగజ్ నాయర్ గారు కేలప్పగారితో నిచట సంప్రదించిరి. శేపు సత్యాగ్రహము జరుగను. కేలప్పగారి ఆరెస్టు నేడో రేపా జరుగవచ్చును. రెండవదశము 24 వ తేదీ పయ్యుమారుచేరును. మురారూరం చంత్తను ఉద్ధమును నడపు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు.

గాంధీగారు మాగజ్ నాయర్ నకు బాబులో యిట్లు వ్రాసిరి. “కేలప్పగారు తమ కాసనోల్లంఘన ప్రయత్నములో బాగుబడినది తెలిసి సంతోషించుచున్నాను. అవసరమున బట్టి నాకు జాబు తంతిములకముగా విషయములు తెలుపు యందుము” (ప్రీ. తె.)

ఉత్తర

స్త్రీలు—కాసనోల్లంఘనము

బట్టా, ఏప్రిల్ 21:—మహిళాసాయకులు కిరాంబా లానేక్ మాలతిదేవి, రామదేవి, గోపబంధు చౌదరిగారిసతి గార్లు, నందలమంది స్త్రీలు వెంటరా, శ్రీగంకిపావయాప యొద్ద ఉప్పు చట్టమును తిరస్కరించి ఉప్పును తయారుచేసిరి. పోలీసులు రంగమందుండియు ప్రవేశింపలేదని యదుమానమంగరాజు, గోవిందమిక్రేగార్లును, ఉప్పుచట్టము: 9 వ సెక్షన్ క్రిందట అరెస్టుచేసిరి.

మధ్యరాష్ట్రము

జబ్బలపూరునందు రాజద్రోహశాసనము

ఉల్లంఘింపబడుట

జబ్బలపూరు, ఏప్రిల్ 23:—మహా కోసలమునకు ముఖ్య పట్టణమున జబ్బలపూరునందు ఆదివారమునాడు అపూర్వోత్సాహము వ్యక్తమయ్యెను. కొందఱు సత్యాగ్రహ వాలంటీర్లు కాంగ్రెసు కార్యాలయమునండి బయలుదేరి 10000 మంది జనము వెంటరాగా పురమును చుట్టివచ్చిరి. తిలక్ భూమియొద్ద 15000 మంది సమ శేకమైరి పండిత రవిశంకరకుక్క, వామన బామ్ లాఖి ఘనశ్యామ సింగును ప్ర పూర్వము (కాసనపల్లిలో కాంగ్రెసు పక్షవాదకుండు), గిరిజ శంకర్ అగ్నిహోత్రగార్లు అందఱును యుద్ధసమాలోచన సంఘసభ్యులు అచటికివచ్చి తమతమ జిల్లాల తరపున స్వరాజ్య సమరమున తుదివరకును రంగము వీడమని ఆభయమిచ్చిరి. నేత్ గోవిందాన, పండితద్వారక ప్రసాదమిక్రే, విష్ణువయాల్ భార్గవ, (స్రీధరు), పెహల్ చంద్ (జై నవ ర్తకుడు) లక్ష్మణరావు, రామచంద్రరావు, నేత్ షియో ప్రతాప్ గార్లు సత్యాగ్రహదశమును కలరు. మొదటివార “విద్యగంధము” అను “భారతమే ఆంగ్లేజయరాజ్య” నుండి కొంతభాగము వెల్లడిగా చదివిరి. తరువాత మరియొకనివిద్యగంధమును “రణభేరి” నుండి కొన్ని పాటలు చదివిరి. అచట చేరిన ప్రజలందఱును వారితోగూడ ఆపాటలను పాడిరి. నేత్ గోవిందానుగారు 124-వ సెక్షన్ ను ఉల్లంఘించుటకు పూర్వము ఇట్లు చెప్పిరి. వారి తాత తండ్రులు మధ్యరాష్ట్రములందు నివాస మే రు ఆ మ కొ ని స పు డు, రాష్ట్రము మహారాష్ట్రుల స్వాధీనమందుండెను. తరువాత బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమిచట నెలకొనెను. 1858 వ సం॥ సిపాయి తిరుగుబాటు జరిగినపుడు, తమ ముత్రాతగాన బ్రిటిష్ వారికి ఎంతచూ తోడ్పడినయు, దానినిగర్తించి ప్రభుత్వమువారుకూడ రత్న భుజితును పసికిపట్టా నిచ్చిన నియును, తమ పూర్వులెల్లరును బ్రిటిష్ వారికి తోడ్పడుటవలన దేశక్షేమము కలుగునని అనుచే నెదరినారు, తమ తాతగారికి రాజా దిరుగముకూడ ప్రభుత్వ మొనగెననియు, తామూత్రమిప్పుడు వారు సమర్థించిన బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమును పోరాడుటచే ప్రాయశ్చముగా వారినర్పిన పాపమును షాలితముగా వింది ద్రవ్యము మయ్యెదమనియును వారు చెప్పిరి. పండిత ద్వారక ప్రసాద మిక్రే గారు తన నెనుక తన సోదరులు ముగ్గురును ఒకరి నెనుక నొకరు స్థాన మాక్రమింపగలరని తన నమ్మకముని చెప్పిరి.

మోల్లి చిరాగజున్ గారు యుద్ధాలోచన సంఘ సభ్యును మహమ్మదీయు లెల్లరును హిందూసోదరులతోగూడ తపఃపదర్శమునకు పాటుపడవలెనని కోరిరి. పోలీసు లాటెట్లు తిరిగిమాడలేదు. ఇప్పటివరకును అరెస్టులు లేవు.

మహమ్మదీయుల కుద్యోగము

నాగపూరు, ఏప్రిల్ 21:—కాగబా బహుద్దీన్ సాహెబుగారు మోదరాబాదునుండి పంజాబునకు పోవుచుండ నిన్న గొప్ప సభయందుపర్యటించిరి. ముఖ్యముగా మహమ్మదీయులపై కుద్యోగప్రసారము మతసంబంధమైనది. ప్రతి మహమ్మదీయుడును ఆందులో పాల్గొనుట విధి. అట్లుచేయనివారు దేశద్రోహ మొనరించినవారగుచున్నారు. అది వారు నుడివిరి. తరువాత కొన్ని ప్రశ్నలకు వారు తనసమాధాన మిచ్చిరి. (ప్రీ. తె.)

కేరళ రాష్ట్రము

కేలప్పగారు ఉప్పుచట్టము నుల్లంఘించుట

కల్లికోట, ఏప్రిల్ 23:—కేలప్పగారు ప్రథమ సత్యాగ్రహదశముతో 21 తేదీ ప్రాస్తన చిరుతబాముచేరిరి. చాగు పట్టి నాయర్ గారు అతివైభవముతో వీరికి స్వాగత మొసంగిరి. సామంత్ర మొకరిందు జరిగెను. గొప్ప ప్రతిభంగసభయందు కేలప్పగారు రుపన్యసించిరి. విదేశ వస్త్రములు దహింపబడెను. బతులనేకులు ఉద్ధమునుకై ఉంగరములు మొదలైనవి ఇచ్చి వేసిరి. ఈదినము ప్రాస్తన సదితీగము పరలో కేలప్పగారు ఉప్పు తయారుచేసిరి. పోలీసులపైకు అచటలేదు. తర్వాత ఒక ఆసిస్టాంటు ఇన్స్పెక్టరు, సబ్ ఇన్స్పెక్టరు భారతీయులెచ్చి వీరుచేయుచున్న ఉప్పును లాగుకొన ప్రయత్నించిరి. వాలంటీర్లు దానిని రక్షించిరి. (ప్రీ. తె.)

వంగరాష్ట్రము

మిలిటరీ పోలీసు దౌర్జన్యము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 22:—పోలీసువారు దాడిచేసి కాస నోల్లంపున భారతాధికారులను శోధించిరి.

కోర్టునుండి పోలీసులు లాటికెట్లతో జనులను తడిమికొట్టిరి. బెర్రామ్ అను పంబాచీ బాలుడు స్వరాజ్యలహరి మను విక్రయించుచుండెను. పోలీసులు రాకపోకల కడ్డము కలిగించు చున్నాడని మేజిస్ట్రేటువద్దకు వానిని గొంపోయిరి. వాలంటీర్ల "నందేమతరం" అను అణపుతో కోర్టు ఆవరణ మును ప్రతిఘటించి తేసిరి. బెర్రామ్ వదలిపెట్టబడెను. కాని పోలీసులు వాలంటీర్ల మేజిస్ట్రేటును, ప్రజలపైను బడి కొట్టిరి. ఇంత కుట్రాచరము అరెస్టుయిన మరిముగ్గురు సత్యవ్రతసేవీ, ధ్రువపా పాక్ష నేతగనప్ర, వసంతలాల్ మురారీగారు నడిపించ బడిరి.

సాయంత్రము కమిషనర్ ఈ త్రవపు నుల్లంఘించి కొం దరు వాలంటీర్లను స్త్రీలును కలిసి క్రోధానందతోటలోను సభ చేసిరి. స్వరాజ్యలహరి విక్రయింపబడెను. సభ 15 నిమిష ములు సాగెను. తరువాత పురుషులెల్లరును ఊరేగింపునకై బయలుదేరిరి. వెనక పోలీసువారు వచ్చి ఇంకను అడలు చేరియున్న జనులను లాటిలతో కొట్టిరి. 5, 6 గురికి చెబ్బలు తగిలినవి.

సంయుక్త రాష్ట్రము

అలహాబాద్, ఏప్రిల్ 22:—21 వ తేదీ మధ్యాహ్నము సత్యాగ్రహవాలంటీర్ల కలకత్తాలో విదేశవస్త్రములను యానము నకై నేకరించుచు ఊరేగింపుచేసిరి. అనేకచోట్ల స్వరాజ్యలహరి విక్రయింపబడెను. పండితమోతీలాలు నెహ్రూగారి మనుమ రాలు ఛంద్రశేఖ, 6 ఏండ్లబాలిక తాను చేసినఉప్పును అమ్మెను. ఒక పొట్టునును రు 5/- వచ్చెను. సాయంత్రము రామభాగ నందు విదేశవస్త్రదహనసంస్కారము జరిగెను. పౌరు లనేకులు వచ్చియండిరి.

ఢిల్లీ

ఢిల్లీ, ఏప్రిల్ 22:—ఢిల్లీ మ్యూనిసిపల్ కమిటీ యాదిన ముస్లాముల సమావేశమైనపుడు ఆగ్రహమును లేయర్లు, లాలా శ్రీ రాష్ట్రగారు పండిత జనపాలాగారి అరెస్టునకై పంపిన ఆక్షరకా మెంటుతీర్మానమును చర్చించి విలసిల్లెదనని. అనేకు లిట్టిచర్యలు ఆడిపించిరి. అధ్యక్షుడు చరింపనందున 15 గరు సభ్యులు లేచిపోయిరి. ఆందు ముఖ్యుడు మహమ్మదీయులు. వీరందఱును అగ్రహారాధనను చర్చించుటకు మరెయిక సమావేశమును కూర్చ వలెనని నోటిసు పంపియున్నారు.

యోధాపూరు

యోధాపూరు, ఏప్రిల్ 22:—కాంగ్రెసు అగ్రహారాధన పం దిత జనపాలాగారి నిర్బంధమును నిరసించుచు దర్బారు హై స్కూలు విద్యార్థులు సమ్మెచేసిరి. హెడ్ మాస్టరుగారు సీని యరు విద్యార్థులకు రూపాయి వోచ్చు జరిమానా విధించిరి. విద్యార్థులు కట్టునట్లు లేదు.

తమిళనాడు

మన్నార్, ఏప్రిల్ 22:—నిన్న సాయంత్రము ఇటలు గొప్పసభ జరిగెను. రక్తిచీలక్ష్మీపతి, రామచంద్రగార్లు ఉప వ్యాసము లొసగిరి.

వేదారణ్యం, ఏప్రిల్ 22:—అజ్ఞాపరైగారు తిరు త్తై పూండలో గంభీరపన్నాన మొనగిరి. తిత్తనూడిలో పురియొకసభ జరిగెను. గ్రామవాసు లెల్లరును రాజగోపాలా చారిగారు చట్టమును ధిక్కరించిన వెంటనే తామును సత్యాగ్ర హము చేసెదమని చెప్పిరి. 6 నెలలు వారు స్వరాజ్యలహరిమనే వాడుదురు. పూర్వము రహస్యముగా చేయునది ఇప్పుడు బహి ర్భంగముగ జేసెదరు. వేదారణ్యము రాజగోపాలాచారిగారికి గ్రూప్స్మాగత మొనగగలడు.

తెంగళూరు, ఏప్రిల్ 25:—విదేశవస్త్రబహిష్కారో ద్య మముతో సా ను ధూ తి చూ పు టు కై ఇచ్చటి కాంగ్రెసువారులు విదేశవస్త్రములను తగులజెట్టుటకు ప్రాసచేయుచున్నారు.

కాంతి సైన్యమున చేరుటకై హుస్సే కేవగిరిగారి నాయ కత్వమున 4 గరు విద్యార్థులు పల్లి రని తెంగళూరు ప్రెమ్మ పత్రిక తెలుపుచున్నది.

సింధురాష్ట్రము

కరాచీ, ఏప్రిల్ 23:—కరాచీ హెల్తు ఆఫీసరుగారు సత్యాగ్రహముల తెచ్చిన ఉప్పులో విషమున్నదనియు, అనా రోగ్యమనియు, ఎవ్వరును దానిని వాడరాదనియు ప్రకటిం చుచున్నారు. పౌరుల ఆరోగ్యముతోకాక వా రా ఉప్పును మట్టిలో కలిపింతురట.

వర్తకులతీర్మానములు

కరాచీ, ఏప్రిల్ 22:—భారతీయ వర్తకసంఘమును, నిస మతి ఎనుమతివ్యాపారుల సంఘమునుపాడి సమావేశమై ప్రస్తుత పరిస్థితులగుర్తి కొన్ని తీర్మానము లామోడించెను. పోలీసులు 16 వ తేదీని కాల్యుట కేసు మున్షాయమని కేసుఖండించిరి. రెండవ తీర్మానము కరాచీ నాయకులపై విద్యరీతుల కఠినతల దీర్ఘ కాలమునకు విధించుటకు చింతాధరమును తెలుపుచున్నది. మూడవ తీర్మానము ప్రకారము రాజకీయ ఖైదీలనందజేసి మొ దటితరగతిలో చేర్చవలసిన దని ప్రభుత్వము ను కోరుట ఈ సందర్భమున, బొంబాయి గవర్న మెంటు ఈ త్రవపు నేరి యుగమనించుక, కరాచీ మేజిస్ట్రేటు ముగ్గురు రాజకీయఖైదీ లను మూడవతరగతిలో చేర్చుటకు వీరు విస్మయము కనబరచిరి. నాలుగవ సత్యాగ్రహాల నందరిని ఉప్పువట్టుముక్రిందనే విచా రించుట న్యాయమని ఈ విషయమున రెండు సంఘములు కలసి ప్రభుత్వమువారికి న్యాయవలసినట్లును తీర్మానించిరి. నాయకుల అరెస్టులన అనేక చోట్ల ఉప్పువట్టుము ఉల్లంఘింపబడు చున్నది.

వంజాబులో ప్రచారము దాల్ హమామ్యు, దాల్ సత్య పాలు, దాల్ అలం, దాల్ అబ్దుల్ క్యాదర్ కాసురి గార్లు రాష్ట్రము దనేకప్రాంతముల కేసి ప్రచార మొనరింతురు. కుమ్మాగ, లూడియానా, అమృతసరము, అంబాలా స్థలములను వీరు దర్శించెదరు.

స్త్రీలు కలతావిధులలో ప్రదర్శనము గావించుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 22:—లాటిలతో పోలీసులు ప్రజల పై బడుగా వారందరు విదేశవస్త్రబహిష్కారమునకును మద్య మునకును సభగావించు ప్రదేశమువద్దకు వచ్చిరి. చాలమందికి డె బ్బులు తగిలినవి. ఇద్దరికి బులుగు గాయములు తగిలినవి. సిన్హా వ్యాయామపరిమితద స్త్రీలసభ జరుగుచుండెను సమితిసాస కునికి చెబ్బలు తగిలినవి. అంతట స్త్రీలు వందేమాతరం అని కే కలు వేయచు నీధులలో ప్రదర్శనములను గావించిరి. వీరెంటు డిఫ్యూటికొనువనరు యింకా యితర కానిస్త్రీబులులు వచ్చుచుం డిరి. ప్రజలు స్త్రీలనుచూచి వార్త నూచకములగు శబ్దములను గా విందిరి. కాని పోలీసులు స్త్రీలప్రదర్శనములో వారిని చేరని వ్యతిరేక. స్త్రీలు క్రోధానందపార్కుకు వచ్చినప్పుడు పోలీసులు ఆక్కడ సభచేయరాదని చెప్పిరి. స్త్రీలు గేట్లవద్దనుంచుండి పాలరను పొడిచి, చాలమంది ప్రజలు వారిచుట్టును ఉండిరి. క్లిప్తసితి యొక్కనా యని తోచినప్పుడు జ్యోతిర్మయి గం గూల్చిదేవి నివేర్న దేవిగారలు ఉపసమించుచు విదేశవస్త్రము లను బహిష్కరింపవలసిన దని కోరిరి. ప్రజలు వెల్లిపొమ్మని గూడ వారు సలహాయచ్చిరి. ప్రజలు వారిమాట విని నెల్లి పోయిరి.

కర్నాటకరాష్ట్రము

బుర్గీ, నాయకు, పద్మో, దామోదర పంధగు లక్ష్మీరావుగార్లకు శిక్ష

అంకోలా, ఏప్రిల్ 22:—బుర్గీ నాయకు, పద్మోదా మోదరు పంధగుగార్లకు ఒకవత్సరము కఠినశిక్ష వేయబడెను. బుర్గీగారు హుద్దినగజనునను నాయకుగారు జైల్ముదళమునకు ను నాయకులు పద్మోగారు గొప్పవర్తకుడు. పోలీసులు సభకు ఆగ్రహము వహించెను. దామోదరుగారు కార్యాలలో వర్త కుడు.

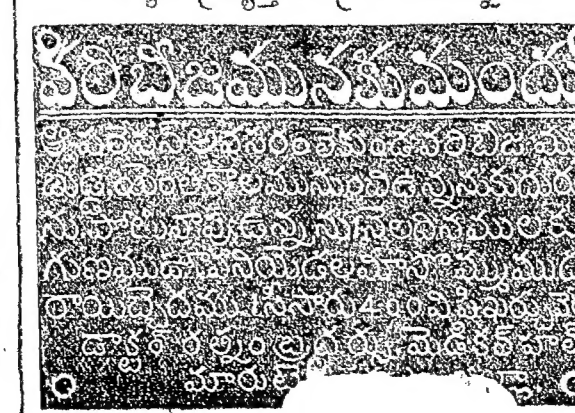
హల్లీ నేపాదళమునకు చేరిన లక్ష్మీరావుగారికి 14 నెలలు శిక్షవేయబడెను.

పింగేగారి అరెస్టు

కార్యాలలో సత్యాగ్రహ మొనరించినందుకు పింగే గారిని అరెస్టుచేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

బొంబాయి

ఏప్రిల్ 22:—బొంబాయి కాన్స్టేబుల్ సమావేశ మై జమ్నూదాస్ మెహతాగారి నిర్బంధమునకై ఆడిషమునకు ఆవుచేసికొను. బొంబాయి సత్యాగ్రహ సంఘమువారు రంగ మును పరేలునకువచ్చిట్లు తెలియుచున్నది. పోలీసుకమిషన ర్ గారు పత్రికలలో ప్రచురమైన పోలీసు దౌర్జన్యము అసత్య మనిరి. కాంగ్రెసు కార్యదర్శి, 7 గరు వాలంటీర్లకు గొప్పగా యము లయ్యెనని ప్రత్యుత్తరము ప్రకటించుచున్నారు.

వెండిసామానులకు ఏకంసి చబిల్ దాస్ అందు సన్మ

సీమకమలములు, సగలవర్తకులు 2 112, 113 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ఏలం అమ్మకము

మోటారుకార్లు, లారీలు, సైకిళ్లు మొవలెనవి. 27 1-30 తేదీ ఆదివారము 2-30 గంటలకు ఏలం వేయబడును.

2/18 మాంటురోడ్డు, ముర్రే అండ్ కో.

మహాత్ముని స్వంతదళముతో నొకవలంటీరు అరెస్టు

రామసుకులాలు మోడిగారిని అరెస్టుచేయుట నవసారి, ఏప్రిల్ 22:—గాంధీగారి స్వంతదళములోని 81 మంది వలంటీరులలో నొకరగు రామసుకులాలు మోడి గారిని పి. కో. 117, సా. అ. 57 బి. నె. క్రింద జల్పా రు లో నేడు ఉదయమున అరెస్టుచేసిరి. ఇటలు మోహనలాలు పాండ్రా గారిని అరెస్టుచేసినందున లాలుగారిని మహాత్ముడిచిటికి పంపిను. మహాత్ముని స్వంతదళములో మొదట అరెస్టుచేయబడినవా డిత డే. మహాత్ముడు నవసారి రైలుస్టేషనులో నుండగా నీ వార్త తెలిసినది.

మహాత్ముని సందేశము

రామసుకులాలువంటి సాధువునుగూడ అరెస్టు చేసిరిగాన బుల్డారువాడు యిక సర్వశక్తులను వినియోగించి పనిచేయవలె ను. అని మహాత్ముడు సందేశమునంపెను. (శ్రీ ప్రె.)

ఢిల్లీలో విదేశవస్త్రపు అంగళ్లు విక్రేటింగు

హృత్ (ఢిల్లీ), ఏప్రిల్ 22:—హృత్ స్త్రీలు యిచ్చుట తీవ్రముగ విదేశవస్త్ర దుకాణములను పిక్చెటు చేయచున్నారు. (శ్రీ ప్రె.)

సిక్కు-స్త్రీల వాగ్దానము

ఢిల్లీ, ఏప్రిల్ 22:—విదేశవస్త్రములను ధరింపవలెనట నును తమ పవిత్రగ్రంథమును గురుగ్రంథ సాహిబ్ను ఖద్దరుతప్ప యితరగడ్డలో కప్పకుండుటకును ఢిల్లీలోని సిక్కు-స్త్రీలు ప్రతిజ్ఞ వైకొనియున్నారు. (శ్రీ ప్రె.)

కలకత్తాస్త్రీలు విదేశవస్త్ర దుకాణములను పిక్చెటుచేయుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 22:—సత్యాగ్రహసంఘ కార్యచర్యను లగు కాంతిదాసు కన్య, చితుల్ ప్రతివాదేవిగారలు స్వరాజ్య లహరిమను అమ్మిరి. కాలేజిసిల్లీలో విదేశవస్త్ర దుకాణములను పిక్చెటుచేసిరి. అసిస్టెంటు కమిషనరు చాలమంది కాన్స్టేబులు అచ్చటనుండి రాకపోకలను నియమించిరి. వారు జోక్యము కలిగించుకొనలేదు. స్వరాజ్యలహరిమను అమ్మించునది 6 కాంతి నైసికులు ఈ త్రర కలకత్తాలో అరెస్టుచేయబడిరి.

లక్నోలో తీవ్రముగ పిక్చెటింగు

లక్నో, ఏప్రిల్ 22:—విదేశవస్త్ర బహిష్కార మును జయప్రదముగా కొనసాగించుటకు లక్నో కాంగ్రెస్ కమిటీ వారు సర్వప్రయత్నములను గావించుచున్నారు. ఈ రోజు సాయంత్రము మాంచెపురు వర్తకము యొక్క డిప్టీబొ మ్ము తయారుచేసి యితర టోపీల తోడను, వస్త్రములతోడ ను దానిని భిక్షము చేసిరి. ఉప్పును పండించుట తగ్గించిరి. ల కోవకు 20 మైళ్ల దూరములో నన్ను కిలాంజా ప్రస్తుతము ఉప్పుపంటకు ముఖ్యమైన ప్రదేశముగాచేయబడినది. (అ. ప్రె.)

కాన్పూరు న్యాయవాదుల తీర్మానము

కాన్పూర్, ఏప్రిల్ 22:—కోర్టులోను, యితర ఉ త్సవ సమయములయందును న్యాయవాదులు ఖద్దరుగాని, అది పిలుగానిచో స్వదేశ వస్త్రములను గాని తప్పనిసరిగా వాడవలె నని కాన్పూరు న్యాయవాదుల సంఘమువారు తీర్మానించిరి. సాక్ష్యమొసలేవరకు స్వదేశ వస్త్రపులనే వాడవలెనని గూడ వారు తీర్మానించిరి.

కరాచీలో గొప్ప విదేశవస్త్రదహనము

కరాచీ, ఏప్రిల్ 22:—నిన్న సాయంత్రము బడిగిన మహాసభలో ఉప్పు చట్టములను తిరగి-రించుట మా ఉప్పు అయిపోవువరకు దా ని నమ్ముటకును విదేశవస్త్ర బహి ష్కారమును కొనసాగించుటకును కరాచీ సత్యాగ్రహము ఉ ద్దేశ్యమును తెలియబరచిరి. వచ్చే ఆదివారమునుండి విదేశవస్త్ర దుకాణములను, కల్లు దుకాణములను పిక్చెటు చేయుట ప్రారంభమగును. పెద్ద విదేశవస్త్ర దహనముతో ఉద్యమము ప్రారంభమయ్యెను. (అ. ప్రె.)

బెజవాడలో గొప్పసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ, ఏప్రిల్ 23:- మా మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిల్ ట్రైబ్యూనల్ ఆఫ్ టెర్రిటోరియల్ పబ్లిక్ వర్క్స్ అండ్ బిల్డింగ్స్, తదితర ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శాసనసభ ప్రభుత్వమువారిచే నిర్వహించబడినందులకు తమ యశస్సులను తెలుపుటకై నిన్ను బెజవాడలోని కొట్టు, బియ్యపుమరలు, కొట్టు అన్నియు మూయబడినవి. కాని వామకూడ దొరకడయ్యను, ఇట్టి హారతాళమును జరిపిన బెజవాడ పట్టణసంఘమువారి దేశాభిమానము ప్రశంసనీయమై యున్నది.

బందరులో జయప్రదముగ ఉత్సవత్వగ్రహ మొనర్చి నిన్ను నే విచ్చేసిన కాంత్రిసైనికదళములు పట్టణవిధులలో బాతీసు గీతములనుపాడుచు తిరిగి, సాయంత్రం గాంధీయద్యోవనము నందు గొప్పసభ జరిగెను. విశాలమగు గాంధీవనమంతయు జన సమగ్రహముతో క్రిక్కిరిసిపోయెను. ఈ మహాజనసమగ్రహము నకు ఒక్క-ఒక్కలనుండి ఉపన్యాసము నీయుటకు వీలులేక పోవుటచే దేశీయ ఉపన్యాసవేదిక నిర్మించబడవలసివచ్చెను. ఒక చోట కామకూడ లక్ష్మయ్యచౌదరిగా రథ్యక్షత విహించిరి. రెండవవేదికపై దాక్షిణ్య శివలెక మల్లిఖార్జునరావుగారధ్యక్షత విహించిరి.

మొదటి వేదికవద్ద ముందుగ అధ్యక్షత విహించిన లక్ష్మయ్య చౌదరిగారు నాయకుల సభించినందు వూహ్యాలగు అట్టి నాయకులను చెరచెట్టుదన్న యీ ప్రభుత్వమునకు స్వస్తిచే ప్పుట అత్యవసరమనిరి.

పిమ్మట దాక్షిణ్య వెలిదండ హనుమంతరావుగారిట్లు చెప్పిరి:- 18 వ తేదీన మేము 40 మందిని బెజవాడను వదలి 'పెనపలూరు, గంగూరు, వేల్పూరు, ఉప్పలూరు, మంతెన, తెన్నేడ, మానికొండ, కాటూరు, కలవపాముల, జవల్లమూడి, నుంటాన గ్రామములయందు ప్రచారము చేసి బందరు చేరియుంటిమి. ఏ గ్రామమునకు వెళ్లినను పల్లెలోనుండువారు మమ్మును ఉత్సాహముతో సత్కరించి యుద్ధముపట్ల పాచ్యుగ అభిమానమును చూపిరి. వారంతలవారు కానుకలను సమర్పించిరి. పోలీసులు కొంత జోక్యమును కల్పించుటన్నను వారి యాటలుసాగలేదు. బందరునుండి సమాద్రమునకు వెళ్లి ఉప్పును తెచ్చిమి. పోలీసువారికి ముందుగనే తెల్పితిమి. కాని వారు మాకునుపడలేదు. నాయకులను కొద్దుగా విచారణచేయుచున్నప్పుడు మా శాంతి పై ని కులు మేము అచటికి వెళ్లగా పోలీసు వారు మా కి విరములో దొంగలలాగున ప్రవేశించి అచటనున్న కొంతఉప్పును తీసుకొనిపోయిరి. మా పైనికులలో నొకని బొటనవ్రేలును విరచిరి. మరొక పైనికుడు తన గుచ్చెట్లో ఉన్న ఉప్పునుచూచి తీసుకపోవడని పోలీసువారితో ధ్వజముగ సవాలుచేసెను. కాని పోలీసువారు తీసుకొనబాలకపోయిరి. వారి మోటారు నడువక పోగా మన కాంత్రిసైనికదళ వానిని నెట్టి వారిని సాగనంపగలిగిరి. పైనికులెల్లరు దేశభక్తిప్రపూరితులై ఉత్సవత్వగ్రహమును జయప్రదముగ నెరవేర్చినందులకు వారికి వందనములు.

శ్రీ గంపలగూడెం రాజాగారు

నేను రేపా, ఎల్లండి టెయిలుకువెట్ల జరుగవచ్చును. ఇప్పటికప్పుడే నాయకులను నిర్బంధించినారు. నాయకులు నిర్బంధించబడినను యుద్ధమును నూతనోత్సాహముతో బయలుదేరవలయును. ఉత్సవత్వగ్రహము జరుగుచునే యుండవలయును. ముద్రాపాననిషేధము, విదేశవస్త్ర బహిష్కారము పూర్తిగ రద్దవలయును. స్త్రీలు మద్యపాననిషేధము విదేశీ వస్త్రబహిష్కారము జయప్రదముగ కొనసాగుటకై పికెటింగు ప్రారంభించవలెను.

స్త్రీలులెవరు బాధ్యతనుర్తింపి యీ స్వరాజ్యయజ్ఞము నందు పాల్గొనుట ఆవసరమై యున్నది.

దుర్గరాల రాఘవచంద్రయ్య చౌదరిగారు:- మన కాంగ్రెసు అధ్యక్షులను జవ్వూల్ నెహ్రూ, మన ఆంధ్ర నాయకులను దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు, సాంబమూర్తి గడ్డెరంగయ్య నాయుడు, కాశేశ్వరావు పట్టాభి సేతారామయ్యగారలు మన్నుగు నాయకులు నిర్బంధించబడియుండగా మన కర్తవ్యమేమో మనము నిర్ణయించుకొనాలెను. ఇట్టి రుండగముల జేయుచున్న యీ ప్రభుత్వమును నిర్ణయముగా నిర్మూలించవలసివచ్చె. బాగ్లిరాజును మనము ఖైదుచేసి నామనుకొనండి. బ్రిటిషువారిండ్లు నిర్మోలకవచ్చును చేసి కాండ్ల ప్రాంతము లనర్పించి ఆరునానా, బ్రిటిషువారికిన ప్రయత్నించెడి వారే. మనముమాడ విన నాయకులను పోలీసులకునెలాగు సర్వప్రయత్నములను చేయవలెను.

యాపినేపూర్వ తిలకమ్మగారు :- స్త్రీలు తమవిద్యుక్తధర్మమును నెరవేర్చు సంసిద్ధులై యున్నారు. రేపటినుండి స్త్రీలు కాంత్రిసైన్యమున చేరి విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును, మద్యపాన నిషేధమును జయప్రదముగనటలు పికెట్ చేయ సిద్ధులయిచారు. రేపటినుండి స్త్రీల యుత్సాహము బెజవాడ పురమున కార్యరూపమున దాల్చును.

ఆంధ్ర రాష్ట్రస్వరాజ్యసత్యాగ్రహము
దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగారు

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు

21-4-1930 సోమవారమునాడు కృష్ణజన్మస్థానమున తపశ్శర్యను ప్రారంభించెను

25-4-1930 శుక్ర వారము

నేటికి అయిదుదినములు

మోటారు, సర్వవారాయణగారు:- గాంధీమహాత్ముడు ఆవతారము 18. ఆయవతారము ర్తి యువదేశానసారముగ మనము నడచుకొని స్వరాజ్యప్రసాదము నందెదము గాక. వేదాంతం శుభకాస్త్రీ, సరాజా రామకృష్ణరావు గారలు ముచ్చటించిన పిమ్మట సభవారు నాయకుల సభించెనుచు, ప్రభుత్వమువారి చర్యలను నిరసించుచు తీర్మానము గావించిరి.

య.కె. వి. రంగాచార్యులవారు శ్రీయుతులు కాశేశ్వరరావు, పట్టాభిసేతారామయ్యగార్ల విచారణనుగూర్చి ప్లప్తముగ చెప్పి వారొసంగిన సందేశములను సభవారికి నివేదించిరి. అరుమాసములలో నాయకులను నిర్బంధమునండి విముక్తులచేయగలమని రంగాచార్యులవారు నాయకులతో చెప్పిరి.

బంగోలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

దేశభక్తుని రాక

19-4-30 తేదీ సాయంత్రం దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు మహారు ఇరవైవం ది సత్యాగ్రహులలో గూడి ఇచ్చటి కేటించిరి. భారతమాతృసంకీర్తనము చేయుచు పురపీఠులందు స్వరాజ్యసత్యాగ్రహతో నూకే కొండ మీది దేవాలయమువద్ద బహిరంగసభకు తేరిరి. తరువాత రమరవి రెండున్నర గంటల పర్యంతము గంభీరోపన్యాసము గావించి శ్రోతలను దేశభక్తికి తుల గావించిరి. శ్రీయుతులు దేశభక్త వెంకటప్పయ్యపంతులు, సీతారామకృష్ణగార్ల యాగమనమువలన మా పురమందు కొంత సంచలనము బయలుదేరినది. సభాంతమున "స్వరాజ్యఉత్సవ" పాటలు వినిగా అమ్ముడు పోయెను. దేశభక్తునికి మా పొరులతరపున వందనము లర్పించుచూ శ్రీయుత ధారా గోపాలకృష్ణగారు మహాత్ముని సత్యాగ్రహోద్యమముపట్ల సంపూర్ణ సానుభూతి చూపి సహాయము చేయుట మనవిధియని హెచ్చరించిరి.

మణిమేఖల

ఇది ఒక నవీనకథల సంపుటము. గ్రంథకర్త శ్రీ శ్రీ పండిత వంగూరి సుబ్బారావు పంతులుగారు. నరసాపురమునుండి కమలకుటీరము వారిచే ప్రకటితము. ఇది వసంత గ్రంథములలో చతుర్థ పుష్పముగ వెలువడినది. ఇందు గ్రంథకర్త వ్రాసిన చిన్నకథలలో (ఫార్టు స్టోరీసు) యేరి తొమ్మిది కథలుమాత్రమే సమకాలీనములైనవి మిగిలినవి బడెను. గ్రంథములోని కథలు మణిమేఖల ప్రభావతి సభాపిణి మహాలక్ష్మి ఆక అమ్మ వింతకా సనము వీరపత్ని రిరుమలయను మనోహరముగు నులభేత్తెలిని ప్రయబడినవి. సూతనభావవిసితములైన ఇట్టికథలు మన భావలో కొలదిగలవు. విద్యార్థుల కీగ్రంథ మెంతయు యుపయోగముగ నుండగలదు. విద్యార్థిభాగ్యాధికారు లీగ్రంథమును పఠింపగ్రంథముగ ని య మించి తేని విద్యార్థు లెంతయు బాగుపడ గలరని యెఱుఁపుచున్నారము. వెల 0-12-0.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా శాంతిసైనికులకు హెచ్చరిక

(మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు)
ఈజిల్లాలో నిర్బంధములు ప్రారంభమైనవి. మన నాయకులైన శ్రీ సాంబమూర్తి వెన్నేటి సత్యనారాయణ, దాక్షిణ్య సుబ్రహ్మణ్యం కళా వెంకట్రావు గార్లను (19-4-30) ఆరెస్టు చేసిన వెంటనే ఒక్కొక్క సంవత్సరము విశిష్టైదు వేసిన సంగతి మీకు విశదమే.

దౌర్జన్యవర్తముల నవలంబించి యవలంబించి విభలులైన యీ ప్రభుత్వము నాయకులను నిర్బంధించి యాయుధ్యమును అంతరింపజేయు సమకట్టివది. అది వట్టి భ్రమయని మనము బుజువు చేయవలెను.

కొద్దిరోజులలో మనయావత్తు కే కాకనాడలో చూపించి నిరంకుశ ప్రభుత్వకాసన ధికార్తము కొనసాగించవలెను. కాపనోల్లంఘనము ప్రారంభింపబడుచున్నది. కాంత్రిసైనికులెల్లరు ఏతక్షణమైనను ఇచ్చటికివచ్చి ఈకాంతిసమరమున ప్రభుత్వమును ఎదుర్కొని తమ సర్వస్వమును మాతృవేదకై సమర్పించి జయమును గాంచుటకు సిద్ధముగా నుండవలెను.

మచిలీపట్టణము

ఏప్రిల్ 22:-

చిల్లరదుకాణదారుల సానుభూతిని ఈ రోజున ఉదయము బందరుపట్టణ చిల్లరదుకాణవర్తకులు రెండువిస్తాల బియ్యం యాదినమునకు సరిపడు కాయకూరలు వస్త్రాలు సైనికులకు భోజననిమిత్తం యిచ్చి ప్రజలయొక్క సంతోషాతిశయములకు పాత్రులయిరి.

స్త్రీ డరు గుమాస్తాలు

యాకోజాన బందరులోని స్త్రీ డరుగుమాస్తా లందరు దాక్షిణ్య పట్టాభిసేతారామయ్య, చెకకువాడ వెంకటరసంహం గార్లకు శిక్ష విధింపబడినందులకు స్త్రీ డరు ఆఫీసులకు కొద్దులకు వెట్లట మానివేసి వారి విధికృత్యములను నెరవేర్చిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

నెల్లూరుజిల్లా జనులకు విజ్ఞాపన

నెల్లూరు జిల్లాయందు 150 వాలంటీర్లు ఉత్సవత్వ గ్రహమునకేరి చట్టమునకు విరుద్ధముగా ఉత్సవ తయారుచేయ బోవుచున్న సంగతి మీరు వినియున్నారు. ఈ పనితోపాటు ఇకపై జిల్లా అంతటను ముఖ్యముగా కోవూరు నెల్లూరు తాలూకాలలో కల్లు సారాయి అమ్మకము పూర్తిగా నిలిపివేయించుటకు త్రాగుడు నిర్మాతలనుటకును పూనుకొనుచున్నారు. మనజిల్లా 1920 సంవత్సరములో సర్కారువారికి మామూలుగా వచ్చు పరుంబడి 2 లక్షలనుండి. 235 రూపాయలకు తగ్గి వచ్చు నట్లుచేసి దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య గాంధీమహాత్ముడు అమెరికా నుప్రసేధనాయకు డగు ఫ్రెన్సిస్ బ్లై జాకాగార్ల మన్ననలకు పాత్రులమైతిమి. ఈ మారుకూడా జిల్లాగౌరవము కాపాడుటకై ప్రతిప్రాణి ప్రయత్నించునని నమ్ముచున్నాము. ఏపార్టీకి సంబంధించినను ఇంతకన్న ఘనమైకార్యములు చేయ బాలకున్నను ఈ పనిని మాత్రము యావన్నుండి జరుపగలరనియు జరుపవలెననియు మేము విశ్వసించుచున్నాము. శ్రీ గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వభాగ్యమున పొందగలిగిన మన దేశకులు ఇంతమాత్రము చేయబాలకపోయినచో మన జన్మమెందుకు. ఈ విషయములో సంపూర్ణ సహాయ మొనర్చి ఈ ప్రయత్నము జయప్రదముగా నెరవేరునట్లు మనజిల్లా పక్షమున కాసనసభా ప్రతినిధు లగు నలుగురును కొరచున్నాము.

ఇట్లు విన్నవించు

టరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య

బెజవాడ గోపాలరెడ్డి

లేబూరు సుబ్బరామిరెడ్డి

వేమూరు లక్ష్మయ్య

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక సంఘము

ఈ నెల 27 వ తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు ఆంధ్ర రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక వర్గ సభయున్నా, ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ సభయున్నా నంబూరు కొత్తపేట లోయున్న సత్యాగ్రహశిబిరములో జరుగుచుకాన సభ్యు లెల్లరు ఇదియే నోటీసుగా భావించి దయచేయగలములకు ప్రార్థించుచున్నాను.

విషయములు

- 1. అధ్యక్ష, కార్యదర్శులు ప్రభుత్వమువారిచే నిర్బంధింపబడినందున వారి స్థానములకు భర్తీ చేయుట.
- 2. రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక వర్గములోను, అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘములోను ప్రభుత్వమువారిచే నిర్బంధింపబడినవారి స్థానములకు భర్తీ చేయుట.
- 3. ఇతర ముఖ్యమైనవిషయములు.

భా॥ సుబ్బరామయ్య,

కార్యదర్శిగాను,

చెన్నపురి సత్యాగ్రహాలు

సత్యాగ్రహ సమరమును సాగించి నిశ్చయించుట

పోలీసువారి దుండగములను నిరసించుట

చెన్నపురి సత్యాగ్రహ శిబిరమును సత్యాగ్రహ యోధులు నిన్నటి సాయంత్రము శ్రీరాములు నాయుడు తోట యందొక బహిరంగసభను జరిపిరి. సత్యాగ్రహులు దొక రకు శ్రీ ఆర్. పి. అయ్యగారు సభ కథ్యక్షత వహించిరి. సభ జరుగుచున్న తోటకు వెనుపల బస్సులో పోలీసు వారు కర్రల చేబూని కాచుకొని యుండిరి. తమ నాయకులగు శ్రీయుతులు ప్రకాశం, నాగేశ్వరరావు, రంగయ్యనాయుడు, భావ్యంశెట్టిగార్లు నిర్బంధింపబడినప్పటికిని అనవసరముగా నిరపరాధులగు ప్రజలను లాటిలతో మోచుచు పరువిధములగ అధికారులు హింసచెట్టినప్పటికిని తాము మరణమునకై నను భీతిక శాంతియుతముగా నీ సత్యాగ్రహ సమరమును కొనసాగింతుమని తమ దృఢ సంకల్పమును ప్రకటించిరి.

అధ్యక్షులు:—శ్రీ ఆర్. పి. అయ్యగారు మాట్లాడుచు నిన్నహాయలును నిరపరాధులు నైన ప్రజలను 22 వ తేదీ పోలీసు వారు గుట్టముల మీదికి త్రోవలెను, లాటిలతో మోచియు తరిమివేయుట భీతికలుగుననియు, ఇట్టి దుండగముల సహించుచు, ప్రాప్తహింస ప్రభుత్వము వాగరక ప్రభుత్వ మెన్నటికిని గాదనియు, వలెటియరలే నాడు కాంతిని నెలకొల్పినయ్యు, పోలీసువారు ఆత్మగౌరవముగల భారతీయులేయనవో తమ యుద్ధోగముల పరిత్యజించి సత్యాగ్రహోద్యమమున చేరవలెననియు, కానివో అట్టివారిని భారతీయులగ పరిగణింపజోమనియు, పోలీసు అధికారులు కానిలయనని యిట్టి క్రూరకార్యములకు పాల్పడిననియు, అలనాడు సత్యపరిశ్చింద్రునలే శ్రీ ప్రకాశం పంతులుగారు తమ కుమారుడు మరణశయ్యయందు బడియుండినను, భార్య కన్నుల నీటిలో మునిగి పారు అనుమాత్రమును దైర్యమును గోల్పోవక సంవత్సరముగ వధింపబడిననియు, వారిపై ఏమాత్రమైనను అధిహునముగలవారగునో ప్రజల సత్యాగ్రహోద్యమముందు చేరి స్వాతంత్ర్యమును గడింపజేయువలెననియు, సత్యాగ్రహమును చేరబాలనివారు విదేశప్రస్థ బహిష్కారము, మద్య పాన నిషేధ ప్రచారమును గావించవలెననియు, ఎన్ని అక్రమ కాసనములను, ఉత్తరువులను గావించినను ఈయంద్యమము ఆగ జాలదనియు పలికిరి.

యస్. యం. దేవర్ గారు:—మాట్లాడుచు జ్యోతిషాస్త్రముననుసరించియు, ప్రాప్త, పాశ్చాత్య సిద్ధాంతములనుసరించి ఈ భారత స్వాతంత్ర్యపోరాటము జయమును నడయుట నిక్కవ మనియు, అట్టి విశ్వాసముతో ప్రజలీయుద్ధముందు చేరదగుననియు, శుభ గ్రహకూటమివలన భారత వర్షమునందలి రకాలములో రామరాజ్యము సంస్థాపింపబడగలదనియు, గాంధీ మహాత్ముడి ప్రయత్నమును కడపటి ప్రయత్నముని నుడుపులెంతయు సత్యమనియు, వారి వాక్యములను శ్రద్ధతో పరికించినవో వేదవాక్యములుగ నుండుననియు, వారికున్న దూరదృష్టి అపారమనియు కావున ప్రజలీయుద్ధము విజయమునుగూర్చి ఎట్టి సంశయము గొనవలసరను లేదనియు పలికిరి. విదప ఉపన్యాసములు ఉప్పు కాసనముయొక్క అక్రమములను వివరించుచు దేశీయులను తమంతట తాము ఉప్పును చేయుకుండగ నిషేధించుటవలన అనేకలకులు కొట్ల ప్రజల జీవనాధారము నశించి, దేశీయుల నేకులు పాట్లకూట్టకై బర్మా, సిలీసు, మలేషిపులు, ఫిజీ, పినాంగు, దక్షిణాఫ్రికా మొదలైన దేశములకు చనవలసినవారైరినియు అందుచే అట్టి అక్రమ కాసనమును ఉల్లంఘించుటయే ప్రజల ధర్మమని గాంధీ మహాత్ముడు నిషేధించుచున్నాడని తెలిపిరి. కల్లు సారా విక్రయమువలన ప్రభుత్వమువారి పోవుచున్న రు. 27 కోట్లను నిల్వపడవలెననవో ప్రజలెల్లరు నేకీభవించి మద్య నిషేధమునకు బూనుకొనవలెననియు అట్లానర్చినవో వేదలను పీల్చి పిప్పిజేయు నీ మద్యపాన విశాచమంతరించుటయు కూడు గడ్డలు లభించుటయు ప్రభుత్వమువారు లాంగిపోవుటయు సంభవించునని పలికిరి. వీని యన్నిటికిని మించి విదేశప్రస్థులను దిగుమతి జేయుటవలన సంవత్సరమున కదవదికోట్ల రూప్యములు విదేశముల కరుగుచున్నవి. ఖర్చుగల స్యదేశీ ప్రస్థులను ధరించి విదేశప్రస్థుల సంపూర్ణముగా బహిష్కరించినవో రు. 60 కోట్లు దేశమునందే నిలచి జనుల సౌఖ్య సంపద లభింపగలదుగాక గాక బ్రిటిషు ప్రజలకిది ప్రకల్పించి బలము కాగలదు. ఉప్పు కాసనోల్లంఘనము మద్య నిషేధము విదేశప్రస్థ బహిష్కారములవలన నూరుకోట్ల రూప్యములు సంరక్షింపబడి స్వాతంత్ర్యమును సిద్ధింపజేయుగల నని పలికిరి.

శ్రీ తిరువేంగడంగారు:—మాట్లాడుచు ప్రభుత్వము వారు చెన్నపురి నాయకులు శ్రీ ప్రకాశం నాగేశ్వరరావు పంతులు, రంగయ్యనాయుడు, భావ్యంశెట్టి

సా|| 6-30 X|| బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా|| 9-30 X||

ఏప్రిల్ 26, 27 తేదీలలో

His Master-piece

CHARLIE CHAPLIN

IN

GOLD RUSH

చార్లీ - చాప్లిన్ గారి

క న క వ ర్ష ము

గారలను నిర్బంధించిరినియు, 22 వ తేదీ ఉప్పు తయారుజేసిన వారు విడుదలకు వలంబీరులే యుండ వారి నెందులకు నిర్బంధించి యుండలేదనియు, వీరిని నిర్బంధించినవో ఈ ప్రభుత్వము పక్ష తైత్తు చాలని భీతి జె.డి.సి.యొ (సిగ్గు సిగ్గు అవి కేకలు) తమను నిర్బంధింపకుండుటయే ప్రభుత్వమువారి అపజయమును తెల్లము జేయుచున్నదనియు (వినుచు వినుచు) కాంతియుతముగ సభ గావించు చుండు ప్రజలపై పశుబలమును ప్రయోగించి ప్రజలను చెదరగొట్టి భయపరుచ జూచిరినియు, ఇంతమాత్రముతో నీ యుద్ధము మంతరింపజాలదనియు, పోలీసువారి దుండగములకు ప్రజలు అహింసాత్మకముగ కాసనోల్లంఘనమువలన పరియగు సమాధాన మొసంగవలెననియు, తన కుమారుడు కావు బ్రతుకులలో నుండినప్పటికిని ఎంతమాత్రమును దైర్యమును విడనాడక నాయకోత్తములగు శ్రీ ప్రకాశంపంతులుగారు నాడు సత్య హరిశ్చంద్ర ధర్మనివలె నిష్పటిదినము సంవత్సరకాలము కారాగార శిక్షకు పాలైరినియు, నాయకుల నిర్బంధించినంత మాత్రమున యువ జనులు ధైర్యము గోల్పోయి వెనుక బడరనియు ఈ పరిపాలనను తుదముట్టించుట కెట్టి యిక్కటులు గలిగినను ప్రాణములుపరిత్యజింపాలనీ వచ్చినను ప్రజలసాదరాభిమానముల సాధారముగ జేసికొని ఈయంద్యమమును జయప్రదముగ కొనసాగింతుమనియు పలికిరి.

శ్రీ కె. రామకృష్ణగారు:—కలకత్తాయందు నేను గుప్తగారితోబాటు ఉప్పుసత్యాగ్రహ మొనరించిన యువకులు మాట్లాడుచు వసిష్టుని బ్రహ్మశ్రీవిలన విశ్వామిత్రుని పశుబల మెట్లు నిష్ఫలమాయెనో అటులే గాంధీమహాత్ముడు పడేదోచిన అహింసాత్మక సత్యాగ్రహముచే అత్యుబలము మూలమున ప్రభుత్వమువారి పశుబల మంతరింపగలదనియు పలికిరి. మహాత్ముని యుద్ధమును దౌర్జన్యరహితమైనదనియు సి. వి. డి. కాఖవారే పోలీసువారిపై రాళ్లుద్రవ్వ దౌర్జన్యమొనరించి వీరిని సత్యాగ్రహులు కాకోపించుదురనియు వంగరాష్ట్రమునందెట్లు జరుగుచున్నదనియు చెన్నపురియందును ప్రభుత్వము వారిట్టి కుయుక్తులకు పాల్పడిరినియు, (సిగ్గు, సిగ్గు) సత్యాగ్రహులెట్టి దౌర్జన్యమున కెంతమాత్రమును బాధ్యులు గావాలనియు, నాయకులను నిర్బంధించినంత మాత్రమున సత్యాగ్రహులు భీతిలుటలేదనియు, తమ ప్రాణముల సమర్పించుటకైనను సిద్ధమై యుద్ధమును నిర్వహింతుమనియు పలికి, ప్రజలు ఖడ్గరు దీక్షనుగైకొని యైనను నాయకులపట్లను, మహాత్మునిపట్లను తమకు గల యభిమానమును ప్రకటింపవలెనని పలికిరి.

శ్రీ గోవిందానందగారు:—మాట్లాడుచు తమ నాయకులగు డి. ప్రకాశం పంతులుగారు చెన్ననగరమునకు, చెన్నరాష్ట్రమున కొనర్చిన నేవ అత్యంతమనియు ఒక్క ప్రకాశంగారి స్థానమున వందలకొలది, వేలకొలది ప్రకాశము లుద్భవించగలరనియు, ప్రభుత్వమువారు కాసనోల్లంఘన మొనరించువారైరును నాయకులవలనే కారాగారములందు బంధింపవలసినదిగ సవాలు జేయుచున్నామనియు, సాయుధులను, పశుబలసంపన్నులు నగు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారితో పోరాడుటకు గాంధీమహాత్ముడు పడేదోచిన కాంతియు సత్యాగ్రహమే ప్రధానసాధన మనియు, ప్రజలు ఖడ్గరువస్త్రముల ధరించి, విదేశప్రస్థుల సంపూర్ణముగా పరిత్యజించి, సత్యాగ్రహోద్యమమును బలపరుపవలెనని పలికిరి.

శ్రీ ఈశ్వరయ్యగారు:—మాట్లాడుచు చెన్నపురి యందు మొన్నటిదినము పోలీసువారు గావించిన దౌర్జన్యకార్యమును ఖండించి విదేశప్రస్థ బహిష్కారావశ్యకతను నొక్కిచెప్పిరి.

అధ్యక్షులు ఆర్. పి. అయ్యగారు సభముగించుచు 22 వ తేదీ చెన్ననగరమును జరిగిన అల్లరులలో పోలీసువారు గావించిన దౌర్జన్యకార్యములను తీవ్రముగా ఖండించిరి. అనవసర

ముగా నిరపరాధుల నిట్లు హింసించి ప్రజలను భయపెట్టజూచినవో నింతమాత్రమున సత్యాగ్రహోద్యమ మంతరింపజాలదనియు, కాంతి నైకులే సభయందు కాంతిని సంరక్షించిరినియు వారు లేబండినవో మరింత యల్లకల్లోలము జరిగియుండెడిదనియు పలికిరి.

తీర్మానములు
పిదప 422 వ తేదీయందు చెన్ననగరమున పోలీసువారు నిరపరాధులును, నిష్పక్షాయులు నగు ప్రజలను లాటిలతోమోచి పలువిధముల హింసించినందులకు వారిచర్యలను ఖండించుచు ఇట్టి పశుబల ప్రయోగమువలన సత్యాగ్రహోద్యమ ముదావిజేయబడజాలదని ప్రభుత్వమువారిని హెచ్చరించుచున్నాడు" అను తీర్మానమును, చెన్నపురి సత్యాగ్రహ నాయకులగు శ్రీ ఆంధ్రకేశవ. డి. ప్రకాశం పంతులుగారిని నిర్బంధించినందులకు ప్రభుత్వచర్యను గర్హించుచు ప్రకాశం పంతులుగారి నభినందించుచు మరొక తీర్మానమును, చెన్నపురి పోలీసు కాంతియుతముగా హర్తాలమును గావించి సత్యాగ్రహోద్యమము సభిమానించుచున్నందులకు వారి నభినందించుచు మరొక తీర్మానమును గావించిరి. ఒక్కరైనను ప్రతిహారుగాక సభ్యులందరిచే నేకగ్రీవముగా తీర్మానము లామోదించబడెను. పిదప సభ ముగిసెను.

పన్నులనిరాకరణమునకు మహాత్ముడనుమతి నిచ్చుట

బోర్నడుతాలూకా రాసులో ప్రజలు
పన్నులనిరాకరణమును ప్రారంభింపదలచుట
కరాణికుకాం - జలపూరు, ఏప్రిల్ 24:—బోర్నడుతాలూకాలోని రాసులో ప్రజలు పన్నుల నిరాకరణమును ప్రారంభించుటకు మహాత్ముని ఆనుమతిని కోరిరి.
"మీరు అందుకు సంసిద్ధులుగా నుండినయెడలను అందుకు తనె స్యతే మిక్కిలి ముఖ్యము నా కెట్టి ఆశ్చర్యములేదు. మిక్కిలి దైర్యము పూర్తి గానుండవలెను." అని మహాత్ముడు తెలిపెను. నేడు మహాత్ముడు కొంతవరకు విశ్రాంతినిగైకొనుచుండెను.

రేపల్లె డి|| ము|| కోర్టులో

O. S. 172/26, E. P. /29.
వాద్య -1. యల్లాప్రగడ వెంకట శివరామకృష్ణయ్య
2. యీ రామకోటేశ్వరరావు.

యెదిరి
ప్రతివాద్య-1. నాయుడుసుబ్బయ్యకొడుకు శేషాద్రిగిడిపాలెం
2. యీ రామస్వామి
3. యీ తాతాయ
4. యీ సీతారామస్వామి మైనరు అయినందున గాడ్డయన్ కోర్టువారు భట్టిప్రోలు వెంకటకృష్ణారాయణకాశ్రీ
5. మాజేటి కొలయ్య మై. గా. మూతామహాడు
అలపాటి కాంతయ్య సా|| డి|| కి|| రు||, కొత్తపాలెం.
యీ నెంబరు వాద్య ప్రతివాద్య తాలూకు వేలయిస్తే చోరు షెమ్మాయి దాఖలా ఆస్తిని వేలం వేయించవలసినదిగా దరఖాస్తు దాఖలుచేయుగా మీ ఆశ్చర్యము నిమిత్తం 7-5-30 తేదీక వాయిదాజేసివారు, గాన మీకు గల ఆశ్చర్యము తెలియబరచుకొనవలెను.
రేపల్లె } చావలి కృష్ణయ్యపంతులు,
8-3-30 } వాద్యతరఫ్ వకీలు.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సాయకార్యసంఘసభలు

27-4-1930 ఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు గుంటూరులో జరుగును

ఆం. రా. కాం. కార్యదర్శి ప్రకటన

అరెస్టుచేయబడిన ఉద్యోగుల స్థానమున క్రొత్తవారి నెన్నుకొనుట మున్నగువను లానాడు జరుగును. సభ్యులందరు ముఖ్యముగా రావలెను.

(గుంటూరు, 24.4.1930)

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ

ఈనెల 27 వ తేదీ ఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు గుంటూరులో జరుగును

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 24:—అధ్యక్షుడగు దేశ్భారత డును కార్యదర్శులకు బ్రహ్మచోక్తులకు బ్రహ్మచారి, అయ్య దేశ్భారత కార్యదర్శులకు, నడింపల్లి నరసింహారావుగారుగూడ అరెస్టు చేయబడినందున క్రొత్తవారిని ఎన్నుకొనుటకును ఇతర విషయములను చర్చించుటకును ఈయననగ సమావేశము జరుగునుగాన సభ్యులందరును విచ్చేయ బ్రాధ్ధితులని సహాయకార్య దర్శి ప్రకటించెను. (స. కా. తం)

ఆంధ్ర నాయకుల శిక్షలు

శ్రీయుత నడింపల్లి నరసింహారావు గారికి శిక్ష

ఒక సంవత్సరము విడిఖియిదు

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 24:—నేడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు డిప్టీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారణ ప్రారంభమైనది. వేలకొలది ప్రజలు కలకత్తరుకచేరివద్ద చేరియుండిరి. ముగ్గురు సాక్షులొచ్చిరి. నరసింహారావుగారు విచారణలో పాల్గొనలేదు. నేను స్వరాజ్యలవణమును చేయుదును, రాజ్యద్రోహమును బోధించెదను

అని నరసింహారావుగారు నుడివి సంకేతముచేసిరి. నరసింహారావుగారు తనమాట చెప్పనందున ఒకసంవత్సరమువిడిఖైదు చేయబడెను. ఏ-క్లాసులో నుంచునట్లాజ్ఞాపింపబడెను. విచారణజరిగిన పిమ్మట 50 నిమిషములసేపు మేజిస్ట్రేటు తీర్పు వ్రాసెను.

తీర్పు వ్రాయువరకును కేసు నిలుపుచేసితిని. మీరు వెళ్లి 4 క్లి గంటలకు మరలరండు అనిమేజిస్ట్రేటు తెలిపెను. నరసింహారావుగారికి సమనులంపబడెనుగాని అరెస్టుజరుగలేదు. కాని వెంటనే నరసింహారావుగారిని మోటారుకారుమీద పట్టణమునం దంతటను ఊరేగించిరి. గొప్పబహిరంగసభజరిగినది. పదివేలమందివచ్చిరి. ఆసభలో నరసింహారావుగారు ఉపన్యసించిరి. నరసింహారావుగారికి పుష్పమాలను సమర్పించిరి.

పిమ్మట నరసింహారావుగారు కోర్టుకు వెళ్లిరి. 4 క్లి గంటలకు మేజిస్ట్రేటు తీర్పుచెప్పెను. నరసింహారావుగారు వందనము లొనరించిరి. నేడు గుంటూరులో సంపూర్ణముగ హరటాలు జరిగినది. (స్వతీయవిలేఖరి తంలివార్త)

నేడుగూడ గుంటూరులో హరటాలు జరుగుట

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 25:—శ్రీయుత నరసింహారావుగారికి శిక్ష వేయబడినందున నిన్ను హరటాలు జరుగుటయేగాక నేడుగూడ హరటాలు జరిగినది. కొద్దిమంది మహమ్మదీయులు మాత్రము దుకాణములను మూయలేదు. పోలీసు నూప

రింపెండెంటును జిల్లా కలెక్టరును బహుశాలోనికివచ్చి “దుకాణములను యేల మూసితిరి” అని అడిగిరి. “మా నాయకునికి శిక్ష వేయబడినందున మూసితిమి” అని వర్తకులు తెలిపిరి. దుకాణములను తెరువుదని వారు కొంతమందితో చెప్పిరి. కాని వారెవరను తెలవలేదు. అంతట కలెక్టరును నూపరింపెండెంటును వెదలిపొయిరి.

పిమ్మట శ్రీయుతులు ఉన్నవ లక్ష్మీవారాయణగారు, మున్నగు నాయకులు బహుశకు వచ్చిరి. గుంటూరులోని ఆల్బానీ కంట్రాక్టరు లలో ప్రముఖులగు చాపరాల శోభయ్య, కుబ్బయ్య చాదరీగారలను సారాధికారులను మూయించుదని కోరుటకు ప్రజలు వారింటికి నెట్లమండిరి. నాయకులు ప్రజలను శాంతియుతులుగా గావించిరి. ఆ కంట్రాక్టరు లిద్దరును అప్పుడు యిండ్లకడ లేకపోవుట చేటపును మైసూరు మైసానమువద్దకు వారందరును వెళ్లిరి. ఆచట శ్రీ లక్ష్మీవారాయణగారు వారికిబోధించిరి. మద్యపానమును మానివేయుదని శాంతియుతముగా బోధింపవలెనని తెలిపిరి. పిమ్మట ప్రజలు వెదలిపొయిరి. (స్వ. వి. తం.)

నరసింహారావుగారి సందేశము
గుంటూరు, ఏప్రిల్ 25:—శిక్ష వేసిన వెంటనే నరసింహారావుగారి టిలు సందేశము నొసగిరి.

“నాజీవితములో నిదియే మిక్కిలి సంతకప్రదముగ ముహూర్తము. అత్యధికముగ చురుకుతనముతో కూడిన జీవితమున కిదియే తగిన పరమావధి. జాతీయపతాకమును భద్రముగా కాపాడుచుండుడు. సత్యమునకే విజయము కలుగుట నిశ్చయము. బ్రిటిషువారిని భగవంతుడు కాపాడును గాక! వారెవ చేయుచున్నదియును వారికి తెలియకుండనున్నది” అని నరసింహారావుగారు నుడివిరి.

నరసింహారావుగారిని నరసారావుశేట వంకట శిషు కొని వెళ్లిరి. రైలు యెక్కించికో లేడో తెలియదు.

మ్యునిసిపలు కార్యాలయములను పాతకాలన్నియును గూడ మూసివేయబడెను.

మ్యునిసిపలు చెయ్యివసవదలి రాజీనామా నిర్దుష్టమును మరియొకరిని ఛెయ్యివసగా నియమించుచును నరసింహారావుగారు నై ను ఛెయ్యివసచేర నొకవరు ఉత్తరము వ్రాసిపెట్టి పోయిరి. ఈనెల 29 వ తేదీ మంగళవారమునాడు మ్యునిసిపలు సంఘసభ జరుగును.

నిన్నరాత్రి జరిగిన బహిరంగసభలో శ్రీయుతులు గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి, ఎర్నేని సుబ్రహ్మణ్యముచాదరి ఉన్నవ లక్ష్మీవారాయణ, పున్నయ్యశాస్త్రిగార్లు మున్నగువారు ఆసభలో ఉపన్యసించిరి. “నరసింహారావుగారు నిర్బంధపడచినదేవాలయమును మీరు పూర్తిచేయవలెను. అందు దేవతామూర్తుల కెడట నరసింహారావుగారి విగ్రహమును గూడ ప్రతిష్ఠింపవలెను. నరసింహారావుగారు తమ జీవితమునంతను దేశేవక కర్పించిరి. మీరటుల చేసినచో ఆ విఖ్యాత దేశారాధకు నకు తగిన గౌరవమును చూపిన వారగుదురు.” అని సీతారామ శాస్త్రిగారు నుడిపిరి. నరసింహారావుగారి పూర్వైజుశిలా విగ్రహమును ప్రతిష్ఠించుటకు కాన్పులరులను పోగులును గూడ పూనుకొనవచ్చును. ఆరుగురు ప్రముఖులు ఒక్కొక్కరు 500 రూపాయలు విరాళముగా నిచ్చెదమని వాగ్దానముచేసిరి. (స్వ. వి. తం.)

అభినందనసభలు

కాకినాడలోను చామర్లకోటలోను సభలు

కాకినాడ, ఏప్రిల్ 24:—నిన్నరాత్రి కాకినాడలో పురమందిరమునం దొకసభయును సంకచెరువువద్ద ఒకసభయును జరిగినవి. తూ. గో. మం. సత్యాగ్రహ ప్రధానసేనాని యగు శ్రీయుత మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు మున్నగు వారాసభలలో నుపన్యసించిరి.

నిన్నరాత్రి చామర్లకోటలో శ్రీయుత పాదపూజీ సత్యనారాయణగారి అధ్యక్షతవ్రేకంద బహిరంగసభ జరిగినది. వేలకొలది ప్రజలు వచ్చిరి. శ్రీ సాంబమూర్తిగారి నాయకత్వముక్రింద సత్యనారాయణగారు సత్యాగ్రహ మొనరించినందులకు ఘనముగ స్యాగత మొనగబడెను. ఆసభలో శ్రీయుత కొడేటి రంగాచార్యులుగారు తాను వ్రాసిన పూర్వస్వరాజ్య కీర్తనను పాడెను. స్వరాజ్యనిధికి వేయిరూపాయల వరకు చందాలు వేయబడెను. వందలకొలదిమంది తమవేర్లను సమోదు చేయించిరి. అధ్యక్షుడు తెచ్చిన స్వరాజ్యలవణమును కొనిరి. రెండుగురులను ఉప్పుగల ఒకపాట్లము 50 రూపాయలకు కొనబడెను. ఆసభలో శ్రీయుతులు మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు మొసలిగంటి తిరుమలరావుగారును గంభీరోపన్యాసముల నొసగిరి. (శ్రీ తె.)

బందరులో బహిరంగసభ శ్రీయుత ఎఱ్ఱమిల్లి మంగయ్యగారి అధ్యక్షత నహించుట

మచిలీపట్నము, ఏప్రిల్ 25:—నిన్న సాయంకాలమున శ్రీయుత ఎఱ్ఱమిల్లి మంగయ్యగారి అధ్యక్షతవ్రేకంద జరిగిన బహిరంగసభకు పెక్కువేల మంది వచ్చిరి. శిక్షితులైన దేశ్భారత నాగేశ్వరరావు, ఆంధ్రకేసరి ప్రకాశంగార్లు మున్నగు నాయకుల సభించిందుచు నొక తీర్మానమును శ్రీయుత భాస్కర్ల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఉపన్యసించిరి. చెన్నపురిలో పోలీసువా రొనర్చుచున్న దౌర్జన్యములను గూర్చి మీరు పత్రికలలో చదివియే యుండురు. చెన్నపురిలోని నాయకులచట తమకర్తవ్యమును నెరవేర్చబాలనిచో అచటి కేగి సత్యాగ్రహమును సాగించుటకు ఆంధ్రదేశమువారు సిద్ధముగావేయున్నారు. మన నాయకులు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహమును కొనసాగించుటకు మీరందరును పూనుకొనవలెను,” అని గోపాలకృష్ణయ్యగారు నుడిపిరి. శ్రీయుత కల్పమూడి చిదంబరరావుగారు సభలో నీ తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మానము యేకగ్రీవముగ నామోదించబడెను. చాలమంది స్త్రీలు సభలో బంగారుగాజులను ఉంగరములను యిచ్చివేసిరి.

విదేశవస్త్రు బహిష్కరణము
శ్రీయుతులు డాక్టరు కోకా ఆహ్వానబలరావు వేమూరి దుర్గా నాగేశ్వరరావుగార్లు విదేశవస్త్రుబహిష్కరణమును కొనసాగింపవలెనని సభవాడు కోరిరి. (స్వ. వి. తం.)

పండిత మోతీలాలుగారు ఒక గొప్ప ఉప్పు ఫ్యాక్టరీని వెట్టదలచుట

అలహాబాదులో ప్రకటన

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 24:—మీరు సత్యాగ్రహమొనరించినందులకు నేను విముగ్ధులను ప్రశంసించుచున్నాను గాని యంతటితోనే మనము విన్నకుండబాలము. దొరతనమువారి ఉప్పును యెవ్వరును కొనకుండునట్లు చేయుటకు కావలసినఉప్పు నంతను మనమే తయారుచేయవలెను. అందులకు ఒక మిక్కిలి గొప్ప ఉప్పు ఫ్యాక్టరీని మన మిక నేర్పూలుచేయవలసియున్నది. అప్పుడు ఉప్పును పట్టుకొనిపోవుటకు దొరతనమువారు ప్రయత్నించెదరు. వారటుల తీసుకొని పోకుండ నిరోధించుటకు మీరందరును వేలకొలదిగా సత్యాగ్రహమున చేరవలసి వచ్చును. మీరందులకు వెనుదీయ రనియే నేను నమ్మెదను.

సంయుక్తరాష్ట్రములలో చాల గ్రామములలో గూడ ఉప్పు చేయుచున్నార గాని యెవరిని అరెస్టుచేయుట లేదు. (శ్రీ తె.)

పాతకాలకు బెదరింపు గ్రాంటులు తీసివేయబడును

డిల్లీ, ఏప్రిల్ 24:—డిల్లీ, అజ్మీరు, మరాఠ్వాడ జిల్లాల విద్యాశాఖ సూపరింపెండెంటుగారు యీ రీతిగా ఉత్తరువు వేసిరి.

పాతకాలాధికారులు గాని పరిపాలకులలో నెవరైనా గాని రాజకీయోద్యమముందు బోక్తము కలుగజేసికొన్నయెడల పాతకాలగ్రాంటు నోటిను యివ్వకయే రద్దుచేయబడును. (శ్రీ తె.)

శ్రీమండపాక రంగయ్యనాయుడు
శ్రీ పారుపూడి సత్యనారాయణ
శ్రీ మొసలిగంటి తిరుమలరావు
గార్లను అరెస్టుచేయుట

నేడు మధ్యాహ్నము కాకినాడలో అరెస్టుచేసిరి
కాకినాడ, ఏప్రిల్ 25:—కూర్మగోదావరి ద్వితీయ
సేనానియగు శ్రీమండపాక రంగయ్యనాయుడుగారిని శ్రీపారు
పూడి సత్యనారాయణగారిని శ్రీ మొసలిగంటి తిరుమలరావు
గారిని శేటిమధ్యాహ్నము 12 గంటలకు పిల్ల 117, ఉల్లి 117,
27 నెల క్రింద అరెస్టుచేసిరి. క్రియత బిక్కిన వేంకటరత్నం
(ఎక్స్ ఎమ్, ఎల్. సి.) గారును యితర నాయకులును నేడిచ
టికి వచ్చిరి. (శ్రీ ప్రె.)

చెన్న నగర సత్యాగ్రహము

వాలంటీరులపై కేసులు

హరిబాయి టి. పా, మునిరత్నం మొదల, పరమేశ్వరం
పిల్ల, మునిస్వామి లక్ష్మీనరసయ్య గార్లను పీనలుకోడు 145
వెళ్లను ప్రకారము లేబుసిన కేసును బి. వి. శ్రీహరిరావు
గారు మూడవ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు 24 వ తేదీ మధ్యాహ్న
ము విచారించిరి. అక్రమసంఘమునందు పథ్యులుగనుండి పోలీసు
వారు పామున్నను పోతుండనున్నారనుకేర మారోపించబడెను.
ముద్దాయిలు సేరము చేయలేదనిరి. మునిరత్నం మొదల తాను
ఇత్తడిదుకాణములో పనిచేయుచుండెననియు హార్టల్ కొరకు
దుకాణము మూసినందున తిరిగి ఇంటికివచ్చుచుండగ జనసమూ
హమునుమాది నిలిచెననియు పోలీసువారు గుంపును పాముని
చెప్పట వివరదనియు అది అక్రమసంఘమున తానెరుగననియు
జెప్పెను. మునిరత్నం 16 ఏండ్లలోపువాడని ఆతనినకీలు చెలి
పెను. పోలీసువైద్యుడు రాజరత్నం పరీక్షచేసి 16 ఏండ్లలోపు
వాడని అంగీకరించెను. కేసు కేసుటికి వాయిదా వేయ
బడెను. వాయిదా వేసినవెంటనే మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయి
హరిబాయి టి. పాగారిని పిలిచి ఏల కంటుచున్నావని అడుగ
పోలీసువారు మంగళవారమునాడు కొట్టినందున కాలకు పీపు
నకు చెట్టులు తగిలెననియు, కట్ట పట్టుకొని నడచుచున్నానని
యు జెప్పెను.

వకీళ్ల కేంద్ర

మదరాసు, ఏప్రిల్ 25:—మంగళవారమునాడు పోలీ
సువారు ప్రజలను కట్టలతో కొట్టిన విషయము చెప్పించుటకు
గాను ఒక సభ చేయవలసినదిగ కోరుచు మువారు 40 మంది
వకీళ్లు, వకీళ్ల సంఘ కార్యదర్శికి మహాజన సంఘిరి. అందుచే
కార్యదర్శిలు శుక్రవారమునాడు గోఖలే హాలులో
సభ యేర్పాటుచేయుదురు.

కార్పొరేషను తీర్మానము

కార్పొరేషను సభ్యులు కొందరు, నగరులో మంగళ
వారమునాడు జరిగిన పోలీసు దౌర్జన్యమునుగూర్చి అత్యంత
సరమగ విచారించ తీర్మానింప దలంచి రిని తెలియుచున్నది.
మహాజనసభవారు నియమించిన విచారణసంఘమునందు
ముగ్గురు సభ్యులుండరు. వారు శనివారమునాడు విచారణ
ప్రారంభించుదురు.

నూతనముగ నేర్పడిన మదరాసు స్టడెట్ లీసనారు
యింటింటికి పోయి ప్రచారముచేయుటకు యేర్పాటులు జేసిరి.
“నేటినుండి ఖద్దరు లేక స్వదేశవస్త్రములనే కట్టెదను.
ఏసందర్భములలోను విదేశవస్త్రములు కట్టను” అను ప్రమాణ
వక్రమును సంతకము జేయించెదరు.

ప్రకాశం గారిని క్వారంటైనులో నుంచుట

క్రియత టి. ప్రకాశంపంతులుగారిని మదరాసు
జైలులో నుంచిరి. ఏతరగతిలో చేర్చెదకో యింకను తెలి
యదు. జి. వి. కృపానిధిగారు స్వరాజ్యసంపాదకులు నిన్న ఉద
యంపోయి చూచిరి. వారికుమారుడు స్కాట్ కుమచే బాధపడు
చున్నందున వారిని జైలులు ఆస్పత్రియందు క్వారంటైనులో
నుంచినది తెలియుచున్నది. ప్రకాశంగారు పనిచేయుచు విష
యమున తనకు యితరవైదితో బాటు జూడవచ్చు నని అధి
కారులతో చెలిపెరట.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—ఈసభ యాజమాన్య
మున రేపు సాయంకాలము 5 గం॥ మైలాపూరు గోపాలనాయ
కరు స్కూల్ హాలునందు శ్రీమత్ శ్రీరంగ శంకర్ పావారి
యార్ గారు రాజనీపరాజయము అను హరికథాకాలక్షేప
సమును గావించురు. అదివారము 27 వ తేదీని ప్రైవేటునుంచే
సాయంకాలము 4-15 గం॥ శ్రీమతి పెంగ్లూరు తియ్యగారు
సంగీతప్రదర్శనము గావించురు.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయ పతాక వందనోత్సవము

దేశోద్ధారకుని గౌరవార్థము ప్రత్యేక వందనోత్సవము

27-4-1930 అదివారమునాడు ఉదయము 8 గంటలకు ఆంధ్ర రాష్ట్రమునం దంతటను జరుపబడవలెను

(0)

ఆం. రా. హిం. సే. దళ కార్యదర్శి శ్రీ సంజీవరా యణిం గారి ప్రకటన

ఆంధ్ర రాష్ట్ర హిందూస్థానీ సేవాదళమున కధ్యక్షుడుగు దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగారిని అరెస్టు
చేసిన పిమ్మట మొదటి అదివారమునాడు అనగా 27-4-1930 ఉదయము 8 గంటలకు అధ్యక్షుని గౌరవా
ర్థము ఆంధ్ర దేశమునం దంతటను ప్రత్యేకముగా స్వరాజ్యపతాక వందనోత్సవములను జరుపగోరెదను.

(రుద్దిరాల 24-4-1930)

రాకపోకలు:—రా॥ బి॥ సి. యస్. రత్నసభాపతి
మొదలియారు యం. యల్. సి. గారు కోయంబత్తూరునుండి
నేటిఉదయమున మద్రాసుకు వచ్చిరి.
డి. యస్. ప్రాగీ బి. సి. యస్. గారు సహకార సం
ఘముల రిజిస్ట్రార్ నిన్నరాత్రి వాల్తేరుకు వెళ్లిరి.
పితాపురం మహారాజాగారు ఇంగ్లాండుకు వెళ్లుటకు
నిన్నరాత్రి బొంబాయికి వెళ్లిరి. 6 నెలలు అయినపిదప పిరు
మరల భారతదేశమునకు వచ్చెదరు.

నగరమందు సాహసముగు దొంగతనము

ఇద్దరు యువకులు తపాలా బంజ్రాతువశమున నుండు
ఇన్సూరు వస్తువులను గైకొనుటకు ప్రయత్నించుట
మద్రాసు, ఏప్రిల్ 24:—మూకర్ నల్లయ్యత్తు వీధి
లో నివసించు ఇద్దరు యువకులు తపాలా బంజ్రాతు నశైశ
మొదలియార్ అను నతడు జాబులను యితర ఇంజనీరు
వస్తువులను బట్టా దా చేయు సమయమున
ఆబంజ్రాతువశమునండిన యిన్సూరు వస్తువులను ఆయిద్దరు
యువకులు దొంగిలించ ప్రయత్నించిరి. ఆయిద్దరుయువకులలో
ఒకనికి ఇన్సూరుపార్సులు వచ్చుటచే తపాలా బంజ్రాతు వారి
నివాసస్థలమునకువచ్చెను. ఇన్సూరు ఎవరిపేరిటవచ్చెనో అతడు
సంతకము చేయక మరయొకడు సంతకముచేయబోయెను. ఆస
మయమున తపాలాబంజ్రాతు ఆతేపించగా మరయొకయువకుడు
బంజ్రాతులను ఒకనడవోకప్పి గొంతుకు ఉరివేయబోయెను.
తపాలాబంజ్రాతు తిన్నగా వారినుండి తప్పించుకొని బయటికి
వచ్చి జరిగిన వృత్తాంతమును పోలీసువారికి చెలిపెను. అంతట
పోలీసువారు వారిని అరెస్టుజేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

మద్రాసు పోలీసుల దౌర్జన్యము

అనధికారవిచారణ సంఘమువారు రేపు 26 వ
తేదీని విచారణ ప్రారంభించెదరు
మద్రాసు, ఏప్రిల్ 25:—మద్రాసునందు గత 22 తే
దీని హరతాళము సందర్భమున జరిగిన పోలీసు దుండగములను
విచారించి, విచారణ ఫలితమును నివేదించుటకు మహాజన సభ
వారు యీ క్రిందివారు గల విచారణ సంఘము ఏర్పరచి యు
న్నారు.

గా. టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యర్
బి. ఏ. బి. యల్ గారు అధ్యక్షులు శ్రీ. పి. సోమసుందరం,
బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు శ్రీ యం. బాలసుబ్రహ్మణ్యమొదలి
యార్, బి. ఏ. బి. యల్. యం. యల్. సి. గారు.

ఈపెకమిటివారు విచారణ రేపు మధ్యాహ్నము 3 గం.
మహాజనసభహాలునందు ప్రారంభించెదరు. విచారణ సంఘము నె
డుట సాక్ష్యము యివ్వగోరువారు రేపుమధ్యాహ్నము 3 గం మ
హాజన సభహాలునందు మహాజన కానరాను.

విచారణ 4 గంటలుండి 5 గం. విరమ జరుగును. అదివార
ము 27వ తేదీనాడుకూడ జరుగును.

ఇపుడు చేరిన వార్తలు

డా॥ కో॥కా అహోబిలరావుగారు

బందరు నాయకత్వము వహించిరి
మచిలీపట్నం, ఏప్రిల్ 25:—
డా॥ కో॥కా అహోబిలరావుగారు సత్యాగ్రహవాలంటీ
రు దళమున నేడుచేరిరి. త్వరలో నొకదళముతో ఉప్పుతయారు
చేయుటకు వెడలెదరు. నేడు చలసాని నాగభూషణంగారు
కొందరు వాలంటీరులతో సముద్రతీరమునకు బోయి బట్టలతో
ఉప్పు తీసికొని వచ్చి ఉచితముగ ఊరిలో పంచుచున్నాడు.

జబల్పూరులో మూడవ సత్యాగ్రహ విజయము

ప్రభుత్వనిషిద్ధ రాజద్రోహపూరిత గ్రంథములు
బాహుటముగా అమ్మబడుచున్నవి
జబల్పూరు ఏప్రిల్ 25:—రాజద్రోహపూరిత గ్రంథ
ములను కారణమున ప్రభుత్వమువారు నిషేధించియున్న గ్రంథ
ములను జబల్పూరులో విరివిగా అమ్మబడుచున్నాడు. ఈప్రచురణ
గ్రంథాల కొక పేరుపెట్టిరి. మహాకోసల రాజద్రోహగ్రంథ
ప్రచురణ కంపెనీ అనిపేరిడిరి. ఇంతవరకును అరెస్టులు జరుగ
లేదు. వాలంటీరులు వీధులలో తిరిగి గ్రంథములను విక్రయించు
చున్నారు.

ఇది కాసనోల్లంఘనముయొక్క మూడవవిజయము (శ్రీ ప్రె.)

గుజరాతులో పన్నుల నిరాకరణము

కెయిరా మండలము సర్వసిద్ధముగా నుండుట
అహమదాబాదు, ఏప్రిల్ 22:—“రాసులో అరెస్టు
చేయబడి శిక్షింపబడిన క్రియత, వల్ల భాయి పటేలుగారిని, బో
ర్డు తాలూకాలో అరెస్టు చేయబడి శిక్షింపబడిన వారినంద
రిని విడుదల చేయవరకును పన్నులను చెల్లించకుండుటకు రాసు
గామువారు తీర్మానించిరి. పన్నుల నిరాకరణమును ప్రారం
భించుటకు కెయిరా మండల మంతయును గూడ సంసిద్ధముగా
నే యున్నది” అని నేడు ఉదయమున వెలువడిన గుజరాతు
ప్రాంతిక సమితివారి సత్యాగ్రహపత్రిక ప్రకటించెను.
(ప్రెస్సు ఆఫ్ యిండియా)

బాంబాయి కార్పొరేషను అరెస్టులవల్ల
సభ వాయిదా వేయబడెను
బాంబాయి, ఏప్రిల్ 24:—కంజి మాప్తురుగారు శిక్ష
విధింపబడినందున కార్పొరేషను సభ వాయిదా వేయబడి
నిలిపి వేయబడెను. (శ్రీ ప్రె.)

పూనా మ్యునిసిపాలిటీ అభిమానము
సత్యాగ్రహాలను అభినందించిరి
పూనా, ఏప్రిల్ 25:—మహారాష్ట్ర సత్యాగ్రహ
నాయకుల వర్గమువారిచే పూనా పిట్ల మ్యునిసిపాలిటీ గారు
తీర్మానము చేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

పోలీసు దౌర్జన్యము

చెన్ననగరమునందు జరుగుచున్న పోలీసు దౌర్జన్యము, మితిదాటినది. హఠాత్తాళిదినము నందేమి, ఆనాడు సాయంకాలమున బీచిలో నభ జరుగుచున్నపుడేమి, ప్రజలను భయభ్రాంతులను చేయుట కవలంబింపబడిన చర్యలు ప్రజల లెల్లరచే ఖండింపబడినవి. ప్రముఖులు పలువురు తమ అనమ్మతిని ప్రకటించుకొని తెలుపుచున్నారు. మహా జనసభవా రీవిషయమై విచారణ సలుపదలచిరి. ఇట్టి విచారణవలన విశేష ప్రయోజన ముండ కున్నను, సత్యము బయల్పడుట కవకాశము గలు గును. కాని ఇది వెన్వంటనే జరుగవలయును. కాల యాపన జరిగినకొలదియు, విచారణవిలువ తగ్గును. ప్రకాశంపంతులుగారు నిర్బంధింపబడినను, వెనక హంటరులు కొందరు నేటిదినము స్వరాజ్య పత్రికా కార్యాలయమునుండి, హైకోర్టు బీచియొద్దకు సత్కారము మొనర్చు నిమిత్తము ఊరేగింపుతో బయలుదేరిరి. వీరిని పోలీసు అధికారు లెప్పటివలె వెంటబెడిరి. వాలంటీరులు కారాగృహనిర్బంధమునకు సంసిద్ధు లయ్యె యిటుల వెడలియుండిరి. అట్టితరీ, పోలీసు అధికారులు వారిని అరెస్టు చేయవచ్చును. వాలంటీరులు కడు శాంతముగ ఊరేగింపును నిర్వహించి యుండిరి. కాని, వీరు బీచిరోడ్డునొద్దకు వెడలగానే, పోలీసువారు లాఠీలతో మోడుటకు గాని, గుఱ్ఱములను మీదికి త్రోలుటకుగాని, ఎట్టి కారణము గనుపింపదు.

వాలంటీరులు పలువురకు చెబ్బలు తగిలెను. దుర్గాబాయమ్మగారు పోలీసు ఉద్యోగిచేలాగివేయ బడినను, వెనుకడుగువేయలేదు. మువ్వరకు బలమగు చెబ్బలు తగులుటచే స్పృహతప్పి పడిపోయిరి. వీరికి ఉపచారము సలిపి, తుదివరకు ధైర్యముతో నిలువ బడిన దుర్గాబాయమ్మగారి ధైర్యసాహసములు నిరుపమానములు. వీరికి డాక్టరు రామారావుగారు వైద్యసహాయ మొనర్చిరి. పోలీసువారవలంబించు చున్న చర్య జూచిన, నాయకుల నిర్బంధములకు పిమ్మట వాలంటీరులను భయభ్రాంతుల చేయుటకు వీరు పూనినటుల దోచును. వాలంటీరులు కారాగృహ నిర్బంధములకు సంసిద్ధు లై, యాయుధ్యమ మునందు దిగిరి. వీరు కారాగృహమునకు బోయిన పిమ్మట, ఇతరులుగూడ వీరిమార్గము నవలంబించు టకు సంసిద్ధు లగుచున్నారు. శాంతముతో నిట్టి నిర్బంధములను భరించుటకు వీరు పూనుకొనిరి. కాని, చెబ్బలకు వీరు సంసిద్ధులగుమరే లేదో యను పరీక్ష బయలుదేరినది. కాని, యికముందు, వారు చెబ్బలకేగాక ప్రాణముల నర్పించుటకుగూడ సంసిద్ధుల జూపవలసినయవసర మేర్పడినది. ఎట్టి

కష్టములు తటస్థించినను, వానిని ఓరిమితో భరించుటకు భారతీయులు సంసిద్ధు లయినపుడే, స్వాతంత్ర్యము సమీపించును. గాంధీమహాత్ముడు "యంగు ఇండియా" పత్రికలో వ్రాయుచు, లవణసత్కార హముమాత్రమున దేశస్వాతంత్ర్యము సిద్ధింపదని యు, స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకుమాత్ర మింకవలన ఇక్కి గలుగు ననియు, సూచించెను.

దేశముకొరకై ఎట్టి ధననష్టమునుగాని ప్రాణ నష్టమునుగాని ప్రజలు సరకుజేయక, సర్వస్వము నర్పించుటకు సంసిద్ధులయినపుడే, పూర్ణస్వరాజ్యము లభింపగలదు. అందునిమిత్తమే ప్రజలకు గాంధీ మహాత్ముడు సుశిక్షణ నొనగుచున్నాడు. చెన్న నగరమునకుగూడ అట్టి శిక్షణ గలుగుచున్నది. చెన్నపురినాయకుల, నగరభ్రాతృని కాపాడుటకయి నను, సత్కారహావలంబు లనుభవించవలసిన బాధ లను నివారించుట కయినను, ఈయద్యమమునకు పూర్తిగా తోడ్పడుట యవసరము. ఇంకను ధర్మ సం దేహములబూని, వైదొలగియుండుట పాడిగాదు. ఇతరవిషయముల గూర్చి ఎట్టి భేదము లున్నను, నగరమునందు నిర్బంధములు చెలరేగుచున్నపుడు, నాయకులు కార్యరంగమునుండి తొలగింపబడినపు డు, ప్రజలు ఎట్టిబాధల నయినను సహింప సంసిద్ధు లుగ నున్నపుడు, నగరప్రముఖులు వారికి ధైర్యము పురికొల్పి చే యా త నొ న గి, తోడ్పడ ని యెడల, నగరమునకు తీరని యవమానము గలు గుట నిశ్చయము. దేశస్వాతంత్ర్య సంపాదనవిషయ మున ఎట్టి భేదము లుండుట కవకాశము లేదు. దేశమంతయు ఈవిషయమై ఆతురము జూపుచున్న పుడు, చెన్ననగరము వెనుకబడియుండెనను అప భ్రాతృని గాంచకుండుగాక యని కోరెదము. వాలంటీరులు అ హింసాధర్మమును అనుష్ఠించి, గాంధీ మహాత్ముని సందేశమును ప్రశంసాపాత్రముగ కొనసాగించిరి. ఉద్యమము ముగియువరకు, చెన్ననగరము అహింసను శ్రద్ధతో కాపాడుట యవసరము. అహింసను దౌర్జన్య మె న్నటికిని ఎదుర్కొనజాలదు. అహింస దౌర్జన్యము నోడింపగల దని, పరిస్థితులు తేటపరచుచున్నవి. చెన్ననగరమున గలిగిన నూతనానుభవములు, అహింసను దీక్షతో నవలంబించుటకును సత్కార హావలంబును జయప్రదముగ నిర్వహించి స్వరాజ్యము బడయుటకును, ప్రజలకు తోడ్పడుగాక!

గాంధీమహాత్ముడు:

బ్రిటీషు ప్రభుత్వము

గాంధీమహాత్మునియెడ ఎటుల బ్రవర్తింపవల యునో, అందునుగూర్చి బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి సలహానిచ్చెడివారి సంఖ్యకు లోపములేదు. ఏతరున నయినను మహాత్ముని నిర్బంధించినగాని, ప్రయో జనము లేదని, సివిలునర్విసు ఉద్యోగులుసలహా నిచ్చుచున్నారు. స్వతంత్ర లే బరు పక్షమువా రింకొకవంక, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యపు హక్కును గుర్తింపవలయు ననియు భారతీయులమనోరథముల సీడేర్పవలయు ననియు, కోరుచున్నారు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారొకవంక, సివిలునర్విసు ఉద్యోగుల హితవును గాని, వేరొకవంక స్వతంత్ర లేబరుపక్షపు

హితవునుగాని ఆలకించుటలేదు. గాంధీ మహాత్ముని వెంటనే అరెస్టుచేయుటకు గాని, హిందూదేశపు స్వాతంత్ర్యపు హక్కును గుర్తించుటకుగాని పూను కొనక, జోలాయమానమానములై ప్రవర్తించు చున్నట్లు, శ్రీపెన్ను వార్తలు చెలుపుచున్నవి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి హిత వానగినవారు, కాంగ్రెసు తీర్మానమును చులకనజేసిరి. మహాత్ముని యుద్యమ బలము పట్ల వీరు తృణీకార భావము చూపిరి. ఉద్యమము పట్ల ఉపేక్ష వహించుచో, అయ్యది దానియంతట యదియే అంతరించు నని, వారు సూచించిరి. కాని, ప్రస్తుతపరిణామము వీరి యూహలను నిష్ఫలము గావించెను. ఉపేక్షగాని, నిర్బంధప్రయోగముగాని, ఉద్యమమును అణచి వేయజాల వని, తేటతెల్లమయ్యెను. నిర్బంధములు బలమయినను, ఉద్యమము గూడ బలపడు చున్నటుల అనుభవము తెలుపుచున్నది. కామన్న సభలో, ఇండియామంత్రిగారెటుల దెలిపినను, అంత రంగికముగ మాత్రము హిందూదేశ స్థితి తీవ్రముగ నున్నటుల యంగీకరించుచున్నారట. మహాత్ముని నిర్బంధింపక, వారికి చేదోడుగ బనిచేయుచున్నవారిని నిర్బంధించుటచే, పరిస్థితులు చక్కబడజాలవు. ఇట్టిసమయమున, బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు ధైర్య ము వహించి, ప్రతిష్ఠను పాటింపక, మహాత్మునితో సమాధానపడుట న్యాయము. ఆవిషయమై ప్రభుత్వమువారెట్టిచర్య దీసికొనదలంపలేదని, తెలియు చున్నది. ఏమాత్రము చర్యదీసికొనినను, సైమను కమిషను గౌరవమునకు భంగము కలుగునని వీరు భయపడుచున్నారట. కాని నేడుగాకున్న రేపయి నను, హిందూదేశ పూర్ణస్వరాజ్యపు హక్కును ప్రభుత్వమువారు గుర్తింపకమానరు.

నడింపల్లి నరసింహారావుగారికి సంవత్సరశిక్ష

గుంటూరు మ్యునిసిపలు ఛైర్మనుగారును, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శియు నగు నడింపల్లి నరసింహారావు పంతులుగారికి క్రిమినలు ప్రాసీ జరు 108 వ శ్లెక్కుక్రింద సంవత్సర కారాగృహశిక్ష విధింపబడెను. గుంటూరు మండలమునగూడ ప్రధాననాయకులనిర్బంధము ప్రారంభ మయినది. ప్రస్తుతనిర్బంధములవలన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యనిర్వాహకులలో ఖాళీలేర్పడినవి. కార్యదర్శులలో నరసింహారావుగారును, కాశీశ్వరరావు గారును, కారాగృహముల కదిగిరి. అధ్యక్షులగు నాశీశ్వరరావు గారు నిర్బంధింపబడిరి. కార్యనిర్వాహకసంఘమునందుగూడ స్థానములు ఖాళీయగుచున్నవి. వీనిని భర్తీచేయుటకు ఈనెల 27-వ తేదిని గుంటూరులో రాష్ట్రీయకార్యనిర్వాహకసంఘసభ జరుగనున్నది. ఈ సభలో తగిన కార్యనిర్వాహకులు నియమింపబడెదరనియు, ఆంధ్ర రాష్ట్రమున కాంగ్రెసు వ్యవహారములు నిర్విఘ్నము గను, నిరంతరాయముగను కొనసాగుననియు నమ్మెదము. నరసింహారావుగారు, గుంటూరు మ్యునిసిపలు ఛైర్మనుగ బనిచేసి, కాంగ్రెసు కార్యక్రమ మును మ్యునిసిపలు సంస్థద్వారా ఎటుల నిర్వహించిరో, తెలుపనక్కరలేదు. ఈవిషయమున వీరికి వీరే సాక్షి. వీరు పెర్మోనెడివారినే అధ్యక్షులుగ నెన్నికొనుటకు మ్యునిసిపలు సంఘమువారు తీర్మానించి, వీరిపై గల భక్తివిశ్వాసములను కనుబడిచిరి. నరసింహారావుగారు పేర్కొంచిన దేశాధాన

తత్పరులు; ప్రసిద్ధిపొందిన కాంగ్రెసునాయకులు. వీరికి సంవత్సరకారాగృహశిక్ష విధింపబడుట, వీరి గౌరవమునకును, దేశసేవకును తగినటులేయున్నది. ఆంధ్రదేశమునందు చలరేగుచున్న నిర్బంధములు, స్వరాజ్యమును చేరువకు దేగలవనుటకు నంది యము లేదు.

పటేలుగారి రాజీనామా

భారత శాసనసభాధ్యక్షులగు విశల్భాయి పటేలుగారు, తమపదవికి రాజీనామా నిచ్చి రని వినుట కెంతయు సంతసించెదము. వీరు రాజప్రతి నిధిగారికి వ్రాసిన లేఖ యొకను బహిర్గతముగా లేదు. పటేలుగారిదివరకే రాజీనామా నిచ్చియుండవలసి నది. కాని, మహాత్మునియుద్యమమును బలిమిచే నిర్బంధించుటకై జరుగుచున్న ప్రయత్నముల గాంచినపిమ్మట, పటేలుగారికి తమపదవి నింకను నిలుపు కొనుట అక్రమమని తోచియుండును. పటేలుగారు మరల కాంగ్రెసు ఉద్యమమున జేరి, సత్యాగ్రహోద్యమమును నిర్వహించుచో, ఉద్యమము నకు మిగుల లాభము గలుగుననుటకు నందియము లేదు. వీరిసోదరులగు సద్దారు వల్లభాయి పటేలుగారిదివరకే నిర్బంధింపబడిరి. వీరు త్వరలో కారాగృహవిముక్తులు గానున్నారు. పటేలు సోదరు లిరువురును, మహాత్ముని యుద్యమమునకై యావచ్చుట్టిని భారబోయునెడల, వారు దేశమున కుత్సాహముతో జేసినవారగుదురు. విశల్భాయిపటేలుగారి స్వభావము నెరిగినవా రెవరును, వారు రాజీనామా నిచ్చి యూరకుండు రని తలంపజాలరు. పటేలుగారు భారతశాసనసభాధ్యక్షపదవి నెంత జయప్రదముగ నిర్వహించిరో, జగద్విదితమే. కాని, ఇందువలన, వీరు దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి విశేషముగ తోడ్పడిరని చెప్ప వీలులేదు. వీరికిమీద జేయబోవు కార్యమువలన మాత్రము, స్వరాజ్యమును చేరువకు దేగల రనుటకు నంది యము లేదు.

విదేశవస్త్రబహిష్కారము

సత్యాగ్రహముతోబాటు విదేశవస్త్ర బహిష్కారము చురుకుగ జరుగవలసిన యవసరము గన్పట్టుచున్నది. మాళవ్యాగారు గావించిన ప్రబోధము వర్తకుల నధికముగ ప్రేరేపించుచున్నది. హిందూస్థాన్ వాణిజ్య సంఘమువారు కాంగ్రెసుతో సమాధానపడి, యిక్కిమీద విదేశవస్త్రములను తెప్పింప కుండుటకును, ఇదివర కిచ్చిన ఆర్డరులను రద్దు జేసికొనుటకును, నిశ్చయించుట, మిగుల ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. ఇటులనే యితర ప్రాంతములవర్తకులుగూడ నిశ్చయించుచో, విదేశవస్త్ర బహిష్కారము అనతికాలములో పూర్తిగాగలదు. డిల్లీ న్యాయవాదు లందరును కద్దరు ధరించి, నాయస్థానమునకు బోవుటయు, విదేశవస్త్రములను కుట్టకుండుటకు, డిల్లీలోని దర్జీ పనివారలు నిర్ణయించుటయు, జూడ, బహిష్కారోద్యమము త్వరితముగ వ్యాపించుచున్నదని తలంపవచ్చును. వీరు వారను భేదము లేక, అన్నితరగతులవారును విదేశవస్త్రములను ధరింపకుండుటకును, కొనకుండుటకును ప్రతిబంధములు యత్యవసరమగుచున్నది.

అఖిలపక్షసంఘము

అఖిలపక్ష సంఘసమావేశము ఏప్రిలు 18 వ తేదీని జరుగవలసియుండెను. కాని కొన్ని యిబ్బందుల వలన నిది జరుగలేదు. మరల మేనెల 14 వ తేదీని జరుగునని పాత్రో, సప్రూగార్లు ప్రకటించుచున్నారు. దేశమంతయు త్యాగభూమియై వెలయుచుండ, స్వరాజ్య సంపాదనకై దృఢ ప్రయత్నముల నలుపుచుండ, నింకను రాండుటేబిలు సమావేశమునకు వెడలు నిమిత్తము సర్వపక్ష సంఘమువారు ప్రయత్నించుట కన్నను అగౌరవము వేరుండదు. ప్రజానాయకులు నిర్బంధమున నుండ, రాండుటేబిలు సమావేశము నకు వెడలుట కెటుల బుద్ధిపాడమునో తెలియదు. ఇక్కార్య మొకవేళ జరిగినను, హిందూదేశము నందు శాంతిని నెలకొల్పుటకును, ప్రజలను సంతృప్తిపరచుటకును, ఇట్టి ప్రయత్నములు తోడ్పడజాలవు. మహాత్ముని విడిచిన, హిందూదేశముతరపున సమాధానపడగలవా రింకొకరు లేరనుట నిస్సంశయము.

మహాదేవదేశాయిగారి నిర్బంధము

మహాదేవ దేశాయిగారిదివర కొకపర్యాయము నిర్బంధింపబడినటుల, వార్తచేరెను. కాని అది నిరాధారమని పిమ్మట తెలిసెను. ఈమారు దేశాయిగారు నిర్బంధింపబడినటుల రూఢివార్త చేరినది. దేశాయిగారు, మహాత్మునికి కార్యదర్శిగ బనిచేయుచు, యంగు ఇండియాపత్రికను నిర్వహించుచు, మహాత్ముని యాజ్ఞలను కడుశ్రద్ధతో నిర్వర్తించుచుందురు. దేశాయిగారు యంగుఇండియా పత్రికను నిర్వహించు నిమిత్తము, సత్యాగ్రహదళము నందు వారిని మహాత్ముడు చేర్చలేదు. అయినను, వారిని నిర్బంధించుట యవసరమని, ప్రభుత్వము వారు భావించిరి. మహాత్మునికి తోడుగ బనిచేయుచున్న వారందరును, వరుసగ నిర్బంధింపబడుచున్నారు. దేశాయి గారు నిర్బంధింపబడుటచే, మహాత్మునికి కొంత సహాయము తగ్గినను, ఉద్యమాభివృద్ధి కంతకాయము గలుగునని తలచుట కన్నను భ్రమ వేరుండదు.

మోతీలాల్ నెహ్రూగారి ఆశయము

నెహ్రూగారు కేవల లవణ శాసనసభాధ్యక్షముతో తృప్తి జెందుటలేదు. ఉప్పును విరివిగ తయారుజేయవలయు నని వీరు కోరుచున్నారు. ప్రజల యక్కరలకు సరిపోవు ఉప్పు తయారుగావలయునని వీరి యుద్దేశ్యము. ఉప్పు స్వాక్రీని స్థాపింపవలయునని, వీరు సంకల్పించుచున్నారు. జవహర్లాల్ నెహ్రూగారి నిర్బంధమునకు పిమ్మట, మోతీలాల్ గారి పట్టుదల యతిశయించెను. నెహ్రూ కుటుంబమువారు రందరును సత్యాగ్రహము నవలంబించుచున్నారు. సంయుక్త రాష్ట్రములలోని గ్రామములలో ఉప్పు విరివిగ తయారుగుచున్నటుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. నెహ్రూగారి పట్టుదల జూచిన, వారిమనోరథ మిడేరు నని తోచును.

ఈజిప్టు ప్రశ్న

ఈజిప్టు రాయబారులు దెలిపిన కోర్కెల నంగీకరింప వీలులేదని, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి. కాని, ఈజిప్టు మంత్రులుమాత్రము రాయ

బారుల చర్యకట్ల ఆమోదము దెలిపిరి. సూడను లో ఈజిప్టుకు గల హక్కులను వదలుకొన వీలు లేదని, వీరనిరి. ఈజిప్టు కోర్కె లొక కొన నుండ, బ్రిటీషువారి కోర్కె లింకొకకొన నున్నవి. రెంటి మధ్య సమాధానము గుదురుట కెటుల సాధ్యమగునో తెలియదు. బ్రిటీషువారు అంత్యసందేశమును దెలుపుటకు మారుగ, మధ్యమార్గము నవలంబించినచో సమాధానము గుదిరెడిది. అట్టి యాశ కిప్పుడవకాశము గనుపింపదు.

కెయిరానుండలము : పన్నులనిరాకరణము

లవణ సత్యాగ్రహము పన్నుల నిరాకరణమునకు దారిజూపు నని, యిదివరకే యూహింపబడెను. పటేలుగారు విడుదలయగు వరకు పన్నులను చెల్లింపకుండుటకు రాసు గ్రామస్థులు నిశ్చయించినటుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇతియ గాక కెయిరా మండలము పన్నులను నిరాకరింప సంసిద్ధముగ నున్నటుల, సూచింపబడెను. హైందవ సమస్య పరిష్కారముపట్ల ఆలస్యము జరిగినకొలదియు, సత్యాగ్రహోద్యమము తీవ్రరూపము దాల్చునుగాని, తగ్గదని, పరిస్థితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి.

భారతశాసనసంఘాధ్యక్షుని రాజీనామా
ప్రెసిడెంటు వి. జే. పటేలుగారు రాజీనామా నిచ్చుట

రాజీనామా లేఖ ముందువారమున ప్రకటింపబడును. సిమ్లా, ఏప్రిలు 24:— కేడు ఉదయమున విశల్భాయి పటేలుగారు భారతశాసనసంఘాధ్యక్షులకు రాజీనామా నిచ్చుచు లేఖను పంపిరి. ఆలేఖలోని వివరములు ముందువారమున ప్రకటింపబడును. రాజీనామాకంటెను గూడ పటేలుగారిని యిర్విం ప్రభువులను జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములే చాల ముఖ్యమైనవి. ఈలేఖలు ప్రకటింపబడినపుడు అత్యధ్యుతములగు రాజకీయ విమలములు విదితములు కాగలవు. భారత రాజ్యాంగసభ ప్రథమ భారతీయ అధ్యక్షుని వ్యవహారము తన లోకము బాగుగా గ్రహింపగలుగును. ఇదివరకు పటేలుగారు రద్దయ్యిరి. సమానుడి చేసినప్రకటన లన్నిటికంటెగూడ నిది చాల దీర్ఘమైనది. ముందువారమున వీరు సిమ్లానుండి వెళ్ళదరు. వెంటనే కాంగ్రెసు ఉద్యమమునందు ప్రవేశించెదరో లేక కొంతకాలము వేచియుండురో సరిగా తెలియదు. మొదట మహాత్ముడు మన్నుగునాయకులతో వీరు సంభాషించెద రని తెలియుచున్నది. (ఆ.ప్ర.ప్ర.వి)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర స్వరాజ్యపతాక వందనోత్సవము

ఈనెల 27 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఉదయమున 8 గంటలకు దేశమునం దంతటను జరుపబడవలెను. దుర్గారా, ఏప్రిలు 24:— ఆంధ్రరాష్ట్ర హిందూస్థాన సేవాదళాధ్యక్షుడగు దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు గారికి యీనెల 21 వ తేదీని శిక్ష వేయబడెను గాన వారికి శిక్ష వేయబడిన పిమ్మట వచ్చెడు మొదటిఆదివారమునాడు అనగా ఈనెల 27 వ తేదీని ఉదయమున 8 గంటలకు ఆంధ్రదేశమునం దంతటను ప్రతి గ్రామమునందును గూడ ప్రత్యేకముగా జాతీయపతాక వందనోత్సవములు జరుప గోరెదను. మనము చిరకాలమునుండి యాన జాతీయపతాకవందనోత్సవములు జరుపుచునే యున్నాము గాని యిప్పుడు మన అధ్యక్షుని గౌరవార్థము ప్రత్యేకముగా జరుపవలెనని శ్రీ సంకేపరాయణింగాడు ప్రకటించిరి.

చెన్న నగరమున పోలీసు దౌర్జన్యము

శాంతిసైనికులను స్వతి తప్పిపడిపోవువరకు కొట్టుట

నేటి యుదయము శాసనోల్లంఘనము

శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారికి గూడ లాఠీలతో దెబ్బలు

మదరాసు, ఏప్రిల్ 25:—నేడు ఉదయమున మామూలు ప్రకారం శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారును, మరి పెక్కుమంది వాలంటీరులును చక్కని ఏర్పాట్లతో ఊరేగింపు కడు శాంతముగ జరుపుచుండిరి. వాలంటీరుల చెనక కొంతమంది ప్రజలును గూడుచుండిరి. వారిచేత పోలీసు కమిషనరు మున్నగు ఉద్యోగులును, ఆర్థికభటులును, యితర కనిష్టేలును సాయుధులై వచ్చుచుండిరి. ఊరేగింపు మోక్షోర్ధుదాల గానీ, యిక మీరు ముందుకుపోవరు, నిలుపుడు అని పోలీసు వారు కేకలువేసిరి. అంతట వాలంటీరు లందరును నిలువబడిరి. పోలీసువారు తమ్ముల నరెట్టుచేయుదురని భావించి అందుకు సంసిద్ధులై, మీరిటనుండి వెడలిపోవడని దుర్గాబాయిమ్మ గారితో చెప్పిరి. ఆమె కదలలేదు. అంతట ఆమెను మరియొక స్త్రీ చేయదట్టుకొని లాగివేసెను. అంతలో పోలీసువారు లాఠీలతో వాలంటీరులను చాల బలముగ దెబ్బలు కొట్టిరి. గట్టుపు దండుకూడ వచ్చి వారిమీద పడెను. వాలంటీరులలో ముగ్గురు స్త్రీలెక్కి పడిపోయిరి. డాక్టరు యు. రామారావు గారి కుమారుడు కృష్ణారావుగారు వారికి చికిత్సచేసి కట్టు కట్టిరి. వాలంటీరు డిశాధిపతి డాక్టరు నటరాజును గారికి, కెప్టెన్ ఎ. నుబ్రహ్మణ్యం, తంబు తిరువేంగడం నాయకర్, పి. నుబ్బారావు, కె. ఇ. కృష్ణస్వామిగార్లకు గట్టిదెబ్బలు తగిలినవి. వీరిలో తిరువేంగడం నాయకర్ గారికి, కృష్ణస్వామి గారికి మిక్కిలి ప్రభుమైన దెబ్బలు తగిలినవి.

నుబ్రహ్మణ్యంగారి రెండు చేతులమీదను తొడలోను, రొమ్ములోనుకూడ దెబ్బలు తగిలినవి.

తంబుగారికి, తొమ్మిదమీదను, తలమీదను, తొడమీదను దెబ్బలు తగిలినవి.

తిరువేంగడం నాయకరుగారికి తలమీద 1 1/2 అంగుళము లోతున పెద్దగాయము పడెను. కుడికాలు బొటనవ్రేలు నలిగి పోయెను.

డాక్టరు నటరాజుగారికి మోచేతిమీద 1/2 అంగుళము లోతుగల గాయముపడెను. మరియును రెండుచేతులమీదనుకూడ కడుకదెబ్బలు తగిలెను. ఎడమచేతిదగ్గర 1/2 అంగుళము లోతున గాయముపడెను.

పి. నుబ్బారావుగారికి మోచేతిమీదను, కుడిచేతిమీదను, కడుకదెబ్బలు తగిలెను.

కె. ఇ. కృష్ణస్వామిగారికి తలమీద 8 అంగుళములు పొడుగుగల గాయముపడెను. రక్తము విస్తారముగా ప్రవించుట చేత అతనిబట్టలు రక్తసిక్తములైనవి.

దేవదాసుగారికి భుజముమీదను నడుముమీదను నాల్గు దెబ్బలు తగిలినవి.

రామకృష్ణగారికి రెండుచుట్టికలమీద గట్టిదెబ్బలు తగిలినవి.

వి. శ్రీనివాసగారికికూడ దెబ్బలు తగిలినవి.

శ్రీయుత వి. యల్. కాశ్రీగారు, జి. వి. కృపానిధి గారు, ప్రాధేన బులును రామజోగారావుగారు మున్నగు వారు వచ్చిరి.

శ్రీ సి. పద్మావతిరావు:—కుడిబుజము ప్రాణాగమన నొకగాయము, ఎడమదపడ ఎముకపై బలముగ గాయమును, నుటిమీదై మరొక బలముగ గాయమును తగిలెను.

శ్రీ ఆర్. నరేంద్ర:—మోకాటివద్ద నొకగాయము, భుజముచేనక ప్రక్కపైటికి బాగుగా అగపడని బలముగ దెబ్బలచే గలిగిన గాయములు.

శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారు ఒక్కరే

ప్రథమచికిత్స చేయుట

పోలీసువారు దెబ్బలుకొట్టి వెడలిపోయిరి. శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారు ఒక్కరే వారికి ప్రథమ చికిత్సచేసిరి. (స్వకీయ ప్రత్యేక విలేఖరి.)

స్వయముగా చూచిన గ్రాడ్యుయేటు

తెలిపిన విషయములు

నేడు ఉదయమున నేను ఒక ట్రాము కాడలో కష్టము పోయినట్లు చెప్పుచుంటిని. పోలీసు కార్మికుల వద్ద చాలమంది పోలీసువారు లాఠీలను పట్టుకొని యుండిరి. ఆసంపుట చూచి నేను పోలీసు కార్మికులవద్ద బండికిని మోక్షోర్ధువద్ద నిలిచి చూచుచుంటిని. పోలీసువారు వాలంటీరులను అతిదాడియుగా కర్ర

లతో కొట్టుచుండిరి. ఒక వాలంటీరు క్రిందపడి పోయిన పిమ్మట గూడ చాల కఠినముగా దెబ్బలు కొట్టిరి. ఆ దురంతమును నేను చూడజాలకపోతిని. నా కఠినమంతయును క్రోధ సంతాప పరి తప్తమైనది. అని యితడు స్వయముగా మా కార్యాలయమునకు వచ్చి తెలిపెను.

* * * *

మరికొన్ని వివరములు

మదరాసు, ఏప్రిల్ 25:—ఈ వార్తను శ్రీ పెను వారు భారతదేశమునం దన్ని చోట్లకును తండ్రిద్వారా పంపగో రగా తండ్రి కార్యాలయమువారు నిరాకరించిరి.

నేడుదయమున పోలీసువారు మరియొకసారి దారణచ ర్మలను జరిపిరి. మోక్షోర్ధు సమద్రతరమున ఉప్పుచేయుటకు వెళ్లుచున్న వాలంటీరులను అతి భయంకరముగా కొట్టిరి. నేడు ఉదయము 7 గంటలకు వాలంటీరులు స్వరాజ్యకార్యాలయమువద్ద నుండి బయలుదేరి కొన్ని పిఠులనుండ నడచి 7 1/2 గంటలకు మోక్షోర్ధు సమీపమునకు వచ్చిరి. వానిచేత పోలీసువారు పదాతు లును ఆర్థికములను గూడ వచ్చుచుండిరి. అచట కమిషనరును అసిస్టెంటు కమిషనరును వాలంటీరులను అడ్డగించిరి. “పోలీసువారెట్టిబాధలను కలిగించిననుగూడ మీరు దౌర్జన్యమునకు గడం గగూడదు” అని దశాధిపతి వాలంటీరులను హెచ్చరించెను. “ఇది అక్రమసహాయము గాన మీరందరును వెడలిపోవలెను” అని కమిషనరు వాలంటీరులతో చెప్పెను. ఈమాటలు కమిషనరు నోటివెంట రాగానే పోలీసులు తమ చేతులలోనున్న కర్రలను మిక్కిలి మ్రేగాయై కనులుముకుకొని వాలంటీరులను చి తు క గొట్టిరి. 100 మంది కని స్టేబులు రెండు నిమిషములలో 80 మంది వాలంటీరులను చెదర గొట్టిరి. ఒక మూల ఒక వాలంటీరును 12 మంది కని స్టేబులు అతడు స్వల్పతిప్పి పడిపోవువరకు కొట్టిరి. అంతటవాని నచట వదిలివేసి తక్కినవారినికొట్టుటకు ఆ 12 గరు కనిస్టేబులును వెళ్లిరి. మరి ముగ్గురువాలంటీరులనుగూడ నటులనేకొట్టిరి. వాలంటీరులందరిని చెదరగొట్టిన పిమ్మట పడిపోయినవారి కెక్కి సహాయమును చేయకుండనే పోలీసువారు వెడలిపోయిరి. అప్పుడ చట పెక్కు-పందల మంది ప్రజలుండిరిగాని వారెట్టి దౌర్జన్యమును చేయలేదు. కొట్టుటకు ముందు పోలీసువారు స్త్రీవాలంటీరులను దూరముగా పంపివేసిరి. (శ్రీ. (పె.)

* * * *

శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మ గారిపై

పోలీసుల దౌర్జన్యము

“మా ప్రతినిధినితో సంభాషణ”

మదరాసు, ఏప్రిల్ 25:—శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మ గారిపైను, సత్యాగ్రహ శాంతిసైనికులపైను, పోలీసుల యుదయము గావించిన దౌర్జన్యములగురించి, మాస్టేయిలెఖ రి దుర్గాబాయిమ్మగారి సేమధ్యోమ్మను దర్శించి ప్రశ్నింప గా పోలీసులు లాఠీలతో కొట్టుటకు ప్రారంభించినపుడు యూ రేగింపు సంపూర్ణముగ, శాంతముగ, నున్నదనియు జరుజయ ధ్యానములైన తేకుండ నడుచుచున్నదనియు, నిష్కారణముగ పోలీసునా రొక్కమ్మడి తమపైబడి, స్వల్పతిప్పి పడివున్నంత వరకు, లాఠీలతో చితుకగొట్టిరినియు, ఇదియంతయు పోలీసు కమిషనరు, మొదలగు పెద్దయధికారులందరు దగ్గరనుండియే చేయించినదియు నుడివిరి.

సత్యాగ్రహ శిబిరము-వైద్యశాల

మానిలేఖి, సత్యాగ్రహ శిబిరము, ఉదయవసమున కు జనిచూచునప్పటికి, సత్యాగ్రహ శిబిరమంతయు, గాయములు తగిలి పడియున్న శాంతిసైనికులతో నొక పెద్ద వైద్యశాలగ గన్పట్టెను; లాఠీల దెబ్బలచే గాయములు తగిలిన, శాంతిసైనికులను చా ప ల పై ప ర ం డ జెట్టి శ్రీ మతులు దుర్గాబాయిమ్మ, వరహాలమ్మ, అంగమ్మ, అమ్మ, వెంకటరమణమ్మ, కామాక్షమ్మగార్లు, వారికి కయిత్వోపచారములు గావించుచుండిరి. గాయములనందినవారిలో కొందరు చాల బాధపడుచు మూల్యుచుండిరి.

ఈయనదయము సరిగా 6 గం 30 ని||లకు డాక్టరు నటరాజుగారి నాయకత్వముక్రింద 80 మంది సత్యాగ్రహ

శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారు

నేడు మదరాసులో సత్యాగ్రహాలతోగూడ పోలీసు దాడికి లోనైన వాయువరాలు.

లును నేనును, సమద్రతరమున శాసనోల్లంఘన మొనర్చుటకు గాను, స్వరాజ్య కార్యాలయమునుండి ఊరేగింపుగా బయలు దేరిమి. మావెంటి, ఆర్థికములను సవారులు పోలీసు పాదదళము ను మూరు 200 మంది మావెనుకనే బయలుదేరిరి. చాలమంది ప్రజలుగూడ చూచుటకుగాను, ఊరేగింపుతో నడచుచుండిరి. మాయూరేగింపు మోక్షోర్ధు సమద్రతరమున, తెలుల క్రాసిగు వద్దకు వచ్చువరకి, పోలీసు కమిషనరు కన్నింగహము గారును అసిస్టెంటు కమిషనరు ముల్లాలియును, మరి కొందరు పోలీసు అధికారులును, ఆకస్మికముగ ఊరేగింపునకు అడ్డము వచ్చి, “మీరందరు తిరిగి, ఎవరియిండ్లకు వారు వెళ్లిపోవలెను” మియాకేగింపు ముందునకు రారాదని, నటరాజుగారితో చెప్పిరి.

“మేము శాంతముగ నడచుచున్నాము. మీరు మమ్ము నరెట్టుచేసిననే దప్ప, మీ యుత్తరపును శిరసాపహంపజాలము” అని నటరాజుగారు జవాబుచెప్పిరి అని దుర్గాబాయిమ్మగారు నుడివిరి.

“కమిషనరు కన్నింగహముగారు అంతట నావద్దకువచ్చి మీ రి యూరేగింపునుండి వెళ్లిపోడు. స్త్రీలు ఇచ్చటనున్న యెడల చాలప్రమాదము జరుగును అని నాతోననెను. నేనుగూడ సత్యాగ్రహాలలో నొకతెననియు, నేనువెడలిపోననియు, జవాబుచెప్పితిని.

కమిషన రంతట నాచేయిపట్టుకొని, బలవంతముగ నవతలకు లాగివేసెను.

అయితే మీరు మమ్ము అరెట్టుచేయుచున్నారా? అని నేను ప్రశ్నించిని.

“లేదు. బలవంతముగా విమ్ములను చెదరగొట్టించెదను” అని చెప్పుచు కమిషనరు నన్ను లాగెను. అంతట, పది పండ్లండు మంది సార్జెంటులును, పోలీసులును నన్ను చుట్టుముట్టి చేతులతోడను, కర్రలతోడను, ఒక ఫర్లాంగు దూరము నెట్టివేసిరి. మిక్కిము దెబ్బలు తగులలే దనుకొనెదను” అని ప్రతినిధిప్రశ్నించెను.

“అటుల నెట్టుటలో నాకు కఠినమంతటను చాల లాఠీదెబ్బలు తగిలెను” అని దుర్గాబాయిమ్మగారు నుడివిరి. “సన్నుటల బలవంతముగ నెట్టివేయుచున్నపుడే మిగిలిన పోలీసులు అతి రధ్రపము గ సత్యాగ్రహాలపైబడి లాఠీలతో కొట్టుటకు ప్రారంభించిరి. అప్పటికు ప్రజల గుంపుగూడ దగ్గరలేవు. సత్యాగ్రహాలు వారి ని ముందుగ నేరముగ పంపివేసిరి. పోలీసు వారండు పై సత్యాగ్రహాలను చుట్టిముట్టి ఇంచుమించు అందరును స్వల్పతిప్పి పడిపోవువరకు లాఠీలతో కొట్టిరి. మరికొందరు కదలలేకుండ పడిపోయిరి. వారటల పడిపోయినపిదప, పోలీసులు వారివద్దనున్న జాతీయ పతాకములను లాగుకొని వెళ్లిరి.

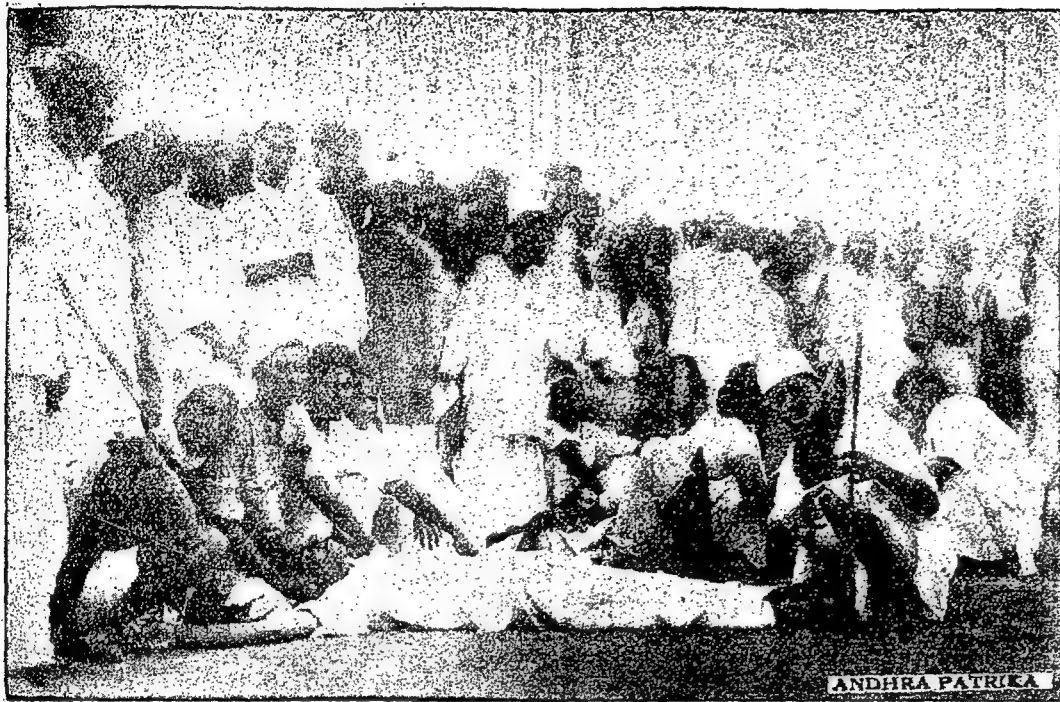
“దెబ్బలుతిని పడిపోయినవారికి వైద్యసహాయ మొనర్చుటకెట్టి యభ్యంతరమును గలగనలేదనుకొనెదను” అని మా విలేఖరి ప్రశ్నించెను.

“లేదు. పడిపోయినవారికి సహాయమొనర్చుటకు గుంపులలో నుండికొందరు ప్రజలురాగా, పోలీసువారు వారినిగూడలాఠీలతో చాపమోడుటకు ప్రారంభించిరి. ఒక అరగంటసేపటికి నన్ను వదిలి వెట్టినపిమ్మట వెంటనే పడిపోయియున్న శాంతిసైనికుల వద్దకు వెళ్లి వారికి సహాయమొనర్చు నీళ్లు తెప్పించి దాహము నిప్పించుచుంటిని.

పోలీసు కమిషనరు పుడు వచ్చి “మీ మోటారుబండి ఇంకను రాలేదు గాబోలు. గాయములు తగిలినవారిని, మాబండ్లలో వైద్యశాలకు గొనిపోవనా?” అని ప్రశ్నించెను.

“మీ సహాయము మాకేమాత్రమును అక్కరలేదు. దయచేసి మీరిటనుండి వెళ్లిపోడు” అని నేను ప్రత్యుత్తర మొసంగితిని. పిమ్మట, గాయములు తగిలినవారిని డాక్టరు యు. రామారావు గారి వైద్యశాలకు గొని పోయి, అచ్చట ప్రథమచికిత్స గావించితిని.

మదరాసులో పోలీసు దౌర్జన్యము

ANDHRA PATRIKA

నేడుదయమున హైకోర్టు బీచివద్ద సత్యాగ్రహులను పోలీసువారు లాఠీలతో కొట్టగ స్పృహతప్పి పడిన స్వచ్ఛంద సేవకునికి ఇతరులు సేవజేయుట.

(ప్ర. పో. పీ.)

పోలీసువారి దౌర్జన్యము గూడ వచ్చితిమి అని ప్రజలను లాఠీలతో కొట్టి చెల్లాచెదురుగావించిరి, అని దుర్గా బాయమ్మగారు నుడివెరి.

“పోలీసువారి దౌర్జన్యము నవలంబించుటచే, మీ విధానమును మార్చెదరా, అని మా ప్రతినిధి ప్రశ్నించెను.

“లేదు, చెన్న నగరమున కానకొల్లంపునముయథాప్రకారము మిగిలిన గూడ సాగింపబడుచునే యుండును. మా శివములు క్రొందరవలన, ఉద్యమము మాత్రము నిలువదు” అని దుర్గా బాయమ్మగారు నుడివెరి.

* * * *

ఈ యుదయము పోలీసులు, కాంతిసైనికులను లాఠీలతో బాది పడగొట్టినపుడు, పోలీసు గ్రాఫులు కొందరు పోలీసు దీయులనుండగా, పోలీసు అధికారులు వారిని అటంకపరచి కట్టుల పెరియుచున్నది.

* * * *

నగరములో రేపటి కార్యక్రమము

వేరొక సత్యాగ్రహదళము రేపు శనివారం ఉదయం 6-30 గంటలకు స్వరాజ్య కార్యాలయము వద్ద బయలుదేరి హైకోర్టు బీచివద్దకు ఉప్పుజేయబోవును.

స్త్రీల సన్నాహము పికెటింగు

విదేశవస్త్ర, మద్యవిక్రయ శాలలవద్ద పికెటింగు

శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు

సారాదుకొణముల పికెటింగు

జులూరు, ఏప్రిల్ 21—వీరింకను పికెటింగు ప్రారంభించలేదు. చుట్టుపట్ల గ్రామములలో ప్రతియింటికిని చెల్లిబోధించుచున్నారు. శ్రీమతి మిత్రులగు గూరతునుండి రాగానే పికెటింగు ప్రారంభింపబడును. అప్పటికి చాలమంది స్త్రీవలంటిరులు గూడ వచ్చెదరు. ఏకకాలముననే తాలూకాలో అన్ని చోట్లనుగూడ పికెటింగు ప్రారంభింపబడును.

(ప్ర. పో.)

విదేశవస్త్ర బహిష్కరణ

బొంబాయి మార్వాడీ వర్తకుల తీర్మానము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 25:—12 నెలల వరకు విదేశ వస్త్రములను కొనగూడదు. ఖద్దరునే కట్టవలెను. లేదా స్వదేశీ బట్టలను కట్టవలెను. ఈరీతిగా నవుకరులకును పోషకులకును గూడ బోధింపవలెను” అని వారతీర్మానించిరి. (ప్ర. పో.)

ఆంధ్ర నాయకులను

అరెస్టు చేయుట

గాంధీమహాత్ముని ప్రకటన

కరాచి, ఏప్రిల్ 24:—దేశమునందంతట సత్యాగ్రహ ప్రధాన నాయకులను వందలకొలదిగ అరెస్టుచేసి శిక్ష వేయుచున్న వారలను విడుదల చేసి కొలదియును మహాత్మునకు సంతోషము మరింత అధికమగుచున్నది.

నేడు ఉదయమున మహాత్ముడు ఉత్తరములకు ప్రత్యుత్తరములను వ్రాయించుచుండగా వెల్లింది. అప్పటి కింకను మహాత్ముడు వార్తాపత్రికలను చదువలేదు.

ప్రకాశం, డాక్టరు పట్టాభిగార్లు మున్నగు ఆంధ్ర నాయకులను చాలమందిని అరెస్టుచేసిరిని నేను మహాత్ముని కరించితిని. మహాత్ముడు పకపకవత్సరు “అవును. ప్రధాన నాయకుల నందరిని పట్టి బంధించుచున్నారు. వెళ్ళి వందలమందిని బంధించిరి” అని మహాత్ముడు మరల నన్ను చూచి మరింత కిగ్గరగా నవ్వెను.

“పత్రికావిలేజరులకు మిమ్ముల నెవరిని దొరతనమువారు అరెస్టుచేయరు.” అని నుడివెను.

“మిమ్ములను గూడ వారివుడు అరెస్టు చేయునట్లు కనబడదు” అని నే నంటిని.

“అవును నేనుగూడ పత్రికా నిర్వాహకుడనేకాదా. మనమందరమును బయటనే యుండుము.” అని మహాత్ముడు నుడివెను.

పిమ్మట మహాత్ముడు దినపత్రికలను తిరుగవేసెను.

అనంతరము రానులో పన్నుల నిరాకరణమును గూర్చిన ప్రస్తావనకలిగినది. “వారు పన్నుల నిరాకరణ ప్రారంభించినచో నేనందుల కథ్యంతరమును కలిగింతుట పాడిగాదు. వారు నా అనుమతిని కోరిరి. కాన నేనునుమతి నిచ్చితిని. కాని వారే దానిని కొనసాగింపవలెను. అందులకు వారు సిద్ధముగానున్నచో వారు కొనసాగింపవచ్చు” అని మహాత్ముడు నుడివెను.

రేపు మహాత్ముడు ప వారు ఆను గ్రామమునకు వెళ్లును. ఎల్లండి బుల్లారు మండలమున మహాత్మునకు పని పూర్తిగా నున్నది. (హి. స్వ. వి.)

మెచ్చబజారు బాంబు కేసు

నిందితులదస్థితి

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 24:—ఆహార నిరసనదీక్ష నవలంబించి యున్న మెచ్చబజారు బాంబు కేసు ఖైదీలు నేటిదినము అరెస్టులు త్రిటునలు వారి ఎదుటకు డోలీలలో తీసికొనిరాబడిరి. 12 గంటలకు 9 మంది డోలీలలో తీసికొనిరాబడిరి. 2 గంటలకు 14 మంది కుర్చీలమీద తీసికొనిరాబడిరి. వీరు నిలువలేక యుండిరి. నిందితులు సగము ప్రాణముతో నున్నపుడు కేసు విచారణ జరుపుట అమానుష మని నిందితులపక్షపు వకీళ్లు చెప్పిరి. నిందితులస్థితి విచారము కలుగజేయుచున్న దనియు అందుచే విచారణకు వాయిదావేయవలయునని పబ్లిక్ ప్రాసీక్యూటరు గారుగూడ కోరిరి. విచారణ మే 4 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను. (ప్ర. పో.)

పోలీంగనల్లూరు సత్యాగ్రహము

24వ తేదీన గ్రామస్థులు పెద్దసభజేసిరి. చాలగ్రామస్థులు వారు యాసభకువచ్చిరి. రేపుసత్యాగ్రహము కొందరు సముద్ర తీరమునకుబోయి ఉప్పుజేసెదరు. ఎండబాగుగా లేనందున ఇదివరకు నీరుపెట్టిన మళ్లలో త్వరగ ఉప్పుతయారు కాలేదు.

ఇతరచోట్లవలెనే యింకగూడ పోలీసువారు కొట్టుచున్నారు. సభకువచ్చినందుకే వి. ఆక్సుగం అనువాని కొట్టిరి. వారాయగస్వామి అనువాని తిట్టి పెదరించిరి. మారియప్పమదల్యూరు అనువానిని సభకు రావండ అన్ద పెట్టిరి. ప్రజలు చాల ఉద్రేకము జెందియున్నారగాని సత్యాగ్రహము కొంత నెలకొల్పుచున్నది. గ్రామముననున్నకు ఫిర్యాదు చేయుచున్నారు.

మదరాసు నుండి మరియొకరు వారింటిరులు వచ్చిరి.

వల్లభాయిగారిని ఎరవాడకు

మార్చుట

88 మందిని సబర్కశ్చిముడి ఎరవాడకు పంపి వేయుట అహమదాబాదు, ఏప్రిల్ 24:—సబర్కశ్చి చెరసాలలో నున్న శ్రీ వల్ల భాయి వలేజగారిని మరి 87 మంది రాజకీయ ఖైదీలను ఎరవాడ చెరసాలకు పంపివేసిరి.

బెంగాలు ఆర్డినెన్సును నిరసించుట

అహమదాబాదు మునిసిపాలిటీవారు బెంగాలు ఆర్డినెన్సును నిరసించిరి. (ప్ర. పో.)

సంయుక్త రాష్ట్రములు

లక్నోలో విదేశవస్త్రముల పికెటింగు

లక్నో, ఏప్రిల్ 24:—ఇచ్చట చాలమంది వలంటిరులు విదేశవస్త్రముల దుకాణములవద్ద పికెటింగు ప్రారంభించిరి. ప్రతిదినమును పికెటింగు జరుగుచున్నది. వందలకొలది స్త్రీలు వలంటిరులుగా చేరిరి. ఇంతవరకును సత్యాగ్రహము నెవరిని అరెస్టు చేయలేదు. (ప్ర. పో.)

మహాత్ముడు పనారు వెళ్లుట

అలనదులో సత్యాగ్రహము

జులూరు, ఏప్రిల్ 15—నేడు ఉదయమున మహాత్ముడు కరాచీనుండి పనారుకు బయలు దేరెను. దారిలో ప్రతి గ్రామమువద్దను ప్రజలు మహాత్మునకు స్వాగత మొసగిరి.

అలనదులో 18 మంది వలంటిరులు సత్యాగ్రహ మొనరించు చున్నారు. అచటికి 4 మైల్లదూరముననున్న చవర కమ్మకు వెళ్లి అచ్చట వారుపుష్ప తీసెదరు. చుట్టుపట్ల గ్రామముల నుండి వందలకొలది స్త్రీలును పురుషులునుగూడ నవటికి వచ్చెదరు. సాల్లు ఉద్యోగులు 8-4 మందిగూడ వెళ్లెదరు. అపుడు వలంటిరులలో 8,4 మంది పుష్పను కాపాడెదరు. ఆ పుష్పము లేమియు చేయుటలేదు. (అ. పో.)

అమృతసర సత్యాగ్రహము

మోటారుడ్రైవర్ల బహిష్కరణదీక్ష

అమృతసరు, ఏప్రిల్ 23:—ఇటీవల జస్టిస్రీలు నెహ్రూగారికి శిక్షవిధించినందులకై జరుపబడిన మార్చాకము నందు జోక్యముకలుగజేసికొనిరను కారణమున 15 మోటారు డ్రైవరుల లై సెన్సులు రద్దుచేయబడెను.

అందువల్ల అమృతసరులోని మోటారుడ్రైవర్లు యీ క్రిందిరీతిగా తీర్మానించుకొనిరి. డ్రైవర్లకు వ్యతిరేకముగా సాత్యమిచ్చియుండిన మ్యునిసిపలు ఉద్యోగిగ్గులను సంఘబహిష్కారము చేయవలెను. గవర్న మెంటు నవుకరును ఎవడునుగూడ బండివాడుగ లేటు చెల్లించకుండా బస్సులో ఎక్కించుకొన కూడదు (8) మోటారు డ్రైవరులందరు యీ యుద్యమమందు జేరవలెను. (ప్ర. పో.)

భగత్ సింగ్ తండ్రి

లూథియానా, ఏప్రిల్ 28:—భగత్ సింగ్ తండ్రిగారకు సర్దార్ కిషన్ సింగుగారు బామికావై నిన్న విడుదలచేయబడిరి. (ప్ర. పో.)

పిషావరు, ఏప్రిల్ 25:—కోహాల్ చర్యద్దా మండలములలోగూడ అల్లరులు ప్రారంభమైనవియు పెన్సము తీ ప్రాంతములందు చరించుచున్నవనియు వార్తలు తెలియుచున్నవి. (ప్ర. పో.)

విదేశవార్తలు

ఆంగ్లో ఈజిప్టు ఒడంబడిక

(రూటరు)

కయో, ఏప్రిల్ 28.—ప్రస్తుతము ప్రతిష్ఠంబనమే ర్పదిన ఆంగ్లో ఈజిప్టు ఒడంబడికను గూర్చి ఈజిప్టు రాయబారులు పంపిన వార్తాపాద్యంబులనుండి విమానములలో కయోలో చేరెను. ఈజిప్టు మంత్రిమండలము చర్చించి ఒడంబడికను రాయబారులు చేసినపని మంచిదేయనియు నుడానుగా ఈజిప్టున్న వ్యాయుగు హక్కులను ఎడలకొన జాలమని ఈజిప్టు రాయబారులు అన్నమాట బాగానే యున్నదని చెలిపిరట.

యువరాజు

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 28.—మార్షెయిల్స్ నుండి ఏప్రిల్ 25 తేదీని తిన్నగా యువరాజు లండను కేటకు నిర్వయించెనట.

పరిషియా చక్రవర్తి

పట్టాభిషేక వార్షిక మహోత్సవము

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 28.—కేపు పరిషియా చక్రవర్తి పట్టాభిషేక పంచమ వార్షికోత్సవము పట్టణ మంతయు తోరణములతో అలంకరింప బడినది. మునిసిపలు సంఘమువారు మూడు శాస్త్రులు బాణసంచాను గార్చి ఉత్సవమును పలుపుటకు నిశ్చయించెను. కేపు రాజమండలమున విందు జరుగును. 700 మంది ఆహ్వానించబడిరి. కేపటినండి జర్జీ దుస్తులను పరిషియాను పోలీసువారు ధరింతురు.

లండను నౌకాదళ నిర్ణయనభ

మద్దొనాల్డుగారు

(వై నెస్)

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 28.— ఇంతవరకును నౌకాదళములను ప్రాంచి పోటీపర్చుకట్టిన యొద్దము లేకుండునని అవివేకముగ కలంబిలిపి. ఆ ప్రకారమే అందరను ఆవిధానమునే అవలంబించిరి. నేడు కాంతిమనస్కులమై అట్టి దవనములేకుండ గర్భితుమి. ఇట్టి ప్రాంచు ఒడంబడికను జేసుకొన్నవను త్వరలో మరుగునటుల కన్పించుచున్నది. మన దౌమినియనులు ఇండియా గూడ స్వతంత్రజాతులుగ ప్రాతినిధ్యమును పహించెను. ప్రతి నిధులందరును వికమత్వముతో అద్యంతము పనిజేసిరిని మద్దొనాల్డుగారు రసిరి.

పత్రికావ్యాఖ్యలు

మూడు ప్రభుత్వముల ఒడంబడిక యనునది ఒక్కముగ్గురు ప్రభుత్వములతోనే గూడుకొనలేదు. ఇతర నౌకాదళ ప్రభుత్వములవారుగూడ చేరుట కవకాశ ముంచబడెనని ప్రైముప్రతిక వ్రాయుచున్నది. ఈ సభయు ఒడంబడికయు గమ్యస్థానముగ నుండరాదనియై క్రొత్తప్రారంభమున దీసుకొన చర్యగా నుండవలెనని ఇంకొకప్రతిక చెలుపుచున్నది.

ఆంగ్లోఅమెరికన్ నౌకాదళ పోటీ తొలగిపోవుటతోనే ప్రాపంచక కాంతికి ఎక్కడలేని విలువగల్గెను. ప్రాపంచిక కాంతి చాల కాలము సాగెడి విధానము మీద ఈపర్యాయము ఏర్పడినదని డెయిలీ టెలిగ్రాఫుప్రతిక చెలుపుచున్నది.

ఆయుధవిస్త్రానమునకు తీవ్రమగు విధానము రాజకీయములతో గూడుకొన్న విషయమేయని మాంచెస్టరు గార్డియను ప్రతిక వాకొనుచున్నది ప్రథమమున రాజకీయ సమావేశము నేర్పాటుచేసిన పిదప తక్కిన పని అంతయు తేలిక జరుగునని మాంచెస్టరు గార్డియను ప్రతిక చెలుపుచున్నది. నౌకాదళమే మనము అన్నమాటను మరచిపోకుండ గొప్ప కార్యమును ప్రధానామత్యుడు నిర్వహించగలెనని మార్షింగు పోస్టు ప్రతిక రాంకే మద్దొనాల్డుగారిని అభినందించుచున్నది.

చెనుకటి ప్రయత్నములు విఫలమైతననియు ఈసభ ఫలప్రదమైనదనియు డెయిలీ ఎక్సు ప్రెస్ వ్రాయుచున్నది.

మహాత్మాగాంధీగారి

శాసనోల్లంఘనము

కార్మిక ప్రభుత్వమువారు - భారత దేశవిధానము

ప్రకటనము 29 తేదీ పిదప జరుగును

[బీము సర్వీసు]

లండన్, ఏప్రిల్ 28.— మహాత్మాగాంధీగారి శాసనోల్లంఘనమును అడంచుచున్నయమై కార్మిక ప్రభుత్వమువారికి వెక్కువలహాలనియ్యుచున్నాడు. కాని ఇండియా కార్యాలయమువారు ప్రాతగవర్నరులు ఇచ్చు సహాయముగాని స్వతంత్ర కార్మికపక్షమువారు ఇచ్చు సహాయముగాని అవలంబించరట. ప్రాతగవర్నరులు ఇండియా కార్యాలయమువారు ఇండియాను పాలించి తీర నలెననుచున్నాడు. స్వతంత్రకార్మిక పక్షమువారు సభ్యులను జేసికొనవలెననుచున్నాడు. అయితే ప్రభుత్వమువారికి సహాయమునున్న వారిని ఇండియాలోను మహాత్మాగాంధీగారి పక్షమునని సరిగా గ్రహించజాలకున్నారట. లాహోరు తీర్మానమున కంత ప్రాప్తువో గూడ వీరికి తెలియదట. గాంధీగారి యుద్ధయమును పాటించకుండ ఊరకున్న ఆదే అంకిరించి పోవునని మంత్రివర్గమునకు సలహానిచ్చిరట. గాంధీగారు మరల వెనుకబడుదురనిరట. కాని ఇటీవల ఈ యుద్ధము విజృంభణమును జూడ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు నిరాశజెందిరి. వైటుహాల్ ప్రభుత్వమువారు తప్పని సరిగా కొంచెముకొంచెముగా నిర్బంధవిధానమును ప్రవేశపెట్టుట కంగీకరించిరి. మొదట ఏదో కొంచెముగా ప్రారంభించినను పిదప అదేపనిగా నిర్బంధములను సాగించుచున్నారట. సత్యాగ్రహోద్యమమునుగూర్చి కామస్సులో పెన్నుగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములు తృప్తికరముగ లేవనుచున్నారని శ్రీ ప్రెస్ విలేఖరియనుచున్నాడు. భారతదేశ పరిస్థితులు తీవ్రముగానే ఉన్నవని పెన్నుగారు ఇతరులతో కలుసుకొని మాట్లాడునపుడు దాచుటలేదట. దినదినము అరెస్టులు శిక్షలు పెచ్చిపోవుచున్నవి. బ్రిటిషుప్రజలును, భారత రాజకీయములం దుత్సాహముగలవారను ఈ అరెస్టులను జూచి కలవరబడుచున్నారట. భారతదేశ విధానమును గూర్చి బ్రిటిషు మంత్రివర్గము ఏమిచేయదలచినది తెలుపవలెనని బ్రిటిషు ప్రజలు కోరుచున్నారట. సత్యాగ్రహ యుద్ధయమునుగూర్చి పెన్నుగారే ప్రకటించెదరనిచెలియుచున్నది. ఈ ప్రకటనము 29 తేదీ అయిన పిదప పార్లమెంటు మరల సమావేశమై వెంటనే జరుగునట ప్రభుత్వ దృష్టినిబట్టి ఈయుద్ధము మొత్తవరకు సాగుచున్నది ప్రభుత్వ వైఖరిని విధానమునుగూడ ఈ ప్రకటనమున చెలిపెదరట. నిర్బంధవిధానమును ఈ ప్రకటనము సమర్థించినను జాతీయవాదులను చేరదీయుటకు ఎట్టిచర్యను దీసుకొనరనియు, విధానములో ఎట్టి మార్పును కలుగజేయరనియు చెలియుచున్నది. కాని క్రొత్త ఆభయములను ప్రభుత్వమువారు రీయనున్నారని ఇండియాలో అనుకొనుచున్నారని చెలియుచున్నను ఇది నిజమనుటకు ఆధారములు ఇవట కన్పించవు. ఇండియానుగూర్చి ఇంకొక ప్రకటనమును స్పష్టముగ ప్రభుత్వ విధానమును ప్రకటించిన నైపును కవిషనును రెండవ సారి పరిధి వింది నట్లునని ఒక మంత్రి పుంగు వుడ నెనట. నైపును కవిషను నివేదిక వెలువడువరకు ఏ ప్రకటనమును చేయవీలులేదనుచున్నా దామంత్రి శేఖరుడు.

ప్రభుత్వవిధానమున ఎట్టిమార్పును జేయుటకును వీలులేదని ఆధికారులు చెలుపుచున్నారట. ప్రస్తుతపరిస్థితులు దినదినముకష్టముగ ఏర్పడుచున్నవి. దీని నుండి తప్పించుకొనుదారి కన్పించదు. నైపునుకవిషను నివేదిక ప్రకటించబడు లోపుగ సత్యాగ్రహోద్యమముచేయదాటి పోదని వైటుహాల్ ప్రభుత్వము వారు నమ్ముచున్నారట. అప్పటివరకు పరిస్థితులు మామూలుగ సాగవచ్చుననుచున్నారట. పరిస్థితులు విజృంభించుకొని ఇప్పుడు ఇంగ్లండు ఇండియా జేసిన సిఫార్సులనుబట్టియు జాతీయవాదుల సహకారమును బడయువిషయమై ఆలోచించుటకు చాలవ్యవధి గలదనుచున్నారట.

బ్రిటనులో పనిలేనివారి సంఖ్య

[వై నెస్]

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 28.—14 తేదీలో అంత్యముగవారములో క్రిందటివారముకంటె పనిలేనివారి సంఖ్య తగ్గినది. శనివారమునాడు శివార్థు దగ్గర కార్మిగ్గులలో ఒక దానిచెంట్ల నోకటి ఆర్ 100 జ్యూను గ్రాఫ్ జేపీలను విమానములు సంచరించుచుండును. ప్రపంచములో ఇవే పెద్ద విమానములు.

కవిచంద్ర తామారు

అనారోగ్యము

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 28.—తామారుగారి అనారోగ్యము బాగాలేదట. అన్యధార్థులలో మేమాసమున ఇవ్వనున్న హిబ్బరుటు ఉపన్యాసములకు ఆరోగ్యమును గాపాడుకొనుచు ఎడటను ఉపవ్యవించుటకు అంగీకరించుట లేదు. ఈ యుపన్యాసములను అక్టోబరులో హార్వర్డుదగ్గర ఇచ్చెద రనుకొను చున్నారట. ఇండియాకు పసిఫికు సముద్రమధ్యారా రావచ్చును. ఆండ్రూసు గారు జనీవాకే ఆచట ఆగస్టులో ఆధునిక భారతదేశమును గూర్చి యుపన్యాసించెదరట. ఇవటనుండి తామారుతో ఆమె రికా కేగదరట. బ్రిటను నుండి చాల కాలమై వెడలిపోవుటచే భారతపరిస్థితులను గూర్చి ఆండ్రూసుగారు చర్చింప దలచుకొనలేదట.

ఆర్ 100 నౌకానిమానమును వచ్చే నెలకనడాడు అట్లాంటికును దాటకుండగనే పరీక్షార్థము వైమానికాయమునుండి గొంపోవుదురు.

వాతావరణస్థితి

1930 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 25-వ తేదీ శుక్రవారము

మార్పుదలలు	వర్షము	అత్యధికవర్షము	అత్యల్పవర్షము	వర్షము	తేలికవర్షము	వర్షము	సాధారణముగ సంభవ్యమగు వర్షము
	ఆర్ 24 Xలబులతో	ఆర్ 24 Xలబులతో	ఆర్ 24 Xలబులతో	ఆర్ 24 Xలబులతో	ఆర్ 24 Xలబులతో	ఆర్ 24 Xలబులతో	ఆర్ 24 Xలబులతో
గోపాల్ పూర్	88	81	...	1.8	+	1.1	
నిఖిల్పట్టణము	91	88	...	0.2	—	0.4	
కాకినాడ	99	88	...	0	—	0.4	
దుబిలిపట్టణము	95	88	...	0	—	0.5	
కర్నూలు	107	87	...	0	—	0.4	
బళ్లారి	104	82	...	0.5	—	0	
అనంతపూర్	0.2	—	0	
కడప	108	88	...	0	—	0.4	
నెల్లూరు	105	82	...	0	—	0.8	
దుర్గాను	97	82	...	0	—	0.5	
కడపూరు	92	82	...	0	—	0.6	
నెల్లూరు	108	81	...	0	—	0.5	
నీలము	108	77	0.2	0.4	—	1.1	
కోయంబట్టూరు	97	78	0.1	1.8	+	1.8	
తిరుచనాపల్లి	108	81	...	0	—	0.7	
నాగపట్టణము	92	82	...	0	—	0.5	
మధుర	101	81	...	0.6	—	0.9	
హంపి	90	84	...	3.0	+	1.5	
హిలంకోట	0.5	—	1.7	
తిరుచేంద్రవ	83	80	...	8.7	+	0.4	
కొచ్చి	90	81	...	2.7	—	1.0	
కాలికట్టు	93	80	...	1.0	—	1.6	
మంగుగూరు	91	82	...	0.6	—	0.4	
తెంగుగూరు	99	67	1.9	1.9	X	1.0	
మర్కాన	86	65	...	0.7	—	1.8	
కొడెకనూర్	78	54	1.9	2.1	—	1.8	
మామూర్	79	59	0.4	5.2	—		

సర్కారులు:— పగటి రాత్రి నేడిమి 26 డిగ్రీలు. డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కిను:— పగటి నేడిమి 4 మొదలు 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్మాటకము:— నెల్లూరులో పగటి నేడిమి 6 మొదలు తక్కువ.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యరు,

పశ్చిమ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

తూర్పుగోదావరి

నాయకుల ఆశయము

(స్వకీయవిశేషి)

వివరణ

కాకినాడ, ఏప్రిల్ 20:— నిన్న ప్రాతఃకాలముననే సుమారు 150 మంది శాంతిసైనికులతో పట్టణమున నగరసంక్రమణ జరిగెను. శ్రీబలుసు సాంబమూర్తిగారు మున్నగు నాయకులు ముందునడచిరి. 7 గంటలకు సరికి శాంతిదండంబు గారువారి సత్రం కిరీముకద్దకు చేరెను. ప్రాతః జరుగఁచుండి యీక అందఱును విశిష్టావు సమయమున పోలీసువారు శారంట్లను తీసుకువచ్చిరి. రెండు మోటారులలోలలో తుపాకులు మొదలగు సన్నాహముల గలిగిన రిజర్వ్ పోలీసు సుమారు 20 వంది పెద్దఉద్యోగములతో వచ్చిరి. శ్రీ బలుసు సాంబమూర్తిగారికిని, శ్రీ వెన్నేటి సత్యనారాయణగారికిని, శ్రీ బ్రహ్మజోస్యుల సుబ్రహ్మణ్యంగారికిని, శ్రీకా వెంకట్రావు గారికిని వారంట్ల నోటిసులిచ్చిరి. తక్షణమే వారిని లారీలో నెక్కించుకొని కలెక్టరు ఆఫీసునకు గొనిపోయిరి. సుమారు ౧౦ వందమంది పోలీసుజవానులు సార్వంట్లు ఉద్యోగములు కాపలా యొంది ఎవరిని లోనికి రానివ్వలేదు.

నాయకుల బట్టుకొని రనువార్ల ఒక తుఱుములోనే పట్టణముంతయు వ్యాపించెను. మనుష్యులు ప్రతివైపుననుండి బిల బిల పరుగులుచువచ్చిరి. బహుశ యావత్తును మాసివేయబడెను. చివరకు కిక్కిరియించుచు, కాఫీహోటలుగాని, కూరల కూర్మెలుగాని ఏదయు తెరచియుండలేదు. నాయకుల యెడల అవ్యాజ్యభక్తి గౌరవములు ప్రస్ఫుట మయ్యెను.

కలెక్టరు ఆఫీసుమేడపైని జిల్లా కలెక్టరు ఉండికదనడిపించుచుండెను. క్రిందను కాకినాడ సబ్ డివిజనల్ మేజిస్ట్రేటు జి. సుబ్బారెడ్డిగారు 8 గంటలకు కోర్టును ప్రారంభించిరి. ప్రెస్ రిపోర్టర్ల నిధర్మము మాత్రమేలోనికిరావచ్చిరి. దివసమేజిస్ట్రేటు మండపాకరంగయ్య, యల్లాజోస్యుల వెంకటేశ్వర్లు, మొసలికంటి తిరుమలరావు, దువ్వూరి రామసోమయాజులు, వేదాంతం వెంకటకృష్ణయ్య, పుష్పలూరి గోపాలకృష్ణగార్లు కమలాదేవి, సాంబమూర్తిగారి భార్య మున్నగుస్త్రీలను క్రమక్రమముగా లోనికి రానిచ్చిరి. నిత్యుధి జరిపినట్లు కేసులు నడిపించ బడినవి. మొదట స్వామూర్తిగారిని తరువాత సత్యనారాయణగారిని, తరువాత సుబ్రహ్మణ్యంగారిని తరువాత వెంకట్రావుగారిని లోనికి రావించి వారి మీది కేసులను సమీక్షింపజేసి మేజిస్ట్రేటు విచారించెను. నాలుగు కేసులలోను ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షులు ఒకరే. ప్రథమసాక్షి మార్తండం సబ్ ఇన్స్పెక్టరు కె. శ్రీనివాసరావుగారు. రెండవసాక్షి కాకినాడ నె 1౮ లోను పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు. మూడవసాక్షి సాల్టు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరు రోడ్ గారు. నలుగురు మద్రాసులును విచారణలో కుర్చీలలో కూర్చుండిరి.

శ్రీ సాంబమూర్తిగారిపై కేసు

8 గం. 10 ని. లకు శ్రీబలుసు సాంబమూర్తిగారిని పోలీసులు తీసుకువచ్చి కోర్టులో హాజరుపెట్టిరి. ఆయన తమ పీఠము నలంకరించిన తరువాత ప్రథమసాక్షి శ్రీనివాసరావు గారిని విచారించిరి. యీనెల 14 తేదీని, 15 తేదీని మైదానైంకలచలపతి పురమండలమున జరిగిన బహిరంగసభలకు జరి సాంబమూర్తిగారి ఉపన్యాసముల పుస్తకమున తీసికొంటి నని చెప్పిరి. తిరుగ తెలుగులో వ్రాసియిచ్చిన కాగితములు కోర్టులో దాఖలు చేయబడెను. 14 వ తేదీని జరిగిన సభలో 500 లకు పైగాను రెండవదినమునసభలో సుమారు 800 ల మందిని జనముండెనని సాక్షి చెప్పెను.

14 వ తేదీని యివ్వబడిన ఉపన్యాసములోని యీక్రింది భాగము సాక్షిచే వినిపించబడెను.:

“కేవలము బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము వుండవలెనని వారి అభిప్రాయం. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము యీసంవత్సరాంతములోపల ఖండితముగ అంతముంతుందని నేను గట్టిగా చెప్పుచున్నాను. షిటువంటి రాజ్యపద్ధతి లేకుండా చేస్తున్నాను. ప్రతి వారికి పలుకుపడి వుండేటటువంటి ప్రజారాజ్య సంస్థాపన చేయిస్తాము. రిపబ్లిక్ స్థాపనచేయిస్తాము.”

15 వ తేదీ ఉపన్యాసములోని క్రింది భాగము సాక్షిచే చదువబడెను.

“ఒకవారంలోపల మనకి ప్రభుత్వానికి సంఘర్షణ రాక తప్పదు. అటువంటి సంఘర్షణ కాకినాడలో వచ్చేట్లు యేర్పాట్లు చేసికొన్నాము. కాకినాడ యజ్ఞభూమిక్రింద మర్చి వేస్తాము. వారు దొర్లనంగం సంతర్పిస్తే మనము బయలు చేప్ప తాము.” “సాంబమూర్తికి కావలసిన దేనిటి? ఎంతసేపు యీ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వవాదము, కాసనోల్లంపునం, కాసనంధిక్కురిం గడం యీ ప్రభుత్వాన్ని అంతరింపజేసి ప్రజారాజ్యసంస్థాపన

‘ఆనంద’ వచన గ్రంథరత్నమాలా
శ్రీ మదాంధ్ర మహాభారతము

చక్కనికైతితో, సుందరమైన పటములతో నున్నది

	రు. అ. పై.
ఆదిపర్వము 3 సంపుటములు	4 0 0
సభాపర్వము 1 ”	1 8 0
విరాటపర్వము 1 ”	1 6 0
ఉద్యోగపర్వము 2 ”	2 12 0
శాంతిపర్వము 6 ”	7 4 0

ఇతరసంపుటములు క్రమముగా వెలువడును. వలయువారికి ఇతరపుస్తకములపట్టి పంపెదము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండు కో. ఆనంద ముద్రణాలయము, మద్రాసు.

“బంగారు, వెండి, మణులచే పొదగబడిన నగలకొరకు”
క్రిందవారియెద్దకు వెళ్లుడు.

క ర మ్ చ ం ద్ చా బి ల్ దా న్

175, చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

కోరినవారికి క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

ఏషియనుఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

బొంబాయి

1910 సం॥లో స్థాపితము.

ఆంధ్రదేశమున, ప్రతిజిల్లాలోను, పట్టణములోను, సమగ్రముగ ఏజెంట్లు కావలసియున్నారు. ఇని గ్యారంటీ చేయువారికి మంచి కమిషను లేక జీతము లివ్వబడును—1928-వ సంవత్సరాంతమున పాలనీదారులకు రు. 1000 లకు రు. 36 లు లాభం పంచిపెట్టబడినది.

ఎ. ర. ములకువిచెంటవానే య్రుడు.

మేనేజరు—బ్రాంచి గుంటూరు లేక విజయనగరం.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ప్రతిష్ఠాపన చేయడమే సాంబమూర్తిగారి దీక్ష.”

“ఆసమయములో ఉపన్యాసమును ఏకీకంగా నుండేట అని ప్రాసిక్యూటరు ఇన్స్పెక్టరు రామచంద్రరావు నాయకుగారు సాక్షిని అడిగిరి.

“సభ్యులను చలించేయటం నచ్చునట్లు చేప్పే ఉపన్యాస ము” అని సాక్షి బదులు చెప్పెను.

ప్రశ్న.—ఆయన ఉపన్యాసముల ఎట్టి సచ్చుబాటు కలిగెను?

సాక్షి.—చాలామంది ఆయన అభిప్రాయములు ఉద్దేశములతో ఏకీభవించినట్లును, ఆయనతో నడిచేటట్లును కనిపించెను.

ప్రశ్న.—ఆయన గురిగా రోజుసభలు జరుగుతనని ఏమే నా సంజ్ఞలదా?

సాక్షి.—అవునండీ—ప్రతిరోజున మీటింగులు జరుగు తననియు, రోజూ అట్లు చెప్పుచుండుటయు వారు ప్రకటించుచుండిరి. సభకు బాగా చాలమంది రావడముచే నుంకను చాలమంది రావలసినదని చెప్పినారు. సభకువచ్చినవారు కొంతవరకు ఉండేవైరి. ధనమిచ్చి యితర విరాళములు యిచ్చి ఉండుటవలనను, విదేశీవస్త్ర దహనపు నుంట్లలో విదేశీవస్త్రములు పారవేయుటవలనను జనులలో ఉద్దేశ ముండినట్లు కనిపించెను.

గాకననూచకపు చిరునవ్వుతో తమకు సాక్షిని పరీక్షించు తురానుని మేజిస్ట్రేటు అనుగగ పరీక్షించనని సాంబమూర్తి గారు లేచి చెప్పిరి.

రెండవసాక్షి

రెండవసాక్షి పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు సుబ్బారావు గారు తాను సదకు సభలకు వచ్చినట్లును, చాటిపీటు తానుఇచ్చి నట్లును, మొదటిసాక్షి మార్తండం నోట్సు తీసుకొన్నట్లును తెలుగున వ్రాయబడిన కాగితములు తాను చూచినట్లును చెప్పి నట్లును సభలో జరిగిన యథార్థానికి ఉండినట్లును చెప్పెను.

ప్రశ్. ఇ.—ఎంతమంది మొత్తం సభలో నుండి?

సాక్షి—500 మంది.

ప్రశ్.—రెండవరోజున?

సాక్షి—రెండవరోజున కూడ 500.

ప్రశ్.—500 లేనా?

సాక్షి—500 లు అంతకంటె ఎక్కువగాను ఉండురు.

ప్రశ్.—ఆయన ఉపన్యాస మెట్లుండెను?

సాక్షి—ఆయన ఉపన్యాసము ఉద్దేశము పుట్టించెను.

అది నా అభిప్రాయము.

ప్రశ్.—ఆరెండురోజులలోను ఉద్దేశ ముండెనా?

సాక్షి—ఉద్దేశములేదు. (తిరుగ) ఉద్దేశము ఉండెడి గట్టిగా ఉత్సాహపు ధ్యములు కేవల మూలమున ఉద్దేశముండి నట్లు కనిపించెను.

మేజిస్ట్రేటు—ఆరెండు రోజులను ఎక్కువ ఉద్దేశ ముండెను. సభ్యుల చప్పట్లను (cheers-జయధ్వనులు) ను ఉద్దేశముండినట్లు గ్రహించినాను. సాక్షి అంగీకరించెను.

ప్రశ్. ఇ.—ఇంకను మీరేమైన గుర్తించితిరా?

సాక్షి.—ప్రభుత్వముమీద ద్వేషము విరోధము (అం దరును పక్కనవచ్చిరి) (సాక్షియొక్క మాటలు సరిగా వినిపించ లేదు.)

మేజిస్ట్రేటు—మిమ్ములనేదో అనడమన్న సంగతి యిక్కడ చెప్పవలసినదికాదు. రేపటినుండి ఉద్దేశమునునని ఏమైన గుర్తుగలదా?

సాక్షి.—కేవల కలకు. రోజున్న సభలు జరుగుతనని, వచ్చినవారు ఎక్కువధనము పట్టుకురమన్నది.

మేజిస్ట్రేటు—సాక్షియొక్క భావమును ఇట్లు తెలిపెను. ఇంకను రోజున్న సభలు జరుగుతనని ప్రకటించిరనియు, సభ లకు చాలమంది విస్తూండవలెనని ప్రకటించిరనియు, ఎక్కువ ధనమును విరాళములను విస్తూండవలసినదని అడిగననియు.

మరియొక ప్రశ్నకు సాక్షి—ఈ సంవత్సరాంతములో పల బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము నిశ్చయముగా పోవునని నేను ధ్రువ ముగా చెప్పుచును అని ముద్దాయి ఉపన్యాసములో చెప్పినట్లు అంగీకరించెను.

ప్రశ్. ఇ. ప్రశ్నకు సాక్షి—కాసనములను ఉల్లంఘించ వలసినదని—ముఖ్యముగా ఉపన్యాసమును ఉల్లంఘించవలెనని ఆయన ప్రచారము చేస్తున్నారు.

ప్రశ్. ఇ.—కాసనమును ఉల్లంఘించడములో ఏమైన జరిగినదా?

సాక్షి—కేవల అందే—చొల్లంగిలో తెనెన్న లే మండా ఉప్పుతయారు చేసిరి.

మేజిస్ట్రేటు సాంబమూర్తిగారితో—సాక్షిని ప్రశ్నిం తురా.

సాక్షి లేను.

మూడవసారి

గురజానపల్లి సాక్షి అసిస్టెంట్ ఇన్ స్పెక్టరు రోడ్ గారు పైటిలతో ప్రమాణము చేసి సాక్షిముచేప్పెను.

నేను ముద్దాయిని ఎరుగదును- అని చిరునవ్వుతో ముద్దాయిని చూచుచున్నాను. సాంబమూర్తిగారు చిరు నవ్వుపెట్టిరి.

తన అనుచరులతో గురజానపల్లిలో ముద్దాయి ఉపన్యసించెను. ఏలేదీనో చెప్పలేను. సుమారు నాలుగుగంటల క్రిందట జరిగియుండవచ్చును. వారిష్టుముచేప్పినట్లు ఉప్పును పన్ను చెల్లించకండా తయారుచేసికొనవలసిన దనియు స్వేచ్ఛగా ఉప్పు పట్టుకు వెళ్లినదనియు ముద్దాయి చెప్పెను. అని సాక్షిచెప్పెను.

మేజిస్ట్రేటు-మీరును ఉపన్యాససారాంశ మేమి?

సాక్షి-ప్రభువుమహా, ఉప్పును అన్యాయము నియు, లై సెన్సుకులై తాను(ముద్దాయి) చెప్పినరీతిని పోవలె ననియు, వారిష్టుముచేప్పినట్లు పన్ను తయారుచేసికొనవలె ననియు, ఉప్పునిట్లు కాది ఉప్పు చేసికొనవలసినదనియు, చొల్లంగి పన్నుద్రుమవద్ద ఒక కార్తానాకట్టి ఉప్పు తయారుచేస్తూ న్నారనియు, మీరందఱును అదరితిగా చేయవలసినదనియు, గవర్న మెంటు మిమ్ములను మాట్లాడినదనియు, ఎందుచేతనంటే మిమ్ములను చూస్తే వారికి భయమనియు.

మే-ఉపన్యాసములకు కలిగిన ఫలిత మేమి?

సాక్షి-అయన ఉపన్యాసములను లై సెన్సుకులైలో చలనము కలిగినది. ఆయనసిద్ధాంతము విషయముగా పరిణామించెను.

సాంబమూర్తిగారు క్రానుపరీక్ష చేయమనిరి.

మే-మీవచ్చి యేమి?

సాం-రీపబ్లికన్ ప్రాపగాండా.

మే-నయ్యన?

సాక్షి-44.

మే-మీరైనవచ్చిన సాక్షిమునకు ఏమి చెప్పదలసా. ఏమిలేదు.

మే-“నేనేమీ చెప్పడంలేదు” అనియేనా?

సాం-గారు అంగీకారమును నూచించిరి.

మే-సాక్షులున్నారా?

సాం-లేదు.

ముద్దాయి ప్లేటుమెంటు కాగితములో సాంబమూర్తి గారిని సంకెముపెట్టి ఘనీకరణగా నిరాకరించిరి. సాంబమూర్తిగారు కలమును అందుకొని సంకెముచేయవలసిన ఆగత్యము లేదని కాగితమును కలమును గునుస్తా కిచ్చివైచిరి.

మే-ముద్దాయి సంకెము చేయననెను. అనితెలుపనా?

ప్రొ. ఇ. ముద్దాయి సంకెము చేయట చాలము అల్పము అని వాదించబోయెను.

యల్లాజోన్సుల వెంకటేశ్వర్లుగారు (ఫీడరు)-ముద్దాయిని సంకెము చేయవలసినదని మీరు నిర్బంధించలేరు. మీ లాలో ఎక్కడ సంకెకు తప్పక చేయవలసినది లేదు. ముద్దాయి కోర్టు ప్రాసీడింగ్స్ లో ఎట్టిజోక్రము కలుగజేసికొనడు గావున సంకెము చేయనంటున్నాడు.

మేజిస్ట్రేటు ప్లేటుమెంటును చదివి ముద్దాయి అంగీకారమును పొందరి.

సాంబమూర్తిగారిచై ప్రశ్నకు మాచి, తమకు 12 గంటలకు వచ్చినట్లుయితే ఆప్పుడు తీర్పు ఉత్తరువు యిచ్చెదను. భోజనంచేసి వస్తారా? అని మేజిస్ట్రేటు ప్రయత్నం ఆదారముతో నడిగిరి. సాంబమూర్తిగారు అంగీకార నూచనమును యిచ్చుచు ఎట్లు చేయవలసి ఉంటే అట్లే చేసెదను. మీరు జామీను యిస్తారా? అని మేజిస్ట్రేటు అడిగెను. లేదు, ఇన్వెన్సరీ దిటవుగా బయలు చెప్పిరి. భోజనమేర్పాటు ఏమిచేసెదరు అని మేజిస్ట్రేటు ఎవరిని ఉద్దేశించకుండా అనెను.

యల్లాజోన్సుల వెంకటేశ్వర్లుగారు భోజన మెవ్వరము గానైనను ఏర్పాటుచేసెద మనియు, కాని కోర్టువారి యిష్టమైనట్లుయితే జామీను ప్రత్రము వ్రాయనక్కర లేకుండానే మాటరన్సుకుము చొప్పున సాంబమూర్తి గారిని పంపించు వచ్చునని అనరి. కాని మేజిస్ట్రేటు జామీనుప్రత్రము లేనిదే చేయలేమనిరి. కోర్టు సర్పాంట్లలోనే ముగ్గురు ఉండుటకు ఏర్పరచిరి. అప్పటికి 9-20 గంటలైనది.

శ్రీ వెన్నెటి సత్యనారాయణగారిపై నేరము

గం 9-10 లకు విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. సాక్షులందఱు సవిన్ స్పెక్టరు మొదటిసారి, తన సాక్షిములో సత్యనారాయణగారు కాకినాడ వెంకటచలపతి బొనుహాలులో జరిగిన ఏప్రిల్ 5-వ తేదీ 17-వ తేదీల సభలలో మాట్లాడినదనియు, ఆ ఉపన్యాసములు తనచే వ్రాయబడెననియు చెప్పెను. అందరి భాగములు కోర్టులో, దాఖలు చేయబడినది.

5వ తేదీ సభలో చెప్పిన ఉపన్యాసమునందు ఈక్రింది భాగము అభ్యంతరములైనవిగా చూపించబడెను.

“నేను మహాత్మునియొక్క శక్తి బలము ఇదంతా చూస్తే ఈబ్రిటిషు రాజ్యముంతా గజగజలాడుతూన్నది. మహాత్ముడు బయలుదేరి ఇప్పటికి 21 రోజులయినప్పటికి ఆయనను అరెస్టు చేయడమునకు ఈప్రభుత్వమునకు ధైర్యము లేకపోయి

నది. మహాత్ముని యొక్క కార్యక్రమము అణగిందదానికి వానికి మీలులేక పోతున్నది. మహాత్ముని సంగతి అట్లుంచుకొని ఈనిరంకుశప్రభుత్వానికి అస్పదాదులనుకూడా చూచి భయపడేసితిమిగా నచ్చింది!

17 వ తేదీ సభలోని ఉపన్యాసభాగములు:- “నేటికి పక్షము రోజు లయినది. ఇక్కడ ఉప్పు కిమురు చేయడం ప్రారంభించాం. ఒక ఉప్పుతయారుచేయడమే కాదు, ఇక్కడ శాంతినిరములో వుండేటటువంటి శాంతినిరములందఱు ప్రభుత్వముయొక్క అన్ని శాసనములను కూడ భగ్గుము చేసారని నేను చెప్పగలను. ‘మా కొద్ది తెల్లదొరతనము’ అని నిషేధించబడిన పాట బహిరంగముగా అత్యుత్సాహముతో ప్రతిరోజు కూడ పాడుతూవుంటే ప్రభుత్వవ్యతిరేకములు తెలిసికోవండా ఎట్లా వుంటుంది?

“ఇక ఉప్పుశాసనము లేదనేట్లుగా దానిని భగ్గుముచేయుటయేగాక యీ ప్రభుత్వముయొక్క తతిమాశాసనాలన్నిటిని కూడ పూర్తిగా భగ్గుంచెస్తే లాఆర్డర్లుఅనేదానికి కన్ఫిడెన్స్ అనిపేరు పెట్టుకొన్నటువంటి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము యేమి చేయలేక తమ లాఆర్డర్స్ నే భగ్గుముచేయుటకు కంకణము కట్టుకొని కూర్చున్నారన్నారు.”

సాక్షిములో నిట్లుచెప్పిరి. 5 వ తేదీ సభలో సుమారు 500 జన మండరి. 17 వ తేదీ సభలో 2000 మంది ఉండిరి. (తక్కువసంఖ్య చెప్పినావనికాబోలును ముద్దాయియను ఇతరులను నవ్వుకొనిరి). ముద్దాయి నచ్చేటట్లు మాట్లాడి సభ్యులను తమవెనకను తీసుకొని పోవువారు. అన్నిరకములవారు, వర్తకులు, వదులకున్నవారు, చదువుకొనివారు సభలకువచ్చిరి. సభ్యులు ఉండ్రేకపూరితులైరి. అయన అభిప్రాయంతో ఏకీభవించిరి. సాక్షులు, వివాళములు, ఆహారపదార్థములు యిచ్చుట వల్లను విదేశీన ప్రముఖులనుంట్లో బట్టలు పడవేయుటవల్లను ప్రజలలో ఉండ్రేకము వుట్టినట్లు కనిపించెను. కోర్టుమీదట గురు జరుపవలసని ముద్దాయి ప్రకటించెను. కోర్టువిచారణలో ఏమియు పోల్చిన నని సత్యనారాయణగారు కోర్టువారికి చెప్పిరి. రెండవసారి పోలీసు సబుఇన్ స్పెక్టరు సహరు సభకు తాను కూడ వెళ్లినట్లు చూచినట్లు మొలగున మామూలు విచారములు తెలియజేసెను.

మేజిస్ట్రేటు-మీరు సాక్షులను పరీక్షించురా? సత్య-ప్రాసీడింగ్స్ లో ఎట్లుజోక్రమును కలుగజేసికొననని యిదివరకే చెప్పియున్నాను.

మే. (చండహాసవదనముతో)-ఇది కోర్టుయొక్క విధి. మూడవసారి

సాక్షు అసిస్టెంట్ ఇన్ స్పెక్టరు రోడ్ గారిని ప్రాసీక్యూటెంసు యిన్ స్పెక్టరు “మీరు ముద్దాయిని ఎరుగనురా” అని అడిగెను.

సాక్షి-నాకు తెలియను. కాననోల్లంపున ప్రచారములో కాకినాడలో పెక్కుసార్లు చూచియుంటిని.

(ముద్దాయి రక్తిసవారును నవ్విరి. ఉభయులకు పరస్పరములేనట్లు అనవ్వకల్ల కనిపించెను.)

ప్రొ. ఇ.-అనగా ఎక్కడ? యింకను ఎక్కడ చూచినారు?

సాక్షి.-ఒకసారి గురజానపల్లిలోను ఒకసారి పెనుగురులోను.

ప్రొ. ఇ.-అయనవచ్చి ఏమి చేసెను?

సాక్షి.-ఉపన్యాసములు యిచ్చెను.

ప్రొ. ఇ.-సభకు ఏమాత్రం మంది వచ్చిరి?

సాక్షి.-బులెసు సాంబమూర్తి వచ్చినసభకు వచ్చినంత మంది జనమండరి.

ప్రొ. ఇ.-దీనిని గురించి చెప్పిరి?

సాక్షి.-ఉపన్యాసములను గురించి.

ప్రొ. ఇ.-ఏమని చెప్పినారు?

సాక్షి.-దూర్బాటి యివ్వకుండా ఉత్పత్తిసికొనవలసినదనియు, ఎప్పుడు ఎక్కడ యివ్వమైతే ఆప్పుడు అక్కడ నారు ఉప్పు చేసికొనగలరనియు, వారిని చూచి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము భయపడినది గనుక వారిని ఏమీ ప్రభుత్వమువారు చేయలేరనియు.

ప్రొ. ఇ.-ఉపన్యాసభోగణి ఎట్లుండెను.

సాక్షి.-ఉపన్యాసము గవర్న మెంటు నెడల నిండ, ద్వేషము వుట్టించినది.

మేజిస్ట్రేటుకు సమాధానముగా సాక్షి-గురజానపల్లి పెనుగురురు భ్యక్తులలో పనిచేయు లై సెన్సువార్లపై ఫలితములు కనిపించెను. పూర్వపురాత్రు ఉపన్యాసములనుగల 10వరగోళము రాకుండా జాగ్రత్తపడుటకు నేను పోలీసును తీసుకు వెళ్లవలసివచ్చెను. నాకువచ్చిన సమాఖ్యమీద నేనీ జాగ్రత్తపడవలసివచ్చెను.

తరుగ మేజిస్ట్రేటు స్పష్టతకు అడిగినప్రశ్న మీదట సాక్షి యిట్లు చెప్పెను. అనుమానమునకు కారణము లుండుటచేత ముట్టడికి (raid) సాధ్యములేకుండ జిల్లా మేజిస్ట్రేటును పోలీసురక్షణను నేను కోరవలసి వచ్చెను.

మేజిస్ట్రేటు సత్యనారాయణ గారితో “ఏమయిన క్రాస్ చేసెనరా” అని అడిగిరి.

సత్య.-నేను ఏమియు జోక్రము కలుగజేసికొనవలసినది లేదు. కాని ప్రజలకు తెలిసేందుకు గాను నేను చెప్పనచేయనగా - నేను ఆరెండు గ్రామములలో ఏపమావేళములోగా మాట్లాడినట్లు చెప్పట పూర్తిగా చెప్పాలనిచెప్పిన అబద్ధత. (absolutely a deliberate false statement)

మేజిస్ట్రేటు తీర్పుప్రాసీడింగ్సులనిమి త్తన:-సత్యనారాయణగారు మీరు కొంచెం చెప్పండి.

సత్య:-కోర్టుకు సహాయము చేయవలదుకొనలేదు.

మే|| మీరు చెప్పినదానికి యిదేనా తర్జుమా? ఏవిధమైన తోడ్పాటును యాకోర్టుకు చేయలేను.

సత్యనారాయణగారు అంగీకారమును నూచించుచు “అందరకును నేను తెలియజేయున చేయంటే ఆఖరి సాక్షియొక్క సంబాంధి సంప్రాప్తిగా చెప్పాలని చెప్పిన అబద్ధపుమాట.

మేజిస్ట్రేటు తెలుగున చెప్పవలసిన దని అడుగుచు “చెప్పిన విషయముంతా పూర్తిగా అబద్ధము” అని అందించెను. సత్యనారాయణగారు తరువాత అందుకొనుచు నిట్లు తెలుగున చెప్పిరి. “గురజానపల్లిలో గాని యితర గ్రామములో గాని ఎన్నడను ఏవిధమైన మీటుంగు జరుపలేదు.”

మే. మీకు సాక్షు లున్నారా?

సత్య|| నేను యీ కోర్టులో జోక్రము వుచ్చుకొను.

మే. కేసుతీర్మానము విషయము ఓంటిగంటకు చెప్పెదను.

గం 10-25 ని. లకు విచారణ ముగిసెను.

సుబ్రహ్మణ్యంగారిపై నేరము

పిమ్మట, డాక్టరు బ్రహ్మజోన్సుల సుబ్రహ్మణ్యంగారి కేసువిచారణ ప్రారంభమయ్యెను. 1, 2 సాక్షులు యిదివరలో ముద్దాయిలకు చెప్పినట్లుగానే యాయన ఉపన్యాసములఫలితములువగైరాచెప్పిరి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు 17-4-30 తేదీని కాకినాడ నైండా వెంకటచలపతి పురమండరబహిరంగసభలో ఉపన్యసించిరి చెప్పిరి. ఆయుపన్యాసభాగములు అభ్యంతరములు అని చెప్పబడినవి. మొదటిసారి హెర్బుహాండు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుచే దాఖలుచేయించిరి.

ఉపన్యాసములోని భాగములు:-

“మేము తప్పకుండా యాప్రభుత్వాన్ని నాశనముచేసి తీర్చుము”

“ఈ ప్రభుత్వముతో రాజీ యారోజాన ఒక్కపదని కలదు. నారు యీ దేశమునుంచి లేచిపోయి విదేశములకు విదేశ పరపాలకులయొక్క చిహ్నము యీ దేశములో ఏమిలేకపోవుటయే. ఆపదతిమిదనే రాజీ.”

మీ రెవరైనను చేరినను చేరకపోయినను యీ ప్రభుత్వ విధానమును అంతరింపజేయుటలో మా విధ్యుక్తధర్మమును నెరవేర్చుటకు సిద్ధముగ ఉన్నామని మనవిచేయుచున్నాను.

“నేను మనవిచేసేది ఒక్కనారమురోజులలోపల యీ వుప్పు సత్యాగ్రహసమస్య పరిష్కారం కావలసిందే. లేదా మా ప్రాణములు అర్పించడం అనే దృఢమైనటువంటి విధ్వంసముతో ఆసంకల్పముతో యీ రోజున శాంతినిరముల తమ మధ్యమున వచ్చియున్నాడు. వారు మీరు యిచ్చేటటువంటి స్వాగతమునకు కృతజ్ఞత మాపును తమరందఱు కూడ ఈ ధర్మసంరంభములో అధర్మనాశనమై మాకు తోడ్పడవలయునని కోరుచు యింతటితో విరమించుచున్నాను.”

రెండవసారిని (పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు) ప్రశ్నింపగా ఆసభలో 2000 మంది యుండినట్లును ద్వేషమును పూరించుచు వచ్చునట్లు యివ్వబడిన ఉపన్యాసమునియు, ఉపన్యాసమును ఉల్లంఘించుటలో చురుగ్గ పాలుతీసికొనె ననియు, అన్ని శాసనములను ఉల్లంఘించవలసినదని ప్రకటించె ననియు, ఒక వారములో ముగ్గురు స్వరాజ్యప్రభుత్వము స్థాపిస్తాననియు సాక్షి చెప్పెను.

వారము రోజులలో స్వరాజ్య ప్రభుత్వమును స్థాపిస్తానన్నమాటలు ఉపన్యాసములో ఉన్నవాయని చూపించవలసినదని ప్రాసీక్యూటెంసు యిన్ స్పెక్టరును మేజిస్ట్రేటు అడిగెను. ఈరోజునుండి ఒకవారములో జేయిలను పోవులో ఆహుతియగుటయే లేక యీ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు స్వస్తిచెప్పబయో జరుగుతుంది అను అర్థము గల వాక్యమును ఉపన్యాసకాగితము నుండి ప్రొ. ఇ. చదివి వినిపించెను.

ఇద్దరు సాక్షులను క్రాస్ చేయనని సుబ్రహ్మణ్యంగారు సమాధాన మిచ్చిరి.

సాక్షు అసిస్టెంట్ ఇన్ స్పెక్టరు తనసాక్షిములో నిట్లు చెప్పెను. చొల్లంగి గురజానపల్లి గ్రామములో మీటింగులు జరిగినవి. కొంత ఉండ్రేకము వుట్టించెను. కాకినాడలో కూడ అట్టిసభలు జరిగినవి. సత్యనారాయణగారు బహుచెడ్డగా ఫలిత మిచ్చెను.

మే.-“చెడ్డగా” (badly) అనగా యేమి?
సాక్షి.-ప్రజలను ఉప్పుపప్పు యివ్వచున్న వారు ఉద్రేకము చేయుచున్నారు.
మే.-మీటంటిని సాధారణముగా కూలీలకు చెంది వారి సామాన్యతలను సంబంధించినవియో?
సాక్షి.-దౌను.
సాక్షి.-మయినపివ, తీర్పు బంటిగంటకు చెప్పిచున్న మేజిస్ట్రేటు అనెను.
మే.-మీకు సాక్షు లెవరైన నున్నారా?
సాక్షి.-ఎవ్వరను లేదు.
మే.-మీశ్రమిగారే? సా. రామయ్యగారు.
మే.-వృత్తి, సాక్షి - సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యస్థాపనము.
మే.-నయస్సు, సాక్షి. 38.
సాక్షి వాక్యాలుం కాగితముపై సంతకము చేయవలెను.
No. 11-15 ని. లయ్యెను.

కళా వెంకట్రావుగారిపై విచారణ
పిమ్మట కళా వెంకట్రావుగారిని లోనికి రప్పించిరి. సుబ్రహ్మణ్యంగారి కేసులోవలెనే సాక్షులు యివ్వబడెను. 17-4-30 తేదీని కాకినాడ టౌనుహాలులో యిచ్చిన ఉపన్యాసములోని ఆభ్యంతర మనబడు భాగములు ఎన్నిపాటిలు చేయబడెను. ఈ క్రింద తెలుపబడెను.

“ప్రపంచములో యేదేమిటో కూడా లేకుండా ఉప్పుపప్పు యీ పప్పును తిరస్కరించి యీ ప్రభుత్వవిధానాన్ని యీ పుష్పపప్పును పాతికేసి గోరీకట్టి అవకలికి పోతామని సంకల్పించి వచ్చియున్నాము. మేము ప్రతిజ్ఞలలో యీ పుష్ప శాసనోల్లంఘనమును చేస్తూ నడిచిపోయితిమి. అమ్మ తూ వందలకొలది సంపాదించుచుంటే యీ జిల్లాప్రభుత్వము వారు ఏమిచేయుచున్నారో? నోరుమానుకొని కూర్చుని యున్నాడు. తూర్పుగోదావరిజిల్లాను పరిపాలించుచున్నది కాంగ్రెసుసంస్థగాని బ్రాహ్మణ దొర గారు. బ్రాహ్మణ కేక క్రియంతు మా యిష్టమువచ్చినట్లు జిల్లాంతా తిరుగనిచ్చివుండెను. ఇక్కడ సాగుచున్నది మాది యీ ప్రభుత్వము. కాంగ్రెసుదీ యీ ప్రభుత్వము. బ్రాహ్మణ గాజులు తొడుక్కొని యింట్లో కూర్చుని యున్నాడు. “మా కొద్దు యీ తెల్లదొరతన” మనే పాట ప్రతికాంతిమైనను గ్రామాలవేల తిరుగుతూ పాడుతున్నాడు.”

“బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము యొక్క మెషీన్ గన్నులకు వాయు విమానములకు జంక నవసరము లేదు.”

ఈ ధుర్భాగ్య ప్రభుత్వముతో మేము పోరాడుతున్నామని మీరకూడా మతోవాదు ప్రాణములు అప్పించలేక పోతే కాస్తకత్తెనా యివ్వండి.

“గిన్నెరామనంద్రపురంలో గాన్ లెట్టు మోసే నక్కల వాళ్లు కడించినపింజీనేనారు. వాళ్లరాకపోతే అన్నిటికీ తయారుగానన్న మా దుర్భాగ్య లక్ష్మీనారాయణ ఎత్తుకున్నాడు. ఈ లీ.బ్యూ.కోసంవచ్చిన వాళ్లు చెదిరించేటటువంటి ప్రభుత్వమిది. వీరికి ఏదైనా పొరుగుమంటే మతోదీ కొనవలయును గాని అహలినాళ్ల నోటిదగ్గరడబ్బును తీయవలసి చెప్పుతున్నాను.”

“సోదరులారా! సామ్రాజ్య మాట్టేవుండదు. గాంధీగారిని మనరెవరికీ ప్రెసిడెంటుగను మన తూర్పుగోదావరిజిల్లాకు సాంబమూర్తిని ప్రెసిడెంటుగజేసి స్వరాజ్యమును యిక్కడ స్థాపనముచేసి తీర్చాము.”

రెండవ సాక్షులలో మేజిస్ట్రేటు అడుగగా, సాక్షి ముద్దాయి రిం మండిక వైగా వాలంటియర్లతో వచ్చి నని చెప్పెను.

మూడవసాక్షులలో ముద్దాయి ఉపన్యాసము లాను అడ్డదను నిర్లక్ష్యముచేయునట్లుగా గావించిన సాక్షి చెప్పెను. ముద్దాయి క్రాసుపరీక్ష చేయలేదు. ముక్కాచలగ్రామము అమలాపురంతోబాకా అనియు, బ్రహ్మయ్యగారి కొమారుడనియు, నయస్సు రిం సం. అనియు, వృత్తి కార్మికుని వాలా అనియు, నే నేమియు కనువిషయములో చెప్పననియు, సాక్షులులేరనియు వెంకట్రావుగారు చెప్పి వాక్యాలుమాక్రింద సంతకము చేసెను. తీర్పు బంటిగంటకు చెప్పదని మేజిస్ట్రేటు వాడుచెప్పెను.

12 గంటలయ్యెను.

ఈనాడు 1-30 గంటలకు తిరుగ సవరించినతో మేజిస్ట్రేటు నలుగురు ముద్దాయిలను కోర్టులోనికి పిలిపించెను. నలుగురును కుర్చీలలో కూర్చుండిరి. డాక్టరు పుష్పలూరి గోపాలకృష్ణ, డాక్టరు వేదాంతం వెంకటకృష్ణయ్య, మంజుపాక రంగయ్య, యల్లాజోహుల్ల వెంకటేశ్వర్లు గారు, సాంబమూర్తిగారిభార్య, వోలేటి నరసింహం, పానుమంతరావు గార్లు, నేవాంతం కమలాదేవి గారును యొకను మరొకొందరు స్త్రీలును పురుషులును, పోలీసులును కోర్టు నిండిరి. పిమ్మట ఒక్కొక్కరికీ తీర్పు ఉత్తరువును మేజిస్ట్రేటు చెప్పసాగెను. “నచ్చిన సాక్షులనుమీద జామీను యివ్వవలసిట్లు ప్రపంచరచినాము గావున సాంబమూర్తిగారు మీరు జామీను యిచ్చెదరా?”

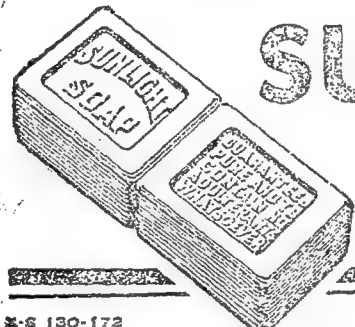

ఎల్లప్పుడు విశ్వసించదగు నట్టి నబ్బు

“సన్ లైట్” నబ్బుయొక్క ప్రతి విశ్లేషణ, పూర్తిగా స్వచ్ఛమైన దని చేయుచారు పూచీ నిచ్చుచున్నారు. నిర్మలమైనది. పరిశుభ్ర లోబడక యేదియు యీవరకు అమ్మబడియుండలేదు. ప్రపంచములో లక్షలకొలది ప్రజలు దీనిని తెలిసియే “సన్ లైట్” నబ్బుతప్ప తదితరమగునబ్బును వాడరు. స్వచ్ఛమైన నబ్బునియు, మితవ్యయమైనదిగనుగను, నమ్మదగినదిగను గ్రహించి తమిది అన్ని నబ్బులకంటె, “సన్ లైట్” మేలు అని ఎన్నుకొని దానినే కావలయు నని కోరెదరు.

సన్ లైట్ నబ్బు

సన్ లైట్ నబ్బుయొక్క విశ్లేషణ 1000 పానుల విలువగల స్వచ్ఛందమున పూచీని కలిగియున్నది.

SUNLIGHT SOAP

NO 130-172

LEVER BROTHERS LTD., PORT SUNLIGHT, ENGLAND.

లివరు బ్రదర్సు లిమిటెడ్, హార్టు సన్ లైట్, ఇంగ్లాండు.

అని మేజిస్ట్రేటు అడిగెను. సాంబమూర్తిగారు “లేదు” అని దిటవుగా చెప్పిరి. సత్యవారాయణగారు, సుబ్రహ్మణ్యముగారు అట్లునే చెప్పిరి.

తీర్పు ఉత్తరువును చదువవలసివని సాంబమూర్తిగారునరి. ఒక్కటొక్కటే తీర్పు ఉత్తరువులను చదివిరి. అందులో ఇచ్చిన నోటీసు, సాక్షులముల్ల ప్రవర్తనలను, అభ్యంతరమైన వాక్యములు అందు ఇముడ్చబడినవి.

సాంబమూర్తిగారు తమపై ఉత్తరువు చదువుటతోడనే నకలు యిప్పించవలసివని కోరిరి. అట్లునే యిచ్చెదమని మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను. జామీను యివ్వవలసిన ఒకసంవత్సరం విడిదైదు విధించినట్లు సాంబమూర్తిగారికి తెలిసిరి. ఆయన మిన్నకుండ అట్లునే కుర్చీలో కూర్చుండెను. సత్యవారాయణగారు చిరువత్సవుతో గూర్చుండిరి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు హాస్యముగా తథాస్తు అనురీతిగా సత్యవారాయణగారిని వెల్లెగా తట్టిరి. సుబ్రహ్మణ్యంగారికి ఒకసంవత్సరం విడిదైదు చెప్పితే ఆయన “ఎంచనములు “Thanks-సంతోషము) అనిరి. అందరిలోను ఎక్కువవలసాగా నుండెను. అందరును ఎందుకీ నాటకమంతా అనురీతిని ఉండిరి.

ఫ్రైదీలకు ఎ. బి. సి. ఆమమాడు క్లాసులున్నవి. వానిలో ఏక్లాసులో ఉండుటకు మీరు కోరుదురా అని మేజిస్ట్రేటు అడిగెను.

సాం.-----మీ లేదు.

సత్య.-----మీ లేదు.

సుబ్ర.-----పూర్తిగా మీ లేదు.

కళా వెంకట్రావుగారి తీర్పు ఉత్తరువు చదివినకరువాత ఏక్లాసులో ఫ్రైదీలను చేర్చునదియు కోర్టువారియిష్టము అని వెంకట్రావుగారు.

దౌను, నాకు తెలియును అని మేజిస్ట్రేటు.

అంతట ముద్దాయిల నందరను బయటపెట్టికొని వెళ్లిరి. వారిని బి. క్లాసు ఫ్రైదీలుగా చేర్చినట్లు తెలియుచున్నది.

ఒకమోటారు లారీలో మధ్యను జునునగా నలుగురు వాడుకులు కూర్చుండిరి. వారికిరువంకలను తుపాకులతో పోలీసులు బాదులుగా కూర్చుండిరి. వారివెనుక నువూరు 25 మంది పోలీసులు కూర్చుండిన లారీ ఉండెను. కాంపాం

డు బయటనున్న వేనవేలజనము జయజయధ్వనముల మధ్య లారీలు దొడ్డివారిని పోయెను. తిన్నగా రాజమండ్రి సెంట్రలు జైలులకు పోవండ తిరుగ సవరి జైలులకు తీసుకువచ్చి అందులో నలుగురును వుండిరి. కాని అంతకంతకు జనము మూగి అట్లునే నిలబడిరి. పోలీసు ఉద్యోగిగనులు వగైరా ఎంతవెళ్లునున్న జనము కదలలేదు.

ఈదకు గరిమెళ్ల సత్యవరపుద్రావుగారు సాంబమూర్తిగారు దర్శనమిచ్చితేనే గాని వీరు కదలరని చెప్పడముతోనే సవరి జైలులో మేజిస్ట్రేటు కోట్టుతలుపు తీసి సాంబమూర్తిగారిని బయటకు రప్పించిరి. వారినందరను అభినందించి, సాయంకాలపు బహిరంగ పభకు వెళ్లవలసివదిగా సాంబమూర్తిగారు కోరిరి. అప్పుడు జయజయధ్వనములతో నింటికి వెళ్లిరి. రామకృష్ణారావుపేట తగులబడుచుండినప్పటికిని కొందరు చెడ్డు యింటికివెళ్లవండ ఆచుటనుండిరి. జనమందరనుకల్గిరి. 20 వ లేదీ ఉదయమున నాయకులను రాజమండ్రి సెంట్రలు జైలుకు తీసుకువెళ్లిరి.

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహం వరున్
మ్యాన్ ఫ్యాక్చరీంగ్ జ్యూలర్స్
దయమండుమర్చెంటు, కమిషను యేజంటు,
అండు కెట్టర్.
మేనేజరు } 8 కాళికెట్టిపిడి
ఎమ్. సత్యవారాయణాచారి } మదరాసు.

ప్రశ్న
భవిష్యత్తును సరించిన రిప్రెజెంటు బడులు వ్రాయుటకు
రూ. 1-0-0, పై ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0, ప్రశ్న వ్రాయు
కాళుకు తెలుపవలెను. బి. పి. 0-4-0 అవుతు.
గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి. P.O.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(25-4-30)

సీమజుప్పల దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు క.అ.డె.
కొరిండులు:—“ముంగిసమాకు” 22 X 22 (8) రు 7-14-0
సాధారణరకము రు 7-0-0 “సింహము” 22 X 22
(8) రు 7-2-0 సాధారణరకము రు 6-10-0 “ఇంజను”
22 + 22 (8) రు 7-8-0 సాధారణరకము రు 6-7-0
చలం:—“ముంగిస” 22 + 22 (8) రు 8-12-0 సామాన్యరక
ము రు 8-0-0 “సింహము” 22 + 22 (8) రు 8-2-0
సామాన్యరకము రు 7-8-0 “సింహము, పాము”
22 + 22 (8) రు 8-2-0 సామాన్యరకము రు 7-2-0
చలం:—1703 (నెట్) రు 11-5-0 1702 రు 10-8-0
2. 2. 78 రు 7-12-0 గ్లాస్ గో “9000” రు. 12-2-0.
9041 (నెట్) రు 10-1-0. 80 (నెట్) రు 8.
నూలు:—40 నెంబరు (సీమ 5 పా కట్టలు) బూత్ రు 4-12-6
చలం (కొంగ) చలం 6-5-0 (ఎనిటిక్ బూత్) రు 5-11-0
చలం (బాగ్ కట్ట) రు 5-13-0 చలం (గుడ్) రు 5-15-0 చలం
(గడ్డకెండా) రు 5-12-0 వచ్చునట్లు (ఎల్ల) రు 7-4-0
టి. రెడ్ బిక్ ట్టి అనాన్ రు 8-4-0.

40 జూబ్ (వడిపానుకట్ట) అయిదు నక్షత్రములు
కలర్ బూత్ రు 10-8-0. వెనుతి రు

60 సీమ (5 పానుకట్టలు) అడకత్తెర
టి. (ఎల్ల) “పాట్టులతల” మార్కు
టి రుదురారము రు 7-12-0 ఎడ్డగడియారము రు 7-5-0
పాట్టుకట్ట రు 7-6-0
తెన్నిల్లు రు 7-10-0
సిరాబుడి రు 7-10-0
తెల్ల “కంగారు” రు 8-14-0
ఇండియా బ్రిటనియా మార్కు తెల్ల రు 9-2-0
2/64's Rs. 8-1-0. 2/84's రు. 11-1-0

ఇత్తడిరకము—(డిట్ పేజ్) రు 285-0-0
డిట్ (క్రాసాచర్) రు 228-0-0
కాగితము రు 225-0-0
డిట్ రు

సిమెంటు పీపా వెల:—

గోగ్ పేపర్ (“చెంబు”) రు 11-2-0
జర్మన్ పేపర్ రు జర్మన్ బువర్ రు 9. 6 0

జుత్తెరపూటయొక్క ధర:—

బావారెడి 26-0-0 ఫిబ్రవరి 25-12-0, మార్చి రు 26-0-0
ఏప్రిల్ రు 25-12-0
కేరసెనగ నూనె:—పీపాలకో రు 97.
అమడము:—(మెట్ డెలివరీ) రు 94.

పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

అవుతోలు (8 టు-9) “అఫ్ గ్రేస్” రు 0-12-6 టు 0-12-9
“ (లేటిక్) ” రు 0-15-6 టు 1-0-0
“ (7-9) రెండుసార్లు రు 0-12-6 టు 0-14-0
“ (లేటిక్) ” రు 1-0-0 టు 1-0-9
“ 6 1/2 టు 8 1/2 రెజవాడ్లు రు 0-12-9 టు 0-14-6
“ (6 టు 7 1/2) విజయనగరము రు 0-12-6 టు 0-14-6
“ (7 టు 7 1/2) పీలూరు రు 0-14-0 టు 0-14-8
గజతోలు రు 0-9-0 టు 0-9-7
గజమాడతోలు రు 0-15-6 టు 1-0-0
అవుమాడతోలు రు 1-8-0 టు 1-10-0
తోలు (రదునుచేసినది) “పై” రు 2-4-0 టు 2-5-0
“ “ “మిడియము” రు 2-2-0 టు 2-3-0
గజతోలు “ “ “పై” రు 2-5-0 టు 2-7-0
“ “ “మిడియము” రు 2-1-0 టు 2-3-0
“ “ “మిడియము” రు 2-0-0 టు 2-2-0

రెనగకాయలు

“పిషక” రకము 581 ఫ్రెంచిరములు గల
నూనె 1-కి రు 44-12-0 టు
కొమ్మగిడ్డంగి డిలెవరీ 1-కి అడిపి రు 41-8-0 టు 41-8-0
జెండి బంగారముల ధరలు
పవరను 1-కి (టోకడర్) 18 10 10
“ “ (విల్లరధర్) 18 11 0
బంగారు తులం 1-కి (ఇంగ్లీషుబార్) 21 18 0
బంగారు తులం 1-కి (మెంటుబార్) 21 9 6
జెండి బార్ 100 తులములు రెడి 57 2 0
జెండి తులం 1-కి 0 4 6

ఢిల్లీలో శిక్షలు

నారాయణదాసుగర్లగారికి శిక్ష

ఢిల్లీ, ఏప్రిల్ 22:—నేడు పీకి రెండేండ్లు కఠినశిక్ష
వేయబడినది. ప్రాఫెసరు యింద్రాగారిని అరెస్టుచేసినపుడే
యితనిని గూడ అరెస్టుచేసిరి. ఇంద్రాగారి కేసులో తీర్పుజెప్ప
బడిన రోజున కోర్టు ఆవరణలో విదేశవస్త్రధానము సలిపి
నందులకు అరెస్టుచేయబడిన మహాశయ మానకుచుండుగారిని
మహాశయ బలజేతు గారిని నేడు నడలిచేసిరి. (ఫ్రీ. ప్రె.)

హాకీబ్రజలాలు అత్యుక్తుమారకర్త,
ప్రాఫెసరు కృష్ణచంద్ర శ్రీనారాయణదాసుగర్లను
అరెస్టుచేయుట

మద్రాస్, ఏప్రిల్ 22:—కర్ణాటక యువక సంఘాగ్ధ
తుడు, కెక్కిన వారు సమరసంఘసభ్యులు పీరిని ముగ్గురిని నేడు
అరెస్టుచేసిరి. నేడు హరటాలు జరిగినది. నేడు ఉప్పుసత్యా
గ్రహము పోలీసువారి యెడటనే జరుపబడినది.

పెహావరులో అల్లరి జరుగుట

అజ్జలుగపూరు ఖాను ఆగాసయ్యను లాం, ప్రారా
ఖాను, లాలుపదుసాగార్ల అరెస్టు

లాహోరు, ఏప్రిల్ 22:—పీకిని నలుగురిని నేడు ఉద
యమున పెహావరులో అరెస్టుచేసిరి. పీకిచు కాంగ్రెసు సంఘ
సభ్యులు. వెంటనే ఊరేగింపును మారటాలును జరిగెను. సైనికుల
కును, ప్రజలకును సంఘర్షణము తలపడినది. కాబూలు గేటు
పోలీసు స్టేషనువద్ద సైనికులు తుపాకులను కాల్చిరి. ఒక
హిందువునకును అయిదుగురు మహమ్మదీయులకును గాయ
ములు తగిలెను. ప్రజలు ఉద్రేకముచే మరఫిరంగిని తగులబెట్టిరి.
పాశ్చాత్యుల కిద్దరికి గాయములుగూడ తగిలెను. ఆ, ప్రె,
మరియొక వార్త.

80 మందికి గాయములు తగిలెను. ప్రజలు రెండు అర్జు
నుడు కారులను తగులబెట్టిరి ఆరెండుకారుల డ్రైవరులను మృతి
నొందిరి. ఒక సావైంటునుగూడ పొడిచి చంపిరి. పోలీసు
వారు వాయుకులను అరెస్టుచేసి తీసుకొని పోవుచుండగా
ప్రజలు ప్రిజను వాసును ముట్టించిరి. నేడే ఉదయ
మున నలుగురిని అరెస్టుచేసిరి గాని అపుడెట్టి అల్లరి
యను జరుగలేదు. పిమ్మట మరియొద్దరిని అరెస్టుచేసి తీసుక
పోవుచుండగా ప్రజలిటుల నిరోధించిరి. పోలీసువారు సైనికుల
సహాయమునకొరిరి. ఒకసూర్యాచలమును రెండుఅర్జున్లు కారు
లనుబట్టి ప్రజలను తరుసుసాగెను. ప్రజలు కారులమీద పెట్రో
లు పోసి తగులబెట్టిరి. పిమ్మట సైనికులు తుపా
కులను కాల్చిరి. సరిహద్దు రాష్ట్రముల ప్రజలు నగరములోనికి
రాకుండ జగరద్వారములు బంధించబడినవి.

ఒక బ్రిటిషు సోల్దరు హతుడగుట

సిమ్లా, ఏప్రిల్ 22:—నేడు పెహావరులో హత్రాలు
జరిగినవి. కొంత అల్లరి జరిగినది. ఒక బ్రిటిషు సోల్దరు హతుడ
య్యెను. అని నేడు పెహావరునుండి లాహోరుకు వార్తవచ్చి
నది. (ఆ. ప్రె.)

మాలానా అబ్దులుఖాదిరుఖసూరి

ధునిచందు, డాక్టరు సయ్యదు

మహమ్మదుగార్లను

పెహావరుకు వెళ్ళుచుండగా నిరోధించిరి

లాహోరు, యేప్రిల్ 21:—కాంగ్రెసు సంఘమువారి
అజ్జాను సారము సరిహద్దుదు రాగత
ములనుగూర్చి విచారణచేయుటకు పీరు లాహోరునుండి రైలు
లో బయలుదేరి అటవీ బ్రిటిశుల స్టేషనుకు వచ్చునకి సరిహద్దు
రాష్ట్రము ఫీపుకమిషనును అజ్జానుసారము పీరిని నిరోధించి
రావచ్చింది పంపిచేసిరి. వాడు నేడు సాయంకాలమునకు లా
హోరువచ్చి బహిరంగసభలో ఉపసన్నిధిరి. (ఫ్రీ. ప్రె.)

ఎనిమిదిమందిని వదలివేయుట

లాహోరు, ఏప్రిల్ 22:—రాషకృష్ణ, అమనేలాపి,
కిరణచంద్ర ధన్వంతరి, మిల్కిరాం, వీరేంద్ర, బనారసిదాసు,
కుకచేవుగార్లను నేడు వదలిచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

లూథియానాలో పోలీసువారు ప్రజలపైబడుట

లూథియానా, ఏప్రిల్ 22:—లూథియానాలో కాం
గ్రెసుకు ప్రతిఘటనకు తుంటులు కొందరు నేడు ఉదయ
మున నొకసభచేరిరి. చాల లెలరులు జరిగినవి. నేడు సాయం
కాలము 1000 మంది సమావేశమైరి. పోలీసువారు ప్రజలపై
బడి కొట్టి తరిమిరి. 50 మందికి చెబ్బులుతగిలెను. భగతుసింగు
గారి తండ్రియను సర్దారు కృష్ణసింగుగారికి ప్రమాదకరములను
చెబ్బులు తగిలెను. నేడు రాత్రి 12 గంటలకు పీకి 151 కింద
కృష్ణసింగుగారిని అరెస్టుచేసిరి. హరటాలు జరిగినవి.
(ఫ్రీ. ప్రె.)

పోలీసు చౌకిదారులు
రాజీనామా నిచ్చుట

అయిదుగురు చౌకిదారులు రాజీనామా

నిచ్చిరి

వివాపూరు, ఏప్రిల్ 12:—కాంగ్రెసు నాయకులను
అరెస్టు చేసినందున నేడు అయిదుగురు పోలీసు చౌకిదారులు
రాజీనామాల నిచ్చిరి. నేడు మరల ఉప్పుచేసి రైల్వేస్టాటు
ఫారముమీదను చిన్న పల్లెటూరును గోరీపూరులోను విక్రయం
చిరి. 50 రూపాయలు ఆనాయము వచ్చినది. (ఫ్రీ. ప్రె.)

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ, ఏప్రిల్ 22:—గుంటూరులో ఆరవసంవత్సర
శిక్ష విధింపబడిన నేటి చలపతి అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావు
గాతలను రాజమండ్రికి తీసుక వెళ్లి నాడు. చలపతిగారు రాత్రి
వెళ్లి నాడు. ఈ రాత్రి ప్యానెంజరులో కామేశ్వరరావుగారు
వెళ్ళుచున్నాడు. వారు ఉత్సాహపూరితులై యున్నారు.

హరతాళము

గోదావరి జిల్లానాయకులను మహర్షి బులుకు సాంబ
మూర్తి వెన్నేటి సత్యనారాయణ డాక్టరు ముఖస్వామ్యం క
లా వెంకటరావుగార్లను శిక్షించినందులకు నిన్నటిరోజున గు
నిలో అన్ని దుకాణములు మూసివేయబడినవి. సాయంకాలము
4 గంటలకు పినులవెంట ఉత్సవము బయలుదేరినది. విదేశవస్త్ర
ములు వనూలుచేయబడినవి. సాయంకాలము 5 గంటలకు బహి
రంగసభ జరిగినది. సుమారు రెండువేలమంది హాజరయిరి. కొన్న
లగడ్డ పరసింహమూర్తిగారు అధ్యక్షతవహించిరి. మాసయ్యతో
గయ్యకొత్త సోమయాజులుగారు ఉప్పుసత్యాగ్రహమును గు
రించిన్ని విదేశవస్త్రబహిష్కారమును గూర్చిన్ని విశ్రులుగా
మాట్లాడిరి. కాకినాడ సత్యాగ్రహాలచే తయారుచేయబడిన
ఉప్పుకు సోమయాజులుగారు సభలో చిన్నపాట్లములు కట్టి వేల
మువేయగా రు 20-0-0లు వచ్చెను. సుమారు నూరుమందివరకు
పాటపాడిరి.

ఉప్పుసత్యాగ్రహములో వాలంటీరుగా వెంటనే చేర
వలసినదని జోగయ్యకొత్తగారు ప్రజలను హెచ్చరించిరి.

7 గంటలకు విదేశవస్త్రధానము జరిగినది.

చిత్తూరు వెంకటసెట్టి,

కార్యదర్శి, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము, తుని.

దేందులూరు

సత్యాగ్రహ నిధి

ఏప్రిల్ 22:—పుమారు 10 రోజులనుండి సత్యాగ్ర
హానిధిని యువకులు ఆత్మత్యాగముతో వసూలు చేయుచుండి
రి. యంతవరకు పుమారు రు 850/లు చందాలు వేయబడి రు
650/లు వసూలు అయినవి. వసూలు యిచ్చినవారిలో ప్రాప్త
ములు కమ్మవారు పంచమ క్రైస్తవులు యాదవులు వగైరా
అన్ని జాతులవారు కలరు.

సమూహ ఉప్పు

మాగ్రామములో చవుడుతో కలిసిన నీరును మరగించి
తయారుచేయబడిన ఉప్పును మొట్టపర్తి శివారామాంజనేయులు,
కొల్లిపర వెంకటనారాయణ, మండలపు అంజనేయచౌదరి మద్ది
పాటి చిన వెంకట్రామయ్య, వీరమాచనేని రామయ్య, కొడు
వీరవెంకయ్య, కొల్లిపర చిననాగయ్యగారు వగైరా యింటింటికి
తీసుకొని వెళ్లి అమ్మిరి. కొన్నవారిలో శ్రీయుత కొల్లిపర
వెంకట్రామయ్య గారు, రు 25 లును వారి సతీమణియగు శ్రీమతి
పుష్పాచారిగారు ఒక సువర్ణాంగుళియమును ఒక అభిమాని
రు 10/లును యిచ్చి యీ లవణమును కొనిరి. యింకను శ్రీయు
తులు మొట్టపర్తి హరినారాయణ కొల్లిపర సత్యనారాయణ
గార్ల వగైరా యువకులను యింకా మరికొందరు శ్రీయు
త ఉత్సాహముతో ఉప్పు పొట్లములను కొనిరి. మొత్తము రు 45/
లుకు తయారు చేయబడిన ఉప్పుపొట్లములు అమ్మబడినవి.
(ఒకవిలేఖరి)

వికెటింగు చేసినందుకు అరెస్టు

కలకత్తాలో నొకరిని అరెస్టుచేయుట

విదేశవస్త్రములసమ్మే దుకాణమువద్ద పికెటింగుచేసే
నందులకు ఒక వలంటీరును నేడు అరెస్టుచేసిరి.

కృష్ణా మండల సత్యాగ్రహము

చిన్నాపురం సత్యాగ్రహశిబిరము.

పోలీసువారు చిన్నాపురంలో ఉప్పును పాడుచేయుచున్నారు.

చిన్నాపురంలో వాలంటీరులు ఉప్పు ప్రోగుచేయుచున్నారు. (ఫోటోలు—వి. నాగేశ్వరరావు)

గంజాము జిల్లా ప్రథమ సత్యాగ్రహదళము

నాయకులుగు రామలింగం పంతులుగారు నిష్టల సోమజులుగార్లు మధ్య నిలిచియున్నారు. (ఎం. వి. రమణ.)

జమ్నదాసు ద్వారకదాసుగారు

జాంబాయిలోని గొప్ప వర్తకులు. దివ్యజ్ఞానపూజకులు
వీరు మహాత్ముని దర్శించి కాంగ్రెసు ఉద్యమమునందు చేరిరి.
(డా. ఘో. వీ.)

శ్రీమతి కె. ఎం. మినాక్షమ్మగారు

కొలంబోలోని గౌ. కె. నరేంద్రయ్యగారి భార్య. మదరాసు
లోని సత్యాగ్రహోద్యమమును చూచి కొలంబోలో ప్రారంభించుటకై వచ్చెను.
(డా. ఘో. వీ.)

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితము 1923 సం॥ ౧౦.

మ చి లీ ప ట్న ము

ఈ బ్యాంకుయొక్క బ్రాంచి త్వరలో హైదరాబాదు పట్టణమునకు తెరువబడును. అన్నట్ల కొందరు పురప్రముఖులు కొరటవలన 200 వాటాలు చందాగా ఇయ్య నిశ్చయింపబడినది. నైజాము దొమినయన్స్ బ్యాంకుయొక్క యొక్క సికింద్రాబాదుయొక్క యొక్క వాస్తవ్యులకు మాత్రమే వాటాలు అలాంటి చేయబడును. ఈ నెలఖరలోగా వాటా బిత్తా ముగించబడును.

షేరు ఒకటికి రు. 100. ప్రస్తుతము రు. 50 చొప్పున వసూలు చేయబడును. ఇతర విషయములు దరఖాస్తు మీద తెలుపబడును.

డా. కో. శాస్త్రి, యం. వ. క్రకటి.

కొనుడు; ధరింపుడు; ఆనందింపుడు పెద్దపురం శ్రీ లక్ష్మీ శిల్పు ఫ్యాక్టరీలో

తయారగు శిల్పుబట్టలు, చీరలు, కోటింగులు,
షర్టుంగులు వగైరా అతి చౌక.

చాలమన్నిక

హిందూ దేశములో ప్రతిమార్గెట్టులోను మా
శిల్పులు దొరుకును. కొనునప్పడుమాత్రము మా
ప్రేమమార్కులను సీళ్ళను చూచి కొనును. యితర
ప్రేమమార్కులను చూచి తక్కువ నాణ్యమయిన
సరుకులను కొని మోసపోకుడు. శాంపిల్లు ఉచితము.

ముప్పన సోమరాజు & వీర్రాజు.

ప్రాప్రయిటర్లు, శ్రీలక్ష్మీ శిల్పుఫ్యాక్టరీ, పెద్దపురం
తంజిలిపాసము } (తూర్పు గోదావరి జిల్లా.)
"సిల్కు-గుడ్సు" }
Silk Goods.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు నెగరోగములను నివారించి మూత్రము
నిడుచునట్లు గలుగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షన్
ఆలోన పిచ్చికారిలతోను నిమిత్తములేకుండ తప్పక కుదుర్చును.
సీసా 1-కి రు 3-0-0.

మూర్చారిష్టము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్చలైనను యెన్నిసంఖ్య
తీవ్రములనుండియున్న మూర్చలైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును.
నెలకు పదిపావుమందు రు 3-0-0.

పొడలకు తైలము

(3) ఈ తైలము తైలపొడలనే గాక యితరవిధములైన
పొడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జ, కర్పూర
మొదలగు గల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మ
తొలుత మామూలునీతికి తీర్చును. డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0.

* గుంటూరు జిల్లాకు యేతెంట్లు:—

తాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, గుంటూరు.

ఏజెంట్లు కావలెను.

131

రాజమార్గము

అరోగ్యమునకు సాభాగ్యమునకు అభ్యుదయమునకు
రాజమార్గము

కామశాస్త్రము

ఉచితముగా తపాలాకూలితో సహాపంపబడును. వినివలస
మును వ్రాయుడు:—

ఆ తంకని గ్రహ బౌద్ధ ధారయము
26 బ్రాడ్వే, నుదరాను.

గవర్న మెంటునందు రిజిస్టరు చేయబడినది.

NAVAMEHARI

గనేరియా, తైలపు, మూత్రసాళి రోగము, శరీరము
నందు ద్రావకమును పుట్టించు తిత్తి సంబంధించిన వ్యాధి, మల
బద్ధకము, లుకోరియ, శుక్ల నష్టముచే గలుగు బలహీనత వగై
రాలకు, మూత్రసంబంధమైనవ్యాధు లన్నిటికి అద్భుతనివారిణి.
12 గంటలలో గుణము పూచీగా గలుగును, 48 గంటలలో పూ
ర్తిగా కుదురును. ఇతర బౌద్ధధము లన్నియు నిరుపయోగ
మైనప్పుడు, నిరాశచెందక ఒక మోతాదు నవమేహరి పుచ్చు
కొనుడు. తరువాత దాని ఇంద్రజాలమువంటి గుణమును నమ్ము
డు. తప్పక విన్నపితులను దీనిని సిఫార్సు చేయవలెను. బుడ్డి
1-కి ధర రు 3. తపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము.

Dr. N. K. De. Belegata, calcutta.

పశ్చిమ గోదావరి సత్యాగ్రహము

ఏలూరు, ఏప్రిల్ 23:—పశ్చిమగోదావరిజిల్లా నాయకు
లగు శ్రీయుత దండు నారాయణరాజుగారు, ఆర్యమూరి
గోవిందాచార్యులుగారు అరెస్టు చేయబడి రను వార్త
యిప్పుడే తంజివ్వారా తెలియపర్చినది. వీరు గతనెల 31 తే
దిన, వాలంటియరు దళమును కాలినడకను మెట్టపాలెం సత్యా
గ్రహ ప్రస్థానమునకు పయనము చేసి, మార్గశుభ్యమున అనేక
గ్రామాదులందు ప్రబోధము చేయుచు 9-4-30 తేదిన గమ్య
స్థానమును చేరిరి. 11-4-31 తేదిన మెట్టపాలెములో యీ
దండు లక్షణసత్యాగ్రహమును ప్రారంభించి నేటివరకు నిర్వి
ఘ్నముగ కృషి సలుపుచున్నారు. దాదాపు రు 10,000 ల
ఫండును వసూలు చేసి కార్యదీక్షతో సత్వర స్వరాజ్య స్థాప
నకై ప్రారంభించిన వీరి కృషి మిగల శ్లాఘాపాత్రము. శ్రీ
యుత నారాయణరాజుగారు కొంత మంది వాలంటియరులతో
దిరిసినపల్లికి బోయి, అచట స్వాభావికముగ పండు ఉప్పునం
లను ప్రాసచేసి తెచ్చిరి. సమస్త ఉప్పును భీమవరమునకు పడవ
లలో తెచ్చుచుండ పోలీసువారికిని సత్యాగ్రహులకును జరిగిన
సంఘర్షణ మీ ప్రతికూలములను నిదివరకే వెల్లడి చేయబడి
యున్నది. పోలీసువారి యటంకములను తక్కిబెట్టక ధీమా
స్వర్గార్ నారాయణరాజుగారు కృషి సలుపుచుండిరి. వారి
నిర్బంధమువలన నీ సంస్థ ఊరించు నని తెలచుట మిగుల పెట్టి
తనము. భరమంతయు మిగుల నుదేకపూరితమై యున్నది.

మదరాసు నాయకులు

మదరాసు నాయకులగు శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని
నాగేశ్వర రావుగారు, గజ్జ, రంగయ్య నాయకులగునను,
బందరు నాయకులగు డాక్టర్ పట్టాభి సీతారామయ్యగారును,
అయ్యదేవర కాశేశ్వర రావుగారును, చెరుకువాడ నరసింహం
గారును నిర్బంధింపబడిన వార్త నిన్నటి యుదయమున తెలి
యగనే ప్రజలు చాల కలవరము నొందిరి. శ్రీ నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారి దాతృత్వమును విజ్ఞాపించి సంస్థాని, దేశసేవ
కుడు గాని యీపురముననే కాదు, ఆంధ్రదేశమునం చెప్పుటను
గూడ లేనేలేదని చెప్పవచ్చును. ఇట్టి విశ్వరాతను,
ఇట్టి దేశసేవా ధురంధరు డగు నాయకుని అకారణముగ బట్టి
బంధించుటయే కాక శిక్షను విధించుట నీచముగ ప్రజలు
తలచుచున్నారు. వారి భిక్షగా మెయిలుబండి ఆంధ్ర
పత్రికను తెచ్చుటతోడనే ప్రపంచ వార్తల నన్నిటిని వివి
జ్ఞాన గలుగుచున్న ఆంధ్రప్రపంచము వారి దేశసేవను మరచి
లేదు. శ్రీ పంతులుగారి అరెస్టు వార్త వినినంతనే కంటితెడి
బెల్లవివాదు లేరనియే చెప్పవచ్చును. భగవానుడు వారలం
బించిన రాజకీయ సత్యమును పోలీసు వారి యడుగుబాటుల
ప్రవర్తించి భారతదేశవాస్యమునికి పాటుపడెదరు గాక.

శ్రీ పంతులుగారు మున్నగు నిర్బంధితులను గౌరవించు
టకై నిన్నటి దినమున సాయంకాలము 5-30 గంటలకు మా
పురముందరమున బహిరంగసభ కూడినది. మెట్టపాలెము సత్యా
గ్రహ ప్రభుత్వ పాలెగొన్న శ్రీయుత ఉప్పులూరి పట్టాభిరా
మయ్య పంతులుగారి గ్రామవాధిపత్యమును పాటించిరి. శ్రీయు
తులు మున్నగు లక్ష్యవరసింహేశ్వర వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి
జవాహర్ అప్పారావు గుప్త, శ్యాంలాంబ వగైరాగార్లు ప్రస్తుత
రాజకీయ పాతాళరణ్యము వివరింపుచు సభ్యులను లక్షా సత్యా
గ్రహమునకు సహాయపడవలసిన దని కోరిరి. నిర్బంధితులైన
నాయకులకు ప్రేమమైన కార్యమును మనము గూడ గావించి
దేశముయొక్క దారిద్ర్యమును బాపవలెనని యీయంపన్యాస
కులు హెచ్చరించిరి. నాయకుల అరెస్టునకు విస్మయమును జెంది
ఆగ్రహపరిపల్లలను వారు మాత్రమే పొందవలెనని తాము
గూడ యీ సత్యాగ్రహ దావానలమున దుముకుచున్నామని
శ్రీయుత డాక్టర్ కోకా నరసింహారావు నాయకుగారు
సభాసభ్యులను వెలువరించినపుడు సభ్యుల కరతాళస్వరము
మిమ్ము ముట్టెను.

(ఒకవిలేఖరి)

“వశీకరలేహ్యము”

నె 5

గంటకు వీర్యము గట్టిపరచును. సింహముతో పోరాడ
గల శక్తి నిచ్చును. సంసారసౌఖ్యమును చక్కగ అనుభవించ
వలెను. రక్తము శుభ్రపరచును. గొడ్డొండకు సంతానము కలి
గించును. శ్రీపురుషులకు ఆనందము కలుగజేయును. హిమా
లయపర్వత వనమాలికలతో, బంగారుతో చేయబడెను. గుణ
ము లేదన్నవారికి డబ్బు వాపసు అందెదము. దీనిగూర్చు వర్ణం
చుటకు దొరతన మొప్పుదు. వాడితీరును. డబ్బా 30 రు రు 3,
60 రు. 5-8. జర్మనుకావ్యపు యెల్లగనేరియా రు 80, రు 2/1
1930-వ సం॥ డిసెంబరు 23 అబాలు.
డాక్టర్ A. S. మూర్తి, చికాగోలోనిటి.

సులభముగా

దగ్గును
ఆపుజేయ
వచ్చును.

నిజముగా ఊరటను, సౌఖ్యమును గలిగించును. గడచిన
50 సం॥ రములకు పైగా మండియే శిశువులు, పెద్దవారు మొద
లగువారు ప్రపంచమునం దంతటను

చాంబర్లెన్సు

4

దగ్గునివారినినే పుచ్చుకొనుచున్నారు.

దీని రుచిమనోహరమైనది. మత్తుపదార్థములుగాని లేక
ఇతరహానికరమైన వస్తువు లిందులో కలియుటలేదు. దగ్గులను,
జలుబులను, బిడ్డలకువచ్చు కింక వాయువును ఇదిపారదోలును.
ఇన్ ఫ్లుఎన్జా, రొమ్ముపడికము, ఊపిరితిత్తులకు హానికలిగించు
నట్టి న్యూమోనియా జ్వరము మొదలగునవి వృద్ధిగా కుండునట్లు
అటంకపరచును. అనేకరకముల దగ్గులు త్వరలో కుదర్చబడక
పోయినచో కఠినవ్యాధిని కలిగించుచున్నది. అందుచేతనే
అనేకమంది ప్రజలు ప్రపంచమునందంతటను ఎప్పుడును

పైన అధారపడి యున్నారు.

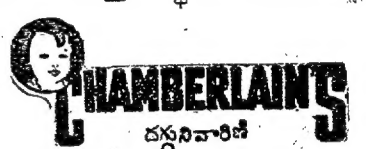
855

CHAMBERLAIN MEDICINE Co,

Des Moines, Iowa U. S. A.

ప్రపంచమునందటను చాలకాలమునుంచి విఖ్యాతినిందిన
చిక్కెన్సదగ్గు. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గుణ విచ్చును.

10 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరుటలేదు.

ఏజెంట్లు కావలెను

తలనొప్పి, యిక్ష్మయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట,
పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక ఊములో పోగొట్టగల
ఖ్యాతినిందిన “చాంబర్లెన్సు” సమముగు మందు నే
రదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది.
బుడ్డి 1-కి అబాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు

ఇంగ్లీషుమందులు పలనరకులు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్,
మొరాటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారస్థులు,
63 నెం. నైసప్పనాయునివీధి, మద్రాసు.

సంతానం పుట్టుకుండా 106-1

‘కాంట్రా సెప్టిన్’

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయం

16 మోతాదుల ట్యూబు 1-12-0

ట్యూబులకు ఇతర విషయములకు:—

వి. రామచంద్రరావు, 158, బ్రాడ్వే, నుదరాను-పోల్ ఏజెంట్లు

ది ఫోషల్ హెజీన్ సిండికేట్

ఇతర కెమిక్సులు అండ్, డ్రగిస్టులవద్ద కూడ దొరుకును.

రాజమోహన హోరాయిలు

శ్రేష్ఠమయిన సువాసనగల తలనూనె

తలనొప్పి, మాడుపోటు, చుండ
అకాలముగా వెంట్రుకలు నెరయుట
కోనేడిమి మొదలగునాటిని హరించి
మెదడుకు చల్లదనమును, బుడ్డి జం
మును, కలిగించి వెంట్రుకలను నల్ల
పరిచి వృద్ధినిందించును.
1 సీసా రు 1, 8 సీసాలు రు 2-10-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

పి.పి.అంబాకో, ఆయుర్వేదసమాఖం, పెరిదేవి, (నెల్లూరుజిల్లా)

దేశోద్ధారకుని శిక్ష

ఏలూరుపేరుల అభినందనము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏలూరు, ఏప్రిల్ 22:— శ్రీయత దేశోద్ధారక కాశీ నాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు, డా॥ భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగార్లు మున్నగు సుప్రసిద్ధ ఆంధ్ర నాయకులకు విధింపబడిన దారుణమును కారాగారశిక్షావార్తలు ఏలూరు పురమున నతిత్వరితముగ నిన్ను ఉదయమున దెబ్బపడె

7 గంటలకు వ్యాపించెను. ఈ వార్తలను విసగనే పలువురు కాంగ్రెసునాయకులు తదితర ప్రముఖులును నాయకుల త్యాగ శీలమునకును ఆపరిమితమును అకల్మషమును దేశభక్తికిని తుల లేనిదేశోద్ధారకుని నిరూపనమును కష్టసహిష్ణుత్వమును కను ఆనందమును వెలిబుచ్చిరి. శ్రుభుత్వ ముపలభించుచున్న తీవ్రనిర్బంధ విధానమునెడల శోధమును వెలిబుచ్చిరి. నిన్న సాయంత్రము కాంగ్రెసువాదులు గొప్పయూరేగింపు తో నాయకుల చిత్రపటములను గైకొని పురపీఠమునందాహుతి యగీతములను పాడుచు పోయి సాయంత్రము 6 గంటలకు పురముం దిరమున చేరుకొనిరి. అచ్చట నొక గొప్ప బహిరంగ సభ జరుపబ డెను. సభలో ఇదివరకు ఉపబుచ్చుచున్న ఉల్లేఖించిన ప్రముఖు లున్న పునస్సంగించిరి. అందు మున్నంగి లక్ష్మీనారాయణశర్మ జవాహర్ అప్పారావు గుప్త జెల్లంకి కృష్ణమూర్తిగార్లు సత్తిరాజు శ్యామలాంబగారును తదితరులును గలరు. నిర్బంధములకు గురియైన ఆంధ్రనాయకులును అపారపారావారమును దేశభక్తి మున్నగు సుగుణగణమును ప్రస్తుతించుచు వారు అనుసరించిన మార్గమునే నిజముగ దేశభక్తి గల ఆంధ్రులెరును అనుసరించి తమకర్తవ్యమును నెరవేర్చి తమూలమున దేశదాస్యముకిని జేసి ఇప్పుడు నిర్బంధించబడిన నాయకులను ఇకముందు నిర్బంధ ములకు లోనగువారిని తమ తమ శిక్షాకాలము పూరియగుటకు పూర్వమే కారాగారవిముక్తులనుగా చేయవలె ననియు ఉప న్యాసములెరును ప్రజల మన్నోధించిరి. మానవప్రపంచ ముం తటిచేతను మానవశ్రేష్ఠుడనియు ఖండఖండంతరములందును క్రైస్తవులచే క్రీస్తు అనియు భారతీయులచే భారతదేశరక్షకు డనియు పరిగణింపబడుచున్న మహాత్మాగాంధీగారిలో శోధింపురు. నిచే విశ్వదాత (యూనివర్సల్ ఫాదర్) అని ప్ర ఖ్యాతివిధమును గాంచిన దేశోద్ధారక విశ్వదాత శ్రీయత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారిని బోలు ఆంధ్రనాయ కాగ్రాణి ధనమానప్రాణములెల్ల దీనపదనయై కన్నీరు మున్నీరు గాడ్చుచున్న భారతమాతయొక్క పాదారవిందముల దరిని అర్పింప సంసిద్ధులై తమ జీవితమున ఆహర్నిశమును దేశమాత దాస్యవిముక్తిచింతయేతప్ప వేరొకటి యొరుంగక, నేడు ప్రభు త్వమువారిచే ఆరునెలల కారాగారశిక్ష విధింపబడి ఆ దారుణ శిక్ష ననుభవించుచున్న తఱిని నిజముగ ఆంధ్రు డెవ్వడైన ను దేశసేవకు గడంగకుండ, కారాగారమున కరుగకుండ, నుండ గలగునా యని యుపన్యాసము యిచ్చిపించిరి. దేశోద్ధారకుడు తన సర్వస్వమును ఆంధ్రదేశ దారిద్ర్యమును అంతరింప జేయు టకే వినియోగించుచుండెను. ఆంధ్రప్రతికములమున ఆంధ్రుల ప్రతిభను, ఆంధ్రుల వ్యక్తిత్వమును దేశమున విస్తరింప జేసె ను భారతి మాసపత్రిక మూలమున భారతీయ సహాయుగ చేయుచు ఆంధ్రులకు మహాపకార మొనర్చుచుండెను. ఆంధ్ర రాష్ట్ర సమూహ్యుడై వెను భారమునువహించి కీర్తియంత ముగ నెరవేర్చుచు, ఆంధ్ర దేశమును మహాక్షుణ్ణికి మిక్కిలి ప్రేమపాత్రమును, విశ్వసనీయమును, అగు రాష్ట్రముగ నొన రించెను. అట్టి ఆగర్భకీమంతుడు, దేశసేవా ధురంధరుడు, ఐహిక నుఖముల నెల్ల తృప్తికరించి, వృద్ధాప్యమున కారా గారశిక్ష ననుభవించు చున్నపుడు మాతృదేశ భక్తి ఇనుముం టైనను గల ఆంధ్రుడు ఆ మహనీయుని మార్గమే సరియైన మార్గమని యెంచి దాని ననుసరింపకుండ నుండ సాహసించునా యని ప్రశ్నించిరి.

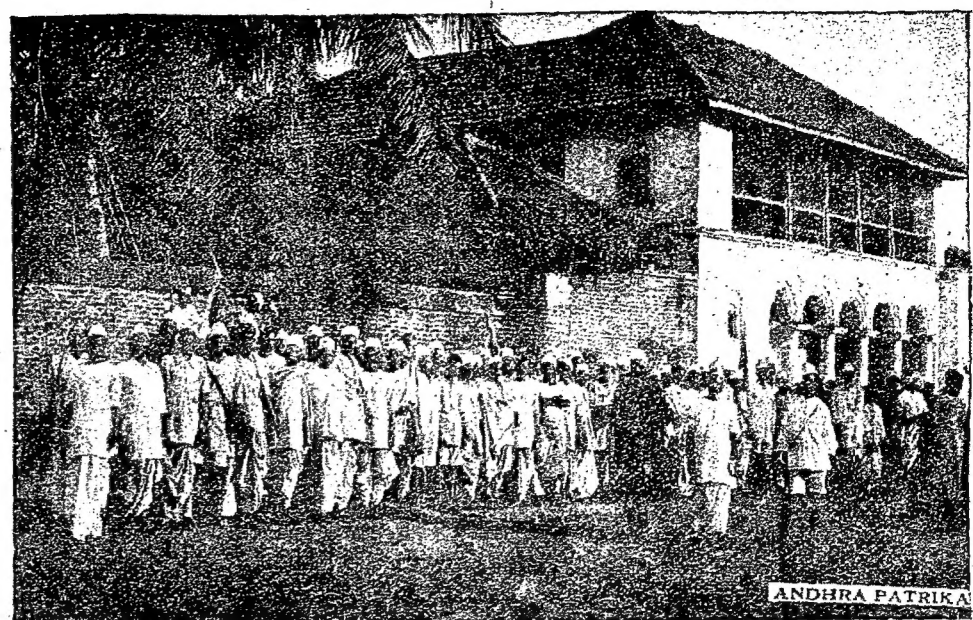
ఆగర్భకుడు సభను ముగించుచు నేడు ఆంధ్ర నాయకు లెరును చనిన మార్గమునే ప్రజలెల్ల రసలందించి దేశమాతను విడిచిపరిపాలనాశృంఖలములనుండి సత్వరముగ విముక్తను జేసె డను గాక యని నుడిచిరి.

మహాత్మాగాంధీకి జై, దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు కి జై అను జయజయ ధ్యానములచే సభోపతరాశములు మారు ప్రాగుచుండ సభ ముగిసెను.

శారదానవలలు

10 నేలు ఉచితమునకును వ్యవస్థాపించును
మాసం 00 పై డేటిలోగా చివరికి పంపువారికి
ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోల్, గంజాంజిల్లా

తూర్పు గోదావరి జిల్లా శాంతి నైనికులు

మ॥ శ్రీ॥ కళా మొక్కటాపుగారు (వేళంగివద్ద) డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ముందునిలువబడినారు.

భమిడిపాటి చినయజ్ఞనారాయణ శర్మగారు
విశాఖపట్నం నాయకులు. ఆరెవ్వకాబడి.

డా॥ పి. ఎన్. భావ్యం చెట్టిగారు
మృతరాసుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శులు. 6 నెల లు కఠినశిక్ష నుభవించుచున్నాడు.

శ్రీ నాగేశ్వరరాయని నిర్బంధము

చిత్తూరు మండలపేరుల సానభూతి

(స్వకీయవిలేఖరి)

చిత్తూరు, ఏప్రిల్ 22:— శ్రీ దేశోద్ధారక నాగేశ్వర రావు పంతులుగారి నిర్బంధవృత్తాంత మీ యునియనుననే చిత్తూరికి తెలిసినది. కాంగ్రెసు నాయకులెవరును పురమునందు లేకుండుటచే హఠాత్ శిక్ష ప్రకటించబడెను. కాని కొందఱు వర్తకులు తమంతటలేమే యీ యుదంతమును తెలిసికొని అంగర్లను మాన్పిపైవి శాంతియుతముగ సహిత శిక్షమును జరిపిరి. పురముం దేశకవోట్ల జనలు గుంటలు గుంపులుగాజేరి శ్రీ నాగేశ్వరరాయని గుణోద్దయము జేయుచు అరెవ్వ వృత్తాంతమును గూర్చి మాటలాడుకొనుచుండిరి. నెలపుదినములగుటచే నిందితుల అనుమతి బడ గలకుండ మ్యాజిస్ట్రేటు విచారణసభలు వ్యాయ విగతముని యొకానొక రనయండిరి. పిర్రాశిమును ఇమూలు జేసి ఆంధ్రనాయకుల జ్ఞాపకార్థముక కందరుకాలను తెరచుటకు చిత్తూరు గావింపబడెను.

చీరాల

నేతి చలపతిరావుగారికి శిక్ష

మితిలేని ప్రజాసమూహము

ఏప్రిల్ 22:— సరిగా గం. 2 లకు ప్రజలు భజనలు చేయుచు జాతీయగీతములను పాడుచు వారుంటిరి శ్రీచలపతి గారిని పున్నమాలల కృతుని చేసి మధ్యమంచిపురముఖ్యునిధు లన్నియు తిరిగిరి. ఉత్సాహము సాగిపోవుచున్న కొలది జనసమూ హము మిక్కిలమయెను. ఉత్సాహము విచారణరహితులగు నుప్పుస్వామిగారి మేడవద్దకు చేరెను శోర్కవాగు పిలువగా శ్రీ యుతులు రామలంగ ప్ర, మద్ది నదర్కం, లా. లక్ష్మీనారాయణ గుంటూరు నరసింహారావుగార్లు చలపతిగారిని వెంట నడుకొని లోని కేగిరి. యెల్లరకు పుచితానము లొసంగిరి. శోర్కవారికరప్త న సాత్వము ముగియగనే సాత్తులను క్రామచే నెడరాయని కలె వ్వనగారు ప్రశ్నించిరి. చలపతిగారు అగత్యము లేదనిరి. అంతట జజ్జిమెంటును కలెవ్వరగారు చదివి అరుమాసనాలు విడిచి దని చిరునగవుతో చెప్పిరి. మందహాసపదనముతో వారును ధీరుని రీతి వల్లెయనిరి.

చలపతిరావుగారి స్టేటుమెంటు

ప్రపంచమునగల యితరదేశముల దేశవిధమున స్వాతంత్ర్యమును అనుభవించుచుండెనో, అవిధిని నేనును మహాత్మా గాంధీగారి ఆజ్ఞానువర్తనడనై స్వరాజ్యము జన్మహక్కినిశో రడి యీ యుద్యమమునందు నా తనననేజనుచేయుచు, దాని నల్లకలిగెడి కష్టములను సహించుటకు సంసిద్ధముగానున్నాను. మీ రెట్టిశిక్ష విధించినను నేను సంతోషముతో స్వీకరించెను. విచారణకాలముందు ఆదరణతో నెలసి, ఈ యుద్యమతత్వ మును గ్రహించగల తమతోటి పెద్దయన్ని యెరులు నేను విచా రింపబడుటకు సంతోషపడుచున్నాను. మహాత్మాగారి కర్మలందు నేను దౌర్జవ్యరహితుడనని గట్టిగా వాదనాము చేసెదను.

సందేశము

నేను నా విధ్యుక్త శర్యమును నెరవేర్చి శ్రీ కృష్ణజన్మ సానమునకు ఆరునెలలు విశ్రాంతికొరకు జెడలుచున్నాను. మీ యు యీ యుద్యమమునందు అపఖ్యాతులుగా చేరి యీ ప్రభుత్వమునానికి నిర్బంధములను స్వాతంత్ర్యవాంఛ నశించ దని ధ్రువపరచవలెను. ఆనాడే నునును జయము పొందెదము.

బ్రహ్మాండముగు సభ

సరిగా 4 1/2 గంటలకు ప్రత్యేక మోటారుబస్ మీద చుట్టు రిజర్వహోలీనువారుండ మధ్యమ చలపతి రావుగారినుంచి బాపట్లకు తీసుకవెళ్లిరి. బస్సు కనుమాపుమేర నుండునకు ప్రజలు చలపతిరావుకు జయజయధ్యానములు సల్పిరి. వెంటనే గగ్గరమున్న యిసుకతిన్నెలై గొప్ప సమావేశము జరిగెను. శ్రీయుతులు గుంటూరు నరసింహారావు, రంగయ్యపంతులు, పట్టాభిరామలంగ ప్ర, గొనుజేనుగార్లు మాట్లాడుమిండగా కోపిలో శ్రీయుతులు గా. శీతారామకృష్ణ, మద్ది వెంకట రంగయ్య, శివణు రామస్వామిరామిగార్లు మాడావిచ్చి ప్రజో త్యాహోతిశమునువ్యక్త చక్కగా నుపన్యసించిరి. ముగ్గురు నాలుగింట్లగా సభలో చేరి. ప్రజాసమూహము యెట్టి అల్లరి చేయుకుండా రామలంగ ప్ర, గొనుజేనుగార్లు చక్కగా కాపా డిరి. చాయాపటము తీయబడెను. చీరాల, పేరాల ప్రజలయెల్లా హము మితిమీరినది. శ్రీచలపతిగారికి నుంూరు జిల్లాలో ప్రభు మమున అరెవ్వ అయ్యెడి గొనగము కలిగినది. శ్రీ కంట్లగారి నర సింహారావు, బూరరాజు లక్ష్మీనారాయణగార్లు నరుసమనాయ కుడు, కాపెట్టులుగా నామినేటు చేయబడిరి.

(ఒకవీలేఖరి)

మీరే హాని కలిగించుకొనుడు?

Painkiller

ఇంటిలో అకస్మాత్తుగా కలుగు

వాటిని తక్షణమే నివారించగలదు.

ప్రపంచముంతటను
86 సం॥లనుండి అచ్చు
బడుచుండుటచే సరిగ్గా
పనిచేయుగలదు.

పగళ్లు, నొవ్వులు, గాయములు, పోట్లు,
కడుపునొప్పి, తిమ్మిరివాయువులు తొలగుటగాక
డజన్ విధము లుపయోగబడును!
ఉపయోగించవలసిన పద్ధతి, సీసా వెంట
నుండును.

AMRUTANJAN DEPOT
Price Annas 10 only.
MADRAS & BOMBAY

బంగారముతో చేసినది

మ క ర ధ్వ జ ము (జర్మనీ)

"దాని ను పయోగించిన జరామరణము లుండవు"

తులము గొట్టము రు 2. ర న శా త్రు ము.

ఇండియాకు సోల్ ఏజెంట్లు: అపూర్వ యావధముల స్టాక్ యుంచువారలు.
ఇండో-జర్మన్ డ్రగ్స్ స్టోరు, పోస్టుబాక్సు 10852 కలకత్తా.

శుక్లబంధు

ఎంత దుర్బలమైన శిరస్సునైనను గట్టిపరచి ఒక్క-గంట
బాలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లబంధును
కట్టుటలో శరీరపాండిత్యము, శ్రీపురుషులకు నిరతికేయమైన
కలిగించుటకు దీనిని వినియోగించుట మేరకు. 25 రూ. 2-8-0
17-8 త్రిపురసుందరీ వైద్యశాల,
నాగార్జునరావు-రామచంద్రపురంపాడు, గోదావరిజిల్లా.

జ్యోతులేడు
పిడికాటి
చిర్రేడు.

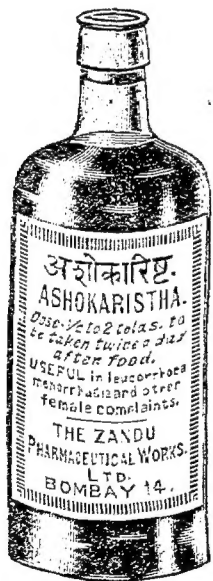
మ ల య చ ర న ము

రహస్యము
నా నేలించ
వచ్చును

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
అశోకయాగ్యశాస్త్రకలు పొందినది. వెల రుపై 2-4-0 దీని కనుపానం పందనైలం ఖాస్తు 8-0-0 రెండును ఖర్చులతో 5-12-0
సుధాసారము, సనాయికి రాజోపధము సీసా 4-0-0
గంధర్వపార్శ్వనీ, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

జాం డూ గారి అశోకారిష్టము

(బై ప జ్య ర త్నా వ లి)

స్త్రీలకు కలిగే అన్ని విధదుర్బలములకు సుపయోగించు గొప్ప టూనిక్-సంటి
దివ్యోపధము. మరెన్ని స్త్రీల బహిష్కారముల నన్నిటిని నివారణచేయును. కడుపు
నొప్పి ఋతుస్రావము, రక్తస్రావము, సోమరోగములు సహా నివర్తించును.
దీని సుపయోగించుటచేత గర్భహీనతను పోగొట్టి గర్భము ధరింపజేయుగలదు
గాన శిశువులు పుట్టిగలవాడై వ్యాధులనుండి నిర్ముక్తులగుదురు. స్త్రీలకు ప్రసవము
నకు వెనుక అద్భుతమైన బలము కలుగజేయును.

Manufactured by:—
THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,
Sold every where Bombay 14.
Sole Agents for Madras Presidency:—

దామోదర అంధు కంపెనీ,

78, చైనాబజారురోడ్డు, జి. టి. మద్రాసు.

సహ ఏజెంట్లు:— నెల్లూరు-ది ఆరియన్ ఫార్మసీ.
రాజమండ్రి-ఈశ్వరదాసు అంధు కంపెనీ.
తెనాలి-పి కృష్ణా ఫాన్సీస్టోర్సు.
మదనపల్లి-పి. పట్టాభిరామయ్య అంధు సన్సు.
గుడివాడ-సీతారాం అంధు కంపెనీ.
ఆదోని-జి. ఆర్. షా.

బెజవాడ-శ్రీ చంద్రమౌళీశ్వర అంధు కంపెనీ.
కాకినాడ-లక్ష్మీనారాయణ అంధు కంపెనీ.
హిందుపూర్-కె.ఆర్. భాస్కరయ్యఅంధుబ్రదర్సు.
విశాఖపట్టణం-నూకలమూలయ్యగారు.
నరసరావుపేట-మరూతి ఆయుర్వేదకుటీరం.
గుంటూరు-సి. హెచ్. మూర్తి అంధు కంపెనీ.

అభ్రకభస్మము
అమృతమువంటిది

శ్రీ ముక్త్యాలసంస్థానమున తయారుచేయబడినది బహు
మాత్రమును, వేడిని, దగ్ధము, తుల్యము, బోగొట్టును. మాత్ర
మునంబంబు చక్కెరను మాయముచేయును. కిరీరమునకు మంచి
దార్ద్ర్యమునిచ్చి, రక్తశుద్ధినిజేయును. అనుపానవిశేషముగా
నన్నివ్యాధుల గుదుర్చును అనేక మంచి వాడి మెచ్చు
య్యున్నారు. సంపూర్ణవివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు
100 మొదలు 800 వరకు పుటములు వేయబడిన రకములుగలవు.
200 పుటములు తు 1-8 రు. 5
ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణా)

ఆయుర్వేదోపధ రత్నాకరము 8-0-0
చరక చికిత్సాస్థానము (1) 8-0-0
ఆంధ్రభైషజ్య రత్నావళి 2-0-0 భస్మప్రకాశిక 1-0-0
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ

సరస్వతీపవర్చైస్ రాజమండ్రే

అన్ని విధములగు అచ్చు పనులు, బైండుపనులు చేయబడును.